

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **tisdagen den 4 oktober 2022 kl. 13.30 i Gårdshuset, Västernorrlands museum, Murberget**. Gårdshuset är markerat med nummer 3 i bifogad karta.

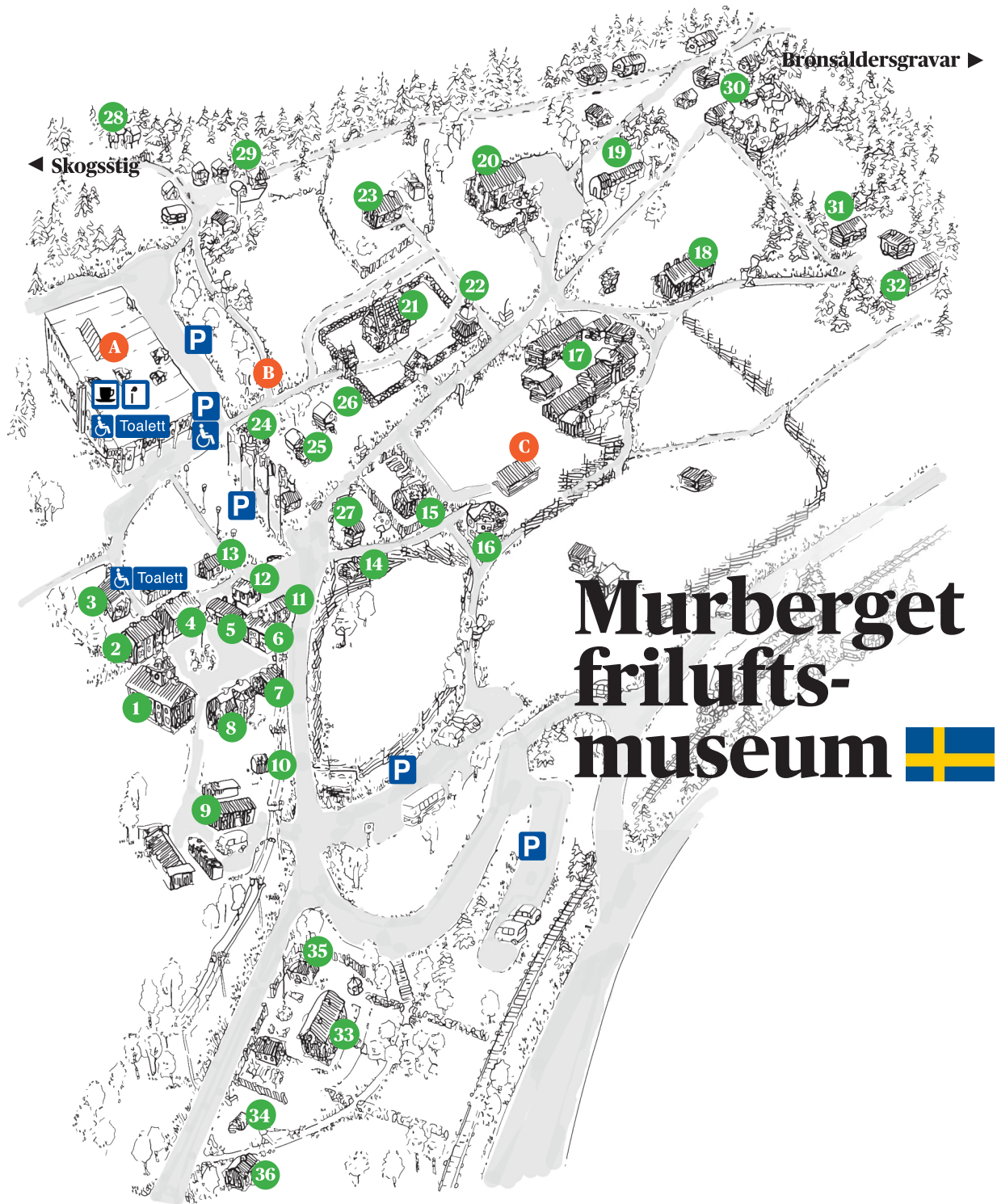
Hålltider för sammanträdet

13.30	Verksamhetsbesök skolnämnden – Monica Fällström, ordförande och Marie Blomberg, förvaltningschef
14.00	Ungdomsdemokratiprojektet – Madelene Ottosson, projektledare
14.20	Bredbandspolicy – Uno Jonsson, tillväxtchef
14.35	Bruttolista internkontroll – Malin Ullström, utvecklare
14.55	Ärendegenomgång
15.15	Paus med fika och gruppmöten
15.45	Beslutsmöte

Föredragningslista

1. Informationsärenden
2. Val av justerare
3. Fastställande av föredragningslista 2022
4. Motion - Handlingsplan för ökad välfärdsteknik
5. Motion - Principbeslut om att skydda åkermark i Härnösands kommun
6. Motion – Jämställdhetsstrategi Härnösands kommun
7. Bredbandspolicy Härnösands kommun 2022-2030
8. Aktualitetsförklaring Program - Giftfri vardag
9. Reglemente ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda 2023-2026
10. Årlig uppföljning SAM, systematiskt arbetsmiljöarbete
11. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2022 - verksamhetsrapport Härnösandshus
12. Uppföljning av Systematisk brandskydds Arbete (SBA) för år 2021
13. Jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå
14. Internkontroll kommunstyrelsen 2023
15. Delårsrapport 2022, Kommunstyrelse
16. Delårsrapport 2022, Härnösands kommun
17. Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2022
18. Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2022
19. Frågor och svar 2022

Andreas Sjölander, ordförande

- A** Västernorrlands museum
- B** Start för Väsenstigen och Sagostigen
- C** Murbergets utescen och dansbana

TORGET

- 1** Rådhuset
- 2** Melinderska huset (kontor)
- 3** Gårdshuset (konferens)
- 4** Hellströmska huset (kontor)
- 5** Långstugan (Handelsboden)
- 6** Faktorsbostaden (Vävstugan)
- 7** Holmgatshuset (kontor)
- 8** Wulkanska huset (kontor)
- 9** Slöjdverkstan
- 10** Repslagarboden
- 11** Garveriet
- 12** Trampmangelen
- 13** Rysstugan

BYN

- 14** Torpet
- 15** Skolan
- 16** Rundlogen
- 17** Ångermanlandsgården
- 18** Jämtgården
- 19** Kägelbanan
- 20** Spjute gästgiveri

KYRKAN

- 21** Murbergskyrkan
- 22** Klockstapeln
- 23** Prästgården
- 24** Kyrkkrogen
- 25** Kyrkstugor
- 26** Sockenmagasin
- 27** Lärftmangelen

SKOGEN

- 28** Fjällsamiskt viste
- 29** Skogssamiskt viste
- 30** Fäbodvallen
- 31** Skogsarbetarkoja
- 32** Timmerkojan

BRUKET

- 33** Åvike Bruks Herrgård
- 34** Paviljongen
- 35** Södra flygeln (Arenagruppen)
- 36** Grindstugan

Datum
2022-06-28

Dnr
KS/2021-000459

Kommunstyrelseförvaltningen

Ina Lindström, 0611 34 80 17

Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Handlingsplan för ökad välfärdsteknik

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen vara besvarad.

Beskrivning av ärendet

Christina Lindberg (C) har lämnat in en motion där det föreslås att kommunfullmäktige ska utarbeta en handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård- och omsorg. Motionären menar att välfärdsteknik ska ses som en möjlighet att höja livskvalitén, ge god och säker omvårdnad/omsorg utifrån den enskildes behov och förutsättningar och samtidigt effektivisera och frigöra resurser inom verksamheten. Vidare menar motionären att tekniken inte ska ersätta personal utan bidra till kvalitetshöjning genom säkerhet, trygghet och ge den enskilde möjlighet att klara uppgifter själv.

Motionen har behandlats av socialnämnden på remiss och på sitt sammanträde 2022-05-31 §50 antog socialnämnden yttrandet som sitt eget och översände det till kommunstyrelsen.

Socialnämnden menar att det finns ett uttalat arbetssätt kring införandet av olika välfärdstekniska lösningar liksom kring omvärldsbevakning inom området.

Däremot finns i nuläget inte en formell handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg.

Kommunorganisationen har sedan våren 2021 en förvaltningsövergripande digitaliseringsgrupp. Den syftar till att skapa samverkan mellan förvaltningar, identifiera synergieffekter i gemensamma system och utvecklingsarbeten. Gruppen ska strukturera de behov som finns, samt föreslå kommunens tjänstemannaledning hur olika utvecklingsarbeten i kommunen bör prioriteras.

Då det gäller specifikt välfärdstekniska lösningar så är samverkan inom kommunen avgörande. Det är exempelvis nödvändigt att grundstruktur finns för att socialnämndens verksamheter ska kunna använda välfärdstekniska lösningar i önskad omfattning. Vidare har majoriteten av Socialnämndens

verksamhetslokaler (exempelvis särskilda boenden) inte trådlös uppkoppling. Detta begränsar möjligheter till välfärdstekniska lösningar (exempelvis läsplattor, och viss annan teknik som inte går att använda utan trådlös uppkoppling). I digitaliseringsgruppen lyfts olika utmaningar Härnösands kommun har kring IT och digitalisering.

Socialförvaltningen lyfter även fram att det pågår ett arbete i kommunens ledningsgrupp för att se över vilka styrdokument som fortsatt behövs i kommunens arbete med välfärdsteknik och digitalisering. Innan det arbetet avslutats menar socialförvaltningen att arbetet med att ta fram en handlingsplan för ökad välfärdsteknik inte bör påbörjas. I socialnämndens yttrande framgår att det redan idag pågår ett strukturerat och uttalat arbete med de här frågorna. Det finns dock inte en antagen handlingsplan.

Kommunstyrelseförvaltningen delar motionärens syn på behovet av att öka digitaliseringen och användandet av välfärdsteknik inom vård och omsorg, men delar också socialnämndens yttrande att ett förvaltningsövergripande arbete bör föregå framtagandet av en handlingsplan.

Kommunstyrelseförvaltningen menar att motionen bör anses besvarad då programmet för digitalisering i Härnösands kommun löper ut 2022. I och med det arbetar tjänsteorganisationen just nu med att ta fram ett övergripande politiskt styrdokument. Programmet kan därefter följas av en handlingsplan med både konkreta aktiviteter och utbildningsinsatser.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta beslut.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta beslut.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta beslut.

Beslutsunderlag

Motion, Christina Lindberg (C), 2021-11-15

Sammanträdesprotokoll, socialnämnden, 2022-05-31 §50

Yttrande socialförvaltningen, 2022-05-16

Petra Werner
Chef Kanslienheten

Ina Lindström
Utredare

Motion

Handlingsplan för ökad välfärdsteknik

Bakgrund

Äldreomsorgen står inför många utmaningar. Härnösand har fler antal äldre än riket, 26% mot 20%. Antalet äldre som är över 80 år beräknas öka fram till 2034 i Härnösand. Behovet av vård och omsorg ökar och med det behovet av personal som det redan nu är stora problem att rekrytera.

Äldre som omfattas av omsorg, deras anhöriga, skattebetalare och beslutsfattare har ett intresse av att äldreomsorgen ska fungera bra. Verksamheten inom äldreomsorgen behöver utvecklas för att kunna möta behoven där välfärdsteknik kan vara en del.

Välfärdsteknik ska ses som en möjlighet att höja livskvalitén, ge god och säker omvårdnad/omsorg utifrån den enskildes behov och förutsättningar och samtidigt effektivisera och frigöra resurser inom verksamheten. Tekniken ska inte ersätta personal utan bidra till kvalitetshöjning genom säkerhet, trygghet och ge den enskilde möjlighet att klara uppgifter själv.

2006 antog Regeringen en nationell IT-strategi. Ett namnbyte skedde 2010, *"Nationell eHälsa-strategin för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg."*

Regeringen och SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, har 2020 gjort en treårig överenskommelse som ska ge kommunerna bättre villkor att verksamhetsutveckla genom digitalisering inom äldreomsorgen. *"Överenskommelsen om äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus"* ska stödja kommunerna att bättre ta tillvara teknikens möjligheter och förenkla tillgången till välfärdsteknik.

I regeringens och SKR:s överenskommelse om ökad välfärdsteknik ingår ett generellt ekonomiskt stöd till samtliga kommuner, Härnösand blev tilldelad 498 041 kr 2021.

I kommunens *"Program för digitalisering 2019 – 2022"* står att läsa *"Den digitala mognaden måste höjas inom den egna organisationen och för att utveckla fler digitala lösningar inom exempelvis vård- och omsorgsarbetet krävs den en infrastruktur som kan rymma sådan utveckling."*

Vid Budgetberedningen för år 2022 redogjorde Socialförvaltningen för hur kan vi möta utmaningarna, ett område handlade om *"Ökat nyttjande av välfärdsteknik, för minskat behov av personal, alternativt kunna ställa om frigjorda resurser till förebyggande arbete."*

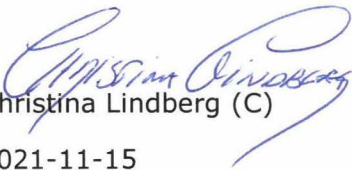
Kommunen är i behov av ökad digitalisering och att mer välfärdsteknik används i det vardagliga arbetet inom vård och omsorg.

Ökad digitalisering gör att äldreomsorgen kan bli en mer attraktiv arbetsgivare som utvecklar och förnyar arbetssätt, förbättrar arbetsmiljö och effektiviserar en verksamhet av hög kvalitet.

Mot ovanstående bakgrund och utmaningar behövs en långsiktig strategisk verksamhetsutveckling inom vård och omsorgsarbetet med välfärdsteknik. En handlingsplan skulle konkretisera satsningar nu och framåt, en plan som innehåller kompetenshöjande insatser och bidrar till att arbeta för att den nationella strategin genomförs.

Jag vill därför föreslå kommunfullmäktige att

- utarbeta en handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg

Christina Lindberg (C)

2021-11-15

Socialnämnden

§ 50

Dnr 2022-000061 1.1.6.4

Yttrande på Motion - Handlingsplan för ökad välfärdsteknik

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att anta yttrandet som sitt eget, samt

att yttrandet delges kommunstyrelseförvaltningen.

Bakgrund

Detta yttrande beskriver det arbete som sker i Digitaliseringsgruppen, arbetssättet som används för att arbeta med välfärdstekniska lösningar inklusive exempel på välfärdstekniska lösningar, lite kring omvärldsbevakning samt digitaliseringsmognaden i kommunen.

Det konstateras att det inom Socialförvaltningen finns ett uttalat arbetssätt kring införandet av olika välfärdstekniska lösningar liksom kring omvärldsbevakning inom området.

Däremot finns i nuläget inte en formell handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg.

Om en handlingsplan för ökad välfärdsteknik ska tas fram bör det ske i samverkan med ett antal andra berörda verksamheter i kommunen.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, Yttrande på Motion - Handlingsplan för ökad välfärdsteknik, 2022-05-16

Remiss - Motion - Handlingsplan för ökad välfärdsteknik, 2021-11-15

Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2021-11-22 § 125 - Tillkommande motioner, interpellationer och frågor.

Socialförvaltningen

Yttrande angående inkommen motion om handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg

Sammanfattning

Detta yttrande beskriver det arbete som sker i Digitaliseringsgruppen, arbetssättet som används för att arbeta med välfärdstekniska lösningar inkl exempel på välfärdstekniska lösningar, lite kring omvärldsbevakning samt digitaliseringsmognaden i kommunen.

Det konstateras att det inom Socialförvaltningen finns ett uttalat arbetssätt kring införandet av olika välfärdstekniska lösningar liksom kring omvärldsbevakning inom området.

Däremot finns i nuläget inte en formell handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg.

Om en handlingsplan för ökad välfärdsteknik ska tas fram bör det ske i samverkan med ett antal andra berörda verksamheter i kommunen.

Beskrivning av ärendet

Christina Lindberg (C) har i motion till kommunfullmäktige föreslagit att ”utarbete en handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg.”

Sedan 2010 finns en nationell e-Hälsa strategi för tillgänglig och säker information inom vård och omsorg. Vidare finns sedan 2020 en överenskommelse om äldreomsorg – teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus. Överenskommelsen innebär att regeringen och Sveriges kommuner och regioner ska ge bättre förutsättningar för att verksamhetsutveckling kring digitalisering inom äldreomsorgen.

Nuläge

Digitaliseringsgruppen

Kommunen har sedan våren 2021 en förvaltningsövergripande digitaliseringsgrupp. Den syftar till att skapa samverkan mellan förvaltningar, identifiera synergieffekter i gemensamma system och utvecklingsarbeten. Gruppen ska strukturera de behov som finns och föreslå kommunledningen hur olika utvecklingsarbeten i kommunen bör prioriteras.

Då det gäller specifikt välfärdstekniska lösningar så är samverkan inom kommunen avgörande. Det är exempelvis nödvändigt att grundstruktur finns för att Socialförvaltningen ska kunna använda välfärdstekniska lösningar i önskad omfattning. I Härnösands kommun finns för närvarande inte tillgång till bredband överallt vilket medför att viss välfärdsteknik inte kan användas överallt i kommunen. Det blir ett påtagligt exempel på en kommungemensam fråga då bristen på bredband medför olika tillgång till möjliga digitala lösningar beroende på var man bor i kommunen.

Vidare har majoriteten av Socialförvaltningens verksamhetslokaler (ex särskilda boenden) inte trådlös uppkoppling. Detta begränsar möjligheter till välfärdstekniska lösningar (ex läsplattor, och viss annan teknik som inte går att använda utan trådlös uppkoppling). I digitaliseringsgruppen lyfts olika utmaningar Härnösands kommun har kring IT och digitalisering.

Arbetsätt för att arbeta med välfärdstekniska lösningar

För att på bästa sätt kunna arbeta på att tillvarata och utveckla välfärdstekniska lösningar har en överenskommelse om arbetsätt gjorts mellan dels Socialförvaltningens enheter för Teknik och service respektive Utveckling- och kunskapsstyrning respektive kommunens centrala IT funktion.

Detta för att kunna testa olika välfärdstekniska lösningar som finns på marknaden (Teknik och service sköter installation och testning av produkt), Utveckling- och kunskapsstyrningens enheten tittar på olika välfärdstekniska lösningar och följer upp effekt av dessa. Centrala IT ser vad som är möjligt rent tekniskt, dvs hur harmoniserar nya tekniska lösningar med befintlig IT struktur.

En viktig del i det arbetet med nya lösningar är även att beakta frågor kring informationssäkerhet. Verksamheterna har möjlighet att ta hjälp av kommunens informationssäkerhetssamordnare då ny teknik ska prövas.

Välfärdsteknik

Under 2020 och 2021 har Socialförvaltningen tagit stora steg inom välfärdsteknik. Exempelvis kan nämnas att antalet trygghetskameror har utökats avsevärt vilket medfört högre självständighet hos brukare samt mindre insatsbehov av hemtjänst. GPS-larm testas som syftar till ökad känsla av trygghet och större frihet för brukare som har orienteringsproblematik. För att möjliggöra interaktion och kontakt med anhöriga har läsplattor köpts in som hjälpmedel i den vardagliga omsorgen. Dialog pågår om att utveckla möjligheterna till digital kommunikation för personal och brukare i hälso- och sjukvårdskontakter. Samtal om läkemedelsrobotar i ordinärt boende har aktualiserats.

Omvärldsbevakning

Inom socialförvaltningens enhet för Utveckling- och kunskapsstyrning finns Verksamhetsstrateg med IT-inriktning samt systemförvaltare för förvaltningens olika IT baserade verksamhetssystem. De gör bl.a. omvärldsbevakningar då det gäller välfärdstekniska lösningar.

Inom enheten finns kommunens samordnare för God och nära vård där välfärdsteknik är en viktig komponent för att tillmötesgå ambitionen att öka tillgängligheten till vård och omsorg, öka delaktigheten samt möjliggöra högre autonomi hos personer som är i ett beroende av vård och omsorg. Programarbetet inom God och nära vård, nationellt och regionalt innebär bland annat fokus på välfärdsteknik och tillgång till välfärdstekniska lösningar. Den samverkan som sker inom God och nära vård bidrar till omvärldsbevakning och till att olika lösningar kan genereras.

Digitaliseringsmognad

Coronapandemin har gjort att samhället i stort tagit stora steg i digitaliserings mognad, vilket även varit fallet för Socialförvaltningens personal. Vidare har olika utvecklingsbehov identifierats. Digitaliseringen ger möjligheter till ökad delaktighet och autonomi för medborgare. Samtidigt kan digitalisering göra att medborgare utestängs från information och samhällsgemenskap vilket också måste beaktas när digitalisering och välfärdsteknik utvecklas.

Pågående arbete i kommunledningen

Inom kommunledningsgruppen pågår ett arbete med att se över vilka övergripande styrdokument som bör finnas på plats för kommunens fortsatta utveckling av välfärdsteknik och digitalisering. Detta arbete beräknas bli klart under hösten.

Handlingsplan

Ett uttalat arbetssätt finns för hur Socialförvaltningen ska ta sig an arbetet med att införa olika välfärdstekniska lösningar, vidare finns arbetssätt för att göra omvärldsbevakning inom området.

Däremot finns i nuläget inte en formell handlingsplan för ökad välfärdsteknik inom vård och omsorg. Välfärdstekniska lösningar kan komma, och kommer troligen i hög grad, även beröra andra förvaltningar.

Om en handlingsplan för ökad välfärdsteknik ska tas fram skall det ske i samverkan med kommunens IT enhet och socialförvaltningens samt bör även övriga förvaltningar involveras. Utarbetandet av en kommunal handlingsplan för välfärdsteknik bör inte inledas innan de eventuellt övergripande styrdokumentet har fastställts. Därefter kan uppdraget att ta fram en handlingsplan vara ett uppdrag för digitaliseringsgruppen.

Pär Hägglund

Enhetschef

Utveckling- och kunskapsstyrning

Mats Collin

Förvaltningschef

Kommunstyrelseförvaltningen

Uno Jonsson

Uno.jonsson@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion – Principbeslut om att skydda åkermark i Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Beskrivning av ärendet

Lillemor Andersson (C) och Per-Erik Norberg (C) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige tar ett principbeslut om att framåt inte exploatera åkermark i Härnösands kommun i det fall man inte kan ersätta motsvarande areal odlings/åkermark inom kommunen med andra odlingsbara marker. Detta i syfte att stärka kommunens framtida möjlighet till beredskap och självförsörjning.

Kommunstyrelseförvaltningen står bakom det som anförs i motionen om att skydda åkermark i Härnösands kommun. Härnösands kommun har i antagandehandling till ny översiktsplan inrättat en riktlinje om att brukbar jordbruksmark inte ska tas i anspråk för exploatering om det inte är av väsentligt samhällsintresse och att annan mark inte finns att tillgå. Samt finns riktlinjen om att bebyggelseutveckling i jordbrukslandskapet ska placeras på mark som inte är odlad, gärna i höjdlägen eller i gränsområden mellan jordbruksmark och skog.

Jord- och skogsbruk är vidare av nationell betydelse (miljöbalken kap.3 §4). I första stycket står att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Kommunstyrelseförvaltningen anser mot ovan angiven bakgrund att motionen kan anses vara besvarad.

Ärendet har beretts i samråd med kommunens översiktsplanerare och mark & exploateringshandläggare på Tillväxtavdelningen.

Socialt perspektiv

Beslutet bedöms inte påverka perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet bedöms inte påverka perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet bedöms inte påverka perspektivet.

Beslutsunderlag

Motion, Lillemor Andersson (C) 2022-06-12

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Daniel Johansson
Hållbarhetsstrateg

Motion om principbeslut om att skydda åkermark i Härnösands kommun

Varje år exploateras stora arealer åkermark i Sverige. Det handlar om åkermark som brukats för livsmedelsproduktion och försörjning av landets befolkning men som idag bebyggs med bostäder, handelsområden och industrier och som framåt aldrig mer kommer att kunna brukas för livsmedelsproduktion igen. Tyvärr ersätts inte åkermarken med annan bruknings-areal varför landets möjlighet till självförsörjning minskar i takt med exploateringen. I kombination med att landet under flera decennier i stor utsträckning förlitat sig på import av livsmedel är den Svenska livsmedelsförsörjningsgraden och därmed även beredskapen väldigt låg. När vi, som idag, dessutom upplever stor oro i vår omvärld, ser vi uppenbara risker med att vara så beroende av import för att kunna försörja befolkningen att vi vill att det ska vidtagas åtgärder för att stärka förutsättningarna för en ökad självförsörjning och beredskap och därmed också minska risken för att vi ska få svårigheter till egen livsmedelsförsörjning. Tillgången till odlings-/åkermark är en viktig förutsättning för livsmedelsproduktion varför den mark som finns idag bör fridlysas.

Som kommunfullmäktige anser vi att vi har ett stort ansvar för frågan lokalt och att vi bör göra det vi kan och fatta de beslut vi kan i en fråga som ytterst handlar om befolkningens överlevnad. Vi anser att vi ska ta beslut om att skydda den åkermark som finns i kommunen idag för att stärka kommunens framtida möjlighet till beredskap och självförsörjning.

Vi föreslår, med vad som anförts ovan, att kommunfullmäktige tar ett principbeslut om att framåt inte exploatera åkermark i Härnösands kommun i det fall man inte kan ersätta motsvarande areal odlings-/åkermark inom kommunen med andra odlingsbara marker.

Älandsbro den 12 juni 2022

Lillemor Andersson C

Per-Erik Norberg C

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 85 30
petra.werner@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Jämställdhetsstrategi Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att bifalla motionen.

Beskrivning av ärendet

Centerpartiet har genom Christina Lindberg, kommunfullmäktigeledamot, lämnat in en motion där förslaget till kommunfullmäktige är att besluta att:

- utarbeta en jämställdhetsstrategi
- under arbetet med jämställdhetsstrategin beakta andra styrdokument
- anta och underteckna den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR.

Motionärens förslag grundas i att uppnå målet om ett jämställt samhälle och en jämställd kommun. För att uppfylla detta behöver kommunen ange en riktning hur arbetet ska beskrivas och ange vilka områden som ska prioriteras i kommunen. Kvinnor, flickors, mäns och pojkars livsvillkor behöver synliggöras för att kunna utveckla arbetet för att bli en jämställd kommun.

Ett övergripande syfte är att samtliga verksamheter ska arbeta med jämställdhet och att perspektivet beaktas i beslut. Det vill säga att kommunen inför jämställdhetsintegrering så att kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar analyseras och synliggörs. Jämställdhetsstrategin ska vara ett stöd för respektive nämnds fortsatta arbete med jämställdhet.

Motionären pekar ut CEMR-deklARATIONEN som ett verktyg att integrera jämställdhetsperspektivet i alla verksamheter. DeklARATIONEN innehåller 30 artiklar men ger utrymme till kommunen att prioritera områden och tidsplan för respektive område.

Den nuvarande politiska majoriteten framhöll i den tidigare beslutade årsplanen för 2023 att jämställdhetsperspektivet behöver stärkas i kommunens ledning och styrning. Dels därför att det är en grundläggande

förutsättning för allt hållbarhetsarbete och för att likvärdig service och jämställd resursfördelning ska komma olika grupper av kvinnor, män, flickor och pojkar till gagn. Majoriteten pekar särskilt ut Sveriges kommuner och regioner (SKR) Modellkoncept för jämställdhetsintegrering som en grund för att kraftsamla kommunens verksamheter i arbetet för att jämställdhet. Deklarationen innehåller 30 artiklar som innebär åtaganden för kommuner som undertecknar deklARATIONEN. Exempel på åtaganden som återfinns i CEMR-deklarationen är att man förbinder sig att arbeta fram handlingsplaner och att genomföra aktiviteter samt att genomföra konsekvensanalyser.

Vid ett antagande och undertecknande av CEMR- deklARATIONEN innebär att det finns grundförutsättningar för att få delta i SKR:s Modellkoncept för jämställdhetsintegrering är att ett politiskt beslut fattas om att underteckna CEMR- deklARATIONEN samt ett politiskt beslut om att ingå i modellkonceptet för jämställdhetsintegrering.

Målet för kommuner och regioner som deltar som modellkommun är att identifiera jämställdhetsutmaningar samt göra förbättringar i styrning och ledning av verksamheten. Förbättringsarbetet ska ske på koncernövergripande nivå samt involvera en nämnd/förvaltning som inledande arbetssätt och metod för att tillförsäkra att implementering av arbetssätt sker och att arbetet inte stannar vid en övergripande nivå.

Arbetet med jämställdhetsintegrering rör arbetsgivarrollen, rollen som reglerande instans och planeringen för en hållbar utveckling.

Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig bakom motionärens förslag i sin helhet.

Socialt perspektiv

Ett beslut om att bifalla motionen innebär ett åtagande i de förslag som motionären föreslår. Att underteckna deklARATIONEN innebär ett socialt åtagande som beskrivs i de 30 artiklarna. Åtagandet förväntas innebära positiva effekter i ett socialt perspektiv för alla invånare oavsett kön, ålder och etnicitet och sexuell läggning. Bland annat ska kvinnors och mäns särskilda behov särskilt beaktas när det gäller arbetsliv, utbildning, tillgång till service och kultur med mera.

Ekologiskt perspektiv

Ett beslut om att bifalla motionen bedöms inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Jämställdhet är ett politiskt begrepp som betonar jämlikhet mellan kön. Jämställdhetslagen har numera ersatts av diskrimineringslagen. Ett bifallande och verkställande av motionärens förslag innebär att ett strukturerat arbete för att fortsättningsvis motverka diskriminering i kommunens verksamheter fortskrider och utvecklas.

Beslutet bedöms inte påverka det ekonomiska perspektivet inledningsvis. Under arbetet med att fullfölja åtaganden inom CEMR-deklarationen är det dock högst troligt att det kommer att innebära behov av resurstilldelning, som i sig innebär att politiska ställningstaganden och beslut kommer att krävas.

Beslutsunderlag

Motion Jämställdhetsstrategi i Härnösands kommun (Christina Lindberg (C) 2022-04-25.

Petra Werner
Chef Kanslienheten

Motion

Jämställdhetsstrategi för Härnösands kommun

Bakgrund

Kommunen ska främja invånarnas välfärd och en hållbar utveckling. Jämställdhet, likabehandling av invånarna och att beakta de mänskliga rättigheterna är avgörande för välfärd och en socialt hållbar utveckling.

I Sverige ska kvinnor och män ha samma makt att forma samhället och sina egna liv som också är det övergripande jämställdhetspolitiska målet.

Agenda 2030 med sina 17 globala mål för en hållbar utveckling utgår från tre dimensioner av hållbar utveckling: det ekonomiska, det sociala och det hållbara. Det femte målet, jämställdhet, handlar om att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser.

Vidare går att läsa i de femte målet, jämställdhet, att alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som samhället. Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är den yttersta konsekvensen av ojämställdhet. Det har tydligt visat sig att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till hållbar utveckling i alla aspekter.

För att kunna uppnå ett jämställt samhälle, en jämställd kommun, behöver kommunen ange en riktning hur arbetet ska bedrivas och vilka områden som ska prioriteras i vår kommun. Det behöver synliggöras livsvillkor för kvinnor, flickor, män och pojkar för att kunna utveckla arbetet för att bli en jämställd kommun.

En jämställdhetsstrategi behöver arbetas fram som beskriver nuläge, utmaningar, mål och inriktning för jämställdhetsarbetet i kommunen. Ett övergripande syfte är att samtliga verksamheter ska arbeta med jämställdhet och att perspektivet beaktas i beslut. Dvs. kommunen inför jämställdhetsintegrering så att kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar analyseras och synliggörs. Jämställdhetsstrategin ska vara ett stöd för respektive nämnds fortsatta arbete med jämställdhet.

CEMR-deklaration

CEMR är det europeiska kommun-och regionförbundets samarbetsorgan där den högsta ledningen antog 2006 CREM-deklarationen, den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, rekommenderar kommuner och regioner att underteckna deklarationen. Deklarationen är ett verktyg att integrera jämställdhetsperspektivet i alla verksamheter. Deklarationen omfattar 30 artiklar som inrymmer de flesta delar av den kommunala verksamheten, såväl det politiska arbetet till arbetsgivarfrågor och service till invånarna. Deklarationen undertecknas i sin helhet men kommunen har möjlighet att prioritera vilka områden arbetet riktar in sig på vid olika tillfällen.

Deklarationen innehåller bland annat sex grundläggande principer som fungerar som utgångspunkt i kommunens arbete med jämställdhet.

- Jämställdhet är en grundläggande rättighet
- För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas
- Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle
- Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet
- Jämställdhetsintegrering av alla kommunens/regionens verksamheter är nödvändiga för att främja jämställdhet
- Att handlingsplaner och program har tillräcklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång

Hittills har 115 av Sveriges 290 kommuner ställt sig bakom deklarationen däribland våra grannkommuner Sundsvall, Timrå, Kramfors och Örnsköldsvik.

Jag vill därför föreslå kommunfullmäktige att

- utarbeta en jämställdhetsstrategi
- under arbetet med jämställdhetsstrategin beakta andra styrdokument
- anta och underteckna den europeiska deklarationen för jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå, CEMR.

Christina Lindberg (C)

2022-04-24

Kommunstyrelseförvaltningen

Jonsson Uno, 0611-34 82 52

Uno.jonsson@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Bredbandspolicy Härnösands kommun 2022-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta Bredbandspolicy för Härnösands kommun 2022-2030 samt,

att anta Handlingsplan för bredbandsutbyggnad 2022-2030.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har arbetat fram en bredbandspolicy för Härnösands kommun som syftar till att klargöra kommunens ambition och roll i bredbandsutvecklingen och tillgången på datakommunikation i kommunen.

Härnösands kommun antar, i och med bredbandspolicyn 2022-2030, de nationella bredbandsmålen samt de prioriterade områdena som beskrivs i den regionala bredbandsstrategin för Västernorrland.

Härnösands kommun ska verka för att alla fastboende, företag och offentliga anläggningar i Härnösands kommun ska ha tillgänglig datakommunikation som är stabil, skalbar, framtidssäkrad som ska fungera under över lång tid.

Kommunens målsättning är att invånare och näringsliv ska uppleva att tillförlitlig datakommunikation finns tillgänglig med bästa möjliga standard.

Bredbandspolicyn är framtagen för att bidra till kommunens Tillväxtstrategi och strategins sex delmål.

Handlingsplanen beskriver prioritering och strategisk utbyggnad samt organisation och roller.

Socialt perspektiv

Genom ett beslut om Bredbandspolicyn 2022-2030 och handlingsplan bidrar beslutet till att öka tillgängligheten i digitaliserade tjänster som kräver

internetuppkoppling och bidrar därmed till jämställdhet oavsett var i kommunen användaren finns.

Ekologiskt perspektiv

Beslut om Bredbandspolicy 2022-2030 och handlingsplan antas påverka det ekologiska perspektivet positivt då tillgången till digitala tjänster ökar genom bredbandsutbyggnad vilken kan leda till att resor minskar då olika typer av tjänster kan utföras där invånarna befinner sig.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet om att anta Bredbandspolicy 2022-3030 och handlingsplan antas inte påverka det ekonomiska och juridiska perspektivet negativt.

Beslutsunderlag

Beslutsunderlag som legat till grund för beslutet är de nationella bredbandsmålen samt den regionala bredbandsstrategin för Västernorrland.

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Henrik Petre
Utredare

Bilagor

Bredbandspolicy 2022-2030

Handlingsplan för bredbandsutbyggnad 2022-2030

Bredbandspolicy Härnösands kommun 2022-2030

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

Dokumentnamn	Bredbandspolicy2022-2030	Dokumenttyp Policy	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum	Diarienummer 2022-000050
Dokumentansvarig/processägare	Henrik Olsson	Version 1.0	Senast reviderad Giltig t o m 2030-12-31
Dokumentinformation	Policy för bredbandsutbyggnad		
Dokumentet gäller för	Härnösands kommun, nämnder, förvaltningar och kommunala bolag.		
Annan information			

1. Inledning

Tillgång till säkert bredband med hög kapacitet håller på att bli förutsättning för att driva företag, arbeta hemifrån, ta del av välfärdstjänster, grundläggande samhällsinformation och samhällsservice. Tillgång till bredband är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.

Alla fastboende, företag och offentliga anläggningar i Härnösands kommun ska ha tillgänglig datakommunikation som är stabil, skalbar, framtidssäkrad och ska fungera under lång tid.

Bredbandspolicyn syftar till att klargöra Härnösand kommuns ambition och roll för bredbandsutvecklingen i kommunen.

Kommunens målsättning är att invånare och näringsliv ska uppleva att tillförlitlig datakommunikation finns tillgänglig med bästa möjliga standard.

Härnösand kommuns bredbandspolicy bidrar till att uppnå målen i kommunens tillväxtstrategi.

2. Mål

2.1 Nationella mål

Regeringens bredbandsstrategi innehåller tydliga mål för alla medborgare och företag i Sverige. De viktigaste målen i strategin är följande:

- 95 procent av Sveriges befolkning ska ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020.
- År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.
- År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband, vilket innebär att:
98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s
1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s
0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s.¹

2.2 Regionala mål

Region Västernorrland har antagit de nationella bredbandsmålen. Region Västernorrland har inte uppnått de nationella målen om att 95 procent av alla hushåll och företag ska ha tillgång till minst 100 Mbit bredband. Därför utgår den regionala bredbandsstrategins mål för att arbeta mot det tidigare nationella målet. För att nå dessa, har fyra områden identifierats som centrala för att nå de nationella målen.

1. Finansieringsmöjligheter för fortsatt bredbandsutbyggnad.
2. Tillgång till bredband.
3. Nyttan med bredband.
4. Utökad samverkan.

Genom att peka på framgångsfaktorer och lyfta fram strategiska regionala vägval för respektive område bidrar den regionala bredbandsstrategin till att skapa en gemensam kraftsamling för det fortsatta arbetet i regionen²

2.3 Härnösand kommuns mål

Härnösands kommun antar de nationella bredbandsmålen samt de regionala områdena för bredbandsutbyggnad. Utöver dessa har Härnösands kommun som mål att verka för att öka anslutningsgraden i befintligt fibernät. Tekniken för datakommunikation ska vara modern, skalbar, framtidssäker och ska fungera under lång tid.

¹ Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi

² Bredband för ett kraftfullt Västernorrland – Regional bredbandsstrategi för Västernorrland 2021-2030.

Härnösands kommun ska:

- Verka för att all bredbandsutbyggnad inom kommunen sker genom öppna och konkurrensneutrala nät.
- Verka för att 100 procent av kommunala arbetsplatser, skolor, förskolor, och övriga kommunala inrättningar har tillgång till 100 Mbit/s.
- Verka för att merparten av kommunens hushåll abonnerar på minst 100 Mbit/s.
- Verka för att det i hela kommunen finns tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet år 2023 - där man normalt befinner sig.
- År 2025 bör hela Härnösands kommun kunna ansluta sig till snabbt bredband vilket innebär att:
 - 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s
 - 1,9 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s
 - 0,1 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s
- Samverka med övriga kommuner i Västernorrland, Region Västernorrland samt med aktörer inom bredbandsutbyggnad.

3. Nulägesbeskrivning

Härnösands kommun är 24 617 hektar stort till ytan och folkmängden uppgår till drygt 25 000 personer. Av befolkningen bor cirka 18 000 i tätorten Härnösand och resterade befolkning är fördelade till landsbygd och några mindre orter.

Härnösands energi och miljö AB (HEMAB) är den största nätägaren i kommunen och driften av fibernätet sköts av ServNet AB. Täckningsgraden för fast boende³ med fiber i kommunen är i dagsläget cirka 90 procent.

Härnösands kommun arbetar med att ta fram en täckningskarta över fiberade orter för att öka anslutningsgraden i befintligt fibernät.

Utbyggnaden av fibernätet görs kontinuerligt av flera aktörer. Det finns i dag områden som saknar möjlighet att ansluta sig till fibernätet.

Telia har påbörjat nedmontering av kopparnätet vilket tidigare har möjliggjort internetuppkoppling via xDSL teknik. I och med nedmonteringen av kopparnätet har kunder med telefonabonnemang givits möjligheten att få trådlös uppkoppling via mobilnätet. Nedmonteringen av kopparnätet beräknas vara klart utanför tätorten Härnösand 2023 och för tätorten finns det inget datum för när nedkopplingen ska vara klar.

³ Täckningsgrad bostad definieras som fastigheter med fast boende som har möjlighet att koppla in fiber i bostadshuset.

4. Bredbandsstrategi

Härnösands kommun arbetar utifrån de nationella målen för bredbandsutbyggnad.

Regeringens nationella mål för bredbandsutbyggnaden är att år 2020 bör 95 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit. 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet och år 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband.

Region Västernorrland har antagit de nationella målen som sina egna och identifierat fyra områden att arbeta med för att nå dessa mål.

Dessa områden är:

- Finansieringsmöjligheter för fortsatt bredbandsutbyggnad.
- Tillgång till bredband.
- Nyttan med bredband.
- Utökad samverkan.

Härnösands kommun prioriterar hållbara områden med många hushåll och ett lokalt engagemang samt områden med näringsverksamhet.

Härnösands kommuner verkar för att all bredbandsutbyggnad inom kommunen sker genom öppna och konkurrensneutrala nät som bidrar till ett konuransmässigt pris och valbarhet för invånarna.

Genom att alla kommunala arbetsplatser, skolor, förskolor och övriga kommunala inrättningar ansluts till fibernätet bidrar det till utbyggnaden av fibernätet i hela kommunen.

Härnösands kommun verkar för att merparten av kommunens hushåll abonnerar på en bra bredbandstjänst vilket bidrar till att täckningen av fibernätet förstärks.

Härnösands kommunen ska ge förutsättningar för att det i hela kommunen finns tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.

Härnösand kommuns kommunala medfinansiering sker via HEMAB. Utbyggnad ska i första hand ske på kommersiell grund och anslutningsavgifter därefter söks extern finansiering. Vid kostsam passage av infrastruktur (väg och järnväg) samt vattendrag är begränsande för utbygganden av bredbandsinfrastrukturen, kan separat finansiering krävas. Där medel saknas kan utbyggnad stöttas av kommunal finansiering enligt handlingsplan för bredbandsutbyggnad.

5. Prioritering

Härnösands kommun bedömer att utbyggnaden av fiber i tätorten Härnösand kan ske på kommersiell grund av marknadens aktörer. Någon kommunal eller annan offentlig medfinansiering bedöms inte vara nödvändig för att tillgodose behovet av ny dragning av fiber. Däremot kan riktade åtgärder göras för att förmå fastighetsägare som har möjlighet att koppla in fiber till bostadshuset eller näringsverksamheten. I speciella fall, där vita fläckar finns i tätorten, ska kommunen bevaka och medverka för att dessa områden kan kopplas in på fibernätet.

På landsbygden, de angränsande delarna till Härnösands tätort och kommunens mindre orter, är bedömningen att marknaden i huvudsak inte har samma möjligheter att på affärsmässiga grunder bygga ut fibernät. Detta gör att dessa områden i första hand ska prioriteras vid kommunens medverkan. I handlingsplanen för bredbandsutbyggnad beskrivs kriterierna för styrande prioriteringar.

5.1 Finansiering

Utgångspunkten i regeringens bredbandsstrategi är att bredband byggs och tillhandahålls av marknaden och att andra hel- eller delfinansierare träder in först när kommersiella marknadsförutsättningar inte föreligger.

Ur ett medborgarperspektiv är det viktigt att så många som möjligt har tillgång till bredband av hög kvalitet oavsett var man bor. Kostnaderna för utbyggnad av fibernät till småorter och landsbygd är stora, samtidigt som kundunderlaget är litet.

För områden på landsbygden där det inte går att bygga och driftsätta nya fibernät på enbart kommersiell grund ansvarar HEMAB för att söka bidrag och administrera medfinansiering i olika projekt. Dessa projekt medfinansieras i övrigt av medel i form av anslutningsavgifter, nätavgifter samt intäkter från de tjänsteleverantörer som levererar tjänster via fibernätet.

Stöd för bredbandsutbyggnad på landsbygd har kunnat erhållas från EU, Post- och telestyrelsen, Region Västernorrland och Länsstyrelsen. Det är troligt att dessa även i framtiden kommer att agera stödgivare för olika typer av infrastruktursatsningar. HEMAB är normalt mottagare av detta stöd men kan aktivt bistå fiberföreningar (byalag) med information och hjälp vid ansökan om bidrag. I sista hand kan kommunen överväga möjligheten att medfinansiera utbyggnaden men detta är normalt inte kommunens roll.

I handlingsplanen för bredbandsutbyggnad finns kriterier och villkor som gäller för underskottsfinansieringen från HEMAB.

6. Ansvar och roller

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret i och med antagna styrdokument. Kommunstyrelseförvaltningen har det övergripande ansvaret för bredbandsutvecklingen inom kommunen, och samordnar de insatser som krävs för att förverkliga bredbandspolicyn.

Härnösands kommun styr HEMAB genom bolagsordningen och ägardirektiven, som har antagits av kommunfullmäktige. Enligt ägardirektiven så ska HEMAB tillhandahålla ett öppet operatörsneutralt bredbandsnät. Företaget ska sträva efter och planera för uppfyllandet av målen i kommunens bredbandspolicy samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet.

Kommunen har utsett en kontaktperson/bredbandsstrateg som ska fungera en kontaktpunkt för bredbandsfrågor i kommunen för både offentliga och privata aktörer.

En beredningsgrupp ansvarar för att hantera prioriteringar, risker och göra gemensamma bedömningar av bredbandsutbyggnaden. I beredningsgruppen ingår HEMAB, kontaktperson från Härnösands kommun och platschef på ServaNet. Sakkunniga adjungeras vid behov. Beredningsgruppen har protokollförda möten fyra gånger per år.

Särskilt ska arbete prioriteras för att motverka att glesa områden i anslutning till utbyggnad utelämnas. Utgångspunkten är att skapa de bästa förutsättningarna för att alla kommunens hushåll ska få tillgång till bredband.

Lokalt engagemang kan i många fall bidra till att öka intresset för fiber och minska byggkostnaderna och därmed möjliggöra fiberutbyggnad i fler områden.

Det måste inte nödvändigtvis handla om engagemang i föreningar (fiberföreningar eller vägföreningar). Det räcker ofta med att de som bor och verkar i samma område går ihop och tillsammans informerar om de fördelar som fiber innebär. Till exempel, samlar in intresseanmälningar eller hjälper till att teckna markupplåtelseavtal med berörda markägare.

Handlingsplan för bredbandsutbyggnad 2022-2030

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

"Dubbelklicka - Infoga bild 6x6 cm"

Dokumentnamn	Handlingsplan Bredbandsutbyggnad 2022-2030	Dokumenttyp Handlingsplan	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum 2022-09-23	Diarienummer 2022-000050
Dokumentansvarig/processägare	Henrik Olsson	Version 1	Senast reviderad Giltig t o m
Dokumentinformation	Handlingsplan för bredbandsutbyggnad- ingår fristående handling till antagen Bredbandspolicy		
Dokumentet gäller för	Kommunala förvaltningar inkl. bolag		
Annan information	Tillägg i prioriteringar får göras under löptid och bereds i beredningsgrupp och presenteras på HEMABs kvartalsmöten.		

1. Inledning

Handlingsplan för bredband, utgör en kompletterande del till den ”Bredbandspolicy 2022 – 2030 för Härnösands kommun” som antogs 2022. Handlingsplanen ska tydliggöra ställningstaganden och principbeslut, samt ge en tydligare styrning både vad gäller prioritering, organisation och finansiering.

Tillgång till säkert bredband med hög kapacitet håller på att bli förutsättning för att driva företag, arbeta hemifrån, ta del av välfärdstjänster, grundläggande samhällsinformation och samhällsservice. Tillgång till bredband är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.

2. Bakgrund

Härnösands kommun antar de nationella bredbandsmålen samt de regionala områdena för bredbandsutbyggnad. Utöver dessa har Härnösands kommun som mål att verka för att öka anslutningsgraden i befintligt fibernät. Tekniken för datakommunikation ska vara modern, skalbar, framtidssäker och ska fungera under lång tid. Handlingsplanen ska vara ett verktyg för att uppnå kommunens bredbandsmål.

3. Prioriterade områden

Den svenska bredbandsutbyggnaden utgår från marknadsmässiga principer. Marknadens aktörer bygger därmed bredbandsinfrastruktur i områden där de bedömer att det är lönsamt, i konkurrens med varandra. Kommunen bedömer att

utbyggnaden av fibernät i de centrala delarna av Härnösand kan ske på kommersiell grund av marknadens aktörer.

I bredbandspolicyn görs bedömningen att på landsbygden och i de yttre delarna av Härnösands centralort, inklusive kommunens mindre orter, har marknaden i huvudsak inte samma möjligheter att på affärsmässiga grunder bygga bredband. Detta gör att dessa områden i första hand prioriteras gällande vad som kan behöva underskottsfinansiering i HEMABs utbyggnadsprogram.

3.1 Tidplan för bredbandsutbyggnaden

Utöver marknadens aktörer är HEMAB den ägare och beställare som årligen avsätter investeringspengar för utbyggnad av bredband i Härnösands kommun.

ServaNet bygger på uppdrag av HEMAB fibernät inom Härnösands kommun. ServaNet har gjort bedömningen att det är möjligt att nå kommunens mål för tillgång till höghastighetsbredband i form av fiber eller annan skalbar teknik till 2030, förutsatt att nödvändig finansiering finns tillgänglig.

De fastigheter som inte kan ta del av fiberutbyggnaden där marginalkostnaden för att ansluta dessa fastigheter till fibernätet bedöms vara orimligt hög ska alternativa tekniker nyttjas.

3.2 HEMAB bygger och driftsätter nya fibernät där kommersiell bärkraft finns

Utbyggnadsprojekten finansieras av intäkter i form av anslutningsavgifter, nätavgifter och intäkter från de tjänsteleverantörer som levererar tjänster via fibernätet. Kostnaden för att ansluta till nätet bestäms utifrån den prissättningsmodell som bolaget tillämpar och bör vara likvärdig i hela kommunen.

Kunden ansvarar normalt för grävning från tomtgränsen till husvägg.

Utbyggnaden fokuseras till områden där merparten av fastigheter ansluts.

Fiberutbyggnad på enbart kommersiell grund är beroende av betalningsviljan hos kunderna i området och kan ibland möjliggöras om de är villiga att ansluta sig till en högre anslutningsavgift än prissättningsmodellen

Styrande prioriteringar

- Valet av tekniska lösningar ska utgå från robusthet samt en följsamhet till utvecklingen av nya lösningar.
- Högst antal anslutningar, högst anslutningsgrad och lägst byggkostnader avgör för i vilken ordning områden ska prioriteras.
- Graden av lokalt engagemang och efterfrågan är väsentlig. Ett område där många är intresserade av att installera i bredband prioriteras före ett område med ett fåtal intresserade.
- Om det finns kommunal verksamhet i ett område kommer prioriteten att höjas. Samma resonemang tillämpas om ett område har omfattande näringsverksamhet.
- Om kommersiell bärkraft kan uppnås genom samförläggning med annat ledningsnät.
- Grupper som har svårt att göra sin röst hörd ska beaktas. (Barn och äldre).
- Anslutningar ska kunna fungera under lång tid och antagna föreskrifter för ledningsarbeten i gata är styrande.

HEMAB bygger inte:

- I områden där annan intressent initierat byggnation av bredbandsnät, utan avvaktar utvecklingen i området.
- Fibernät där kostnaden för investering inte kan motiveras över tid. Annan teknik ska då prövas som kan uppfylla nationella och kommunala mål.

4. Bredbandsutbyggnad medfinansierad av HEMAB

4.1 HEMAB bygger med bidrag.

För områden utanför centralorten där det inte går att bygga och driftsätta nya fibernät på enbart kommersiell grund eller genom statligt bredbandsstöd ska HEMAB undersöka om andra möjligheter till utbyggnad finns, till exempel med kommunal medfinansiering.

HEMAB ansvarar för att söka och administrera medfinansiering i olika projekt.

Dessa projekt medfinansieras i övrigt av medel i form av anslutningsavgifter, nätavgifter och intäkter från de tjänsteleverantörer som levererar tjänster via fibernätet.

4.2 Kriterier för underskottsfinansiering från HEMAB

Följande kriterier och villkor gäller för underskottsfinansieringen från HEMAB:

- Utbyggnaden ska ske i det egna operatörsneutrala nätet.
- Utbyggnaden avser i första hand områden på utanför centralorten.
- Fiberutbyggnad på enbart kommersiell grund eller genom statligt bredbandsstöd ska först ha prövats eller undersökts noggrant.
- Enskilda anslutningar eller tillkommande anslutningar i områden med befintligt fibernät prioriteras inte.

Maximal underskottsfinansiering från HEMAB beräknat på investering per enskild fast bostadsfastighet bör inte överskrida 30 000 kr.

5. Finansiering

HEMAB ansvarar fullt ut för finansiering av den bredbandsutbyggnad som är planerad under 2022-2030.

Härnösands kommun stödjer finansiering genom en förändring av ägardirektivet gällande HEMABs avkastningskrav till kommunen, från 6 % till 5 %.

Därutöver justeras kommunens beräkningsgrunder gällande borgensbelopp till HEMAB med innebörd att faktiskt lånebelopp utgör basen för beräkningen.

5.1 Risker

Den höga utbyggnadstakten för infrastruktur medför att kostnaderna för entreprenörer har stigit och fortsätter stiga och att konkurrensen om entreprenörskapsresurser ökar. Från tid till annan kan det bli svårt att få tag på entreprenörer i den utsträckning och takt utbygganden önskar.

Bland entreprenörerna bedöms de som arbetar med själva fibern vara den mest kritiska faktorn.

En annan risk är att möjligheten till finansiellt stöd för våra utbyggnadsprojekt inte blir beviljade i den takt eller storlek vi ansöker om. Bidrag kommer att sökas för i stort sett samtliga projekt, framför allt från PTS och EU, men det vore orimligt att förvänta sig att alla projekt skulle beviljas stöd i den takt kommunen "behöver" för att hålla nödvändigt tempo i utbyggnaden. HEMAB kommer att söka bidrag där det är möjligt.

När marknadskrafter bygger på landsbygden finns risk att angränsande glesa områden lämnas. En viktig uppgift för kommunens kontaktperson är att verka för att minimera denna risk. Sådana utelämnade områden får en

fördyrad utbyggnadskostnad och för att nå kommande mål om en 100 procentig utbyggnad behövs att särskilda insatser göras för dessa områden.

Områden med utbyggnadslöften från kommersiella aktörer ska anses som uppfyllda avseende kommunens bredbandsmål. Kommunen kan få tillkommande kostnader för att hantera områden där utbyggnadslöften inte verkställts inom utsatt tid.

6. Organisation och roller

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret i och med antagna styrdokument. Kommunstyrelseförvaltningen har det övergripande ansvaret för bredbandsutvecklingen inom kommunen, och samordnar de insatser som krävs för att förverkliga programmet.

Härnösands kommun styr HEMAB genom bolagsordningen och ägardirektiven, som har antagits av kommunfullmäktige. Enligt ägardirektiven så ska HEMAB tillhandahålla ett öppet operatörsneutralt bredbandsnät. Företaget ska sträva efter, och planera för uppfyllandet av målen i kommunens bredbandspolicy samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet.

Kommunen har utsett en kontaktperson/bredbandsstrateg, som ska fungera en

kontaktpunkt för bredbandsfrågor i kommunen för både offentliga och privata aktörer. Särskilt ska arbete prioriteras för att motverka att gleasa områden i anslutning till utbyggnad utelämnas. Utgångspunkten är att skapa de bästa förutsättningarna för att alla kommunens hushåll ska få tillgång till bredband.

Bortsett från fiberutbyggnaden som sker i kommuns regi genom HEMAB, så har kommunen en roll som planläggare, ägare av mark och tillståndgivare för till exempel eventuella bygglov som kan krävas i samband med utbyggnaden.

6.1 Organisationsöversikt

Oganisation	Huvudsakligt arbetsområde		Markfrågor	Kommunikation	Rapportering
Kommunfullmäktige	Övergripande ansvar för samordning	Beslutar om styrdokument	Markägare	Informerar	
Beredningsgrupp	Bereder i prioriteringsärenden	Bereder i särskilt utvalda teknikfrågor	Bereder i områdesfrågor	Bereder i tidsplaner	Rapporterar 4ggr/år
Kommunens kontaktperson	Deltar i beredningsgrupp	Koordinera dialog med regionala och nationella aktörer, branscher och företag		Lyfta in bredbandsfrågor i landsbygdsråd	Informera
HEMAB	Sammankalla beredningsgruppen. Ansvar för utbyggnad via ägardirektiv	Beställare till ServaNet & övriga	Äga och förvalta samt underlätta infrastruktur	Länk mellan föreningar och övriga aktörer för att öka anslutningsgrad	Informera
ServaNet	Nätplanera, bygga och samordna	Bereda ansökningar informera	Tillhandahålla säljorganisation	Tillhandahålla tjänsteleverantör	Drift och underhåll
Fiberföreningar	Initiera behov	Underlätta för ev. markavtal	Öka anslutningsgraden	Informera	

6.2 Beredningsgrupp

För att hantera prioriteringar, risker och göra gemensamma bedömningar av bredbandsutbyggnaden bildas en beredningsgrupp som leds och sammankallas av HEMAB.

I beredningsgruppen ingår förutom HEMAB, kontaktperson från Härnösands kommun och, platschef på ServaNet. Sakkunniga adjungeras in vid behov

Beredningsgruppen har protokollförda möten fyra gånger per år.

Beredningsgruppen ska med utgångspunkt ur antagen bredbandspolicy samt handlingsplan arbeta för att nå målen. Utgångspunkt för gruppens arbete ska vara kommunens Tillväxtstrategi, och delstrategi 1, som berör gemensam kraft. Det handlar både om att vara öppen och mottaglig för det nya och att se dagens och morgondagens möjligheter.

Beredningsgruppen bereder frågor gällande:

- Särskilda teknikfrågor
- Områdesfrågor

- Tidsplaner för områdesutbyggnad

Utöver detta ska beredningsgruppen ta fram aktuell statusrapport för bredbandsutbyggnad fyra gånger per år. Rapporten följs upp vid HEMABs kvartals möten med kommunledningen

6.3 HEMAB och ServaNet

Som ägare av Härnösands stadsnät ska HEMAB bidra till att handlingsplanen förverkligas, genom fortsatt utbyggnad av stadsnätet. Dessutom ska bolaget sträva efter, och planera för uppfyllandet av målen i kommunens bredbandspolicy samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet samt undersöka möjligheter till extern finansiering.

HEMAB äger den passiva infrastrukturen och hyr ut den till ServaNet, som bland annat ansvarar för försäljning, projektering, byggnation, drift och underhåll. På så vis bildas ett enhetligt och sammanhängande stadsnät över de olika kommun- och länsgränserna.

6.4 Fiberföreningar – lokalt engagemang

Lokalt engagemang kan i många fall bidra till att öka intresset för fiber i ett område och minska byggkostnaderna, och därmed möjliggöra fiberutbyggnad i glesa områden.

Det måste inte nödvändigtvis handla om engagemang i föreningar (såsom fiberföreningar eller vägföreningar) utan räcker ofta med att de som bor och verkar i samma område går ihop och tillsammans informerar om de många fördelar som fiber innebär, samlar in intresseanmälningar, hjälper till att teckna markupplåtelseavtal med berörda markägare och kanske gräver en sträcka själv (t.ex. fram till ett befintligt fiberstråk).

Sänkta byggkostnader i projektet innebär större möjligheter för kunderna att kunna ansluta sig till stadsnätet utifrån ServaNet's ordinarie erbjudanden.

Kommunfullmäktige

Aktualitetsförklaring Program – Giftfri vardag

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att aktualitetsförklara Program – Giftfri vardag

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade att anta Program – Giftfri vardag den 19 juni 2017 (dnr 17-149-003). Programmet är i huvudsak framtaget med syfte att vara ett stöd i kommunens arbete med kemikaliehantering och minska risker för negativa effekter på både människor och miljö. Arbetet med att efterleva program Giftfri vardag är ett pågående och ett omfattande arbete som mest troligt kommer pågå ett antal år framöver.

Programmet ska inte ses som en ersättning av gällande lagstiftning eller av kommunens andra mål- och policydokument. Programmet ska komplettera dessa.

Ett PM är framtaget med syfte att ge en översyn av program Giftfri vardag och sammanfattad bedömning för att identifiera behoven av revidering och för att besluta om programmets aktualitet.

Handlingsplanen har uppdaterats utifrån vad som har blivit genomfört och vad som anses kvarstå för att säkerställa framdriften i arbetet att vara klart senast 2024-12-31. Utöver det så har viss uppdatering skett i program utifrån vad som är aktuellt idag

Sammanfattad bedömning

För arbetet med att inventera användningen av kemikalier och göra riskbedömningar föreslås följande åtgärder vara nödvändiga för att program Giftfri vardag ska anses vara aktuellt:

- Kommunens verksamheter behöver utveckla arbetet med inventering och riskbedömningar i systemet och att all dokumentation är på plats enligt handlingsplanen.

- Kommunstyrelseförvaltningen behöver säkerställa att det finns en god systemförvaltning över tid för systemstödet för kemikaliehanteringen.

Socialt perspektiv

Programmet kan bidra till en bättre folkhälsa utifrån hur väl handlingsplanen och kemikaliehanteringen efterlevs, och har även en tydlig koppling till barnperspektivet genom barnkonventionen, artikel 6 – barns rätt till ett gott liv.

Ekologiskt perspektiv

Programmet har positiv inverkan på miljö och klimat utifrån att vi minskar och ersätter användandet av kemiska produkter och varor som är bättre för miljö och människa.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Programmet kommer på kort sikt att generera högre kostnader med hänvisning till återstående behov av inventeringar och riskbedömningar, samt kostnader för eventuella åtgärder som krävs utifrån de bedömningar som görs. Krav vid upphandlingar, drift och underhåll av dataprogram och behov av samordning i arbetet bidrar även till behov av kostnadstäckning.

På längre sikt kan programmet bidra till mindre samhällskostnader, men dessa är svåra att kvantifiera.

Programmet ger inga konsekvenser ur ett juridiskt perspektiv.

Beslutsunderlag

Program – Giffri vardag (antagen 2017-06-19, bilagas ej).

PM Aktualitetsförklaring Program – Giffri vardag.

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Daniel Johansson
Hållbarhetsstrateg

Bilagor

Bilaga 1 Program – Giffri vardag (reviderad 2022-04-07)

Program – Giffri vardag

Dokumentnamn	Program – Giffri vardag (kemikaliehantering)	Dokumenttyp Program		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2017-06-19	Diarienummer KS22-000169	
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version 2.0	Senast reviderad 2022-04-07	Giltig t o m 2026-04-06
Dokumentinformation	Beskriver hur kommunens verksamheter ska hantera kemiska produkter och varor.			
Dokumentet gäller för	Alla kommunens nämnder, förvaltningar samt för de verksamheter som kommunen har avtal med och eller bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen.			
Annan information	Redaktionella ändringar i handlingsplanen kan göras under löptiden utan beslutprocess. Föregående program antaget av KF 2017-06-19.			

Innehåll

1	Giftfri vardag i Härnösands kommuns verksamheter ...	3
1.1	Inledning	3
1.2	Syfte	3
2	Bakgrund	4
2.1	Kemisk produkt eller vara	4
2.2	Kemisk riskkälla.....	4
2.3	Utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen	4
2.4	SIN-listan	5
2.5	Nanopartiklar	6
2.6	Högfluorerade ämnen	6
2.7	Hållbar upphandling	7
3	Avgränsningar	7
4	Lagstiftning.....	8
4.1	Miljöbalken	8
4.2	Reach-förordningen	8
4.3	Kemikalieinspektionens föreskrifter	8
4.4	Svensk författningssamling	8
4.5	Arbetsmiljöverkets författningssamling	8
5	Utgångspunkter	9
5.1	Klimat – och energiplan	9
5.2	Nationella och regional miljömål - Giftfri miljö	9
5.3	Giftfritt från början	9
5.4	Skydda barnen bättre och kemikaliestrategi för hållbarhet på väg mot en giftfri miljö.....	10
5.5	Handlingsplan för giftfria förskolor i Härnösands kommun.....	10
6	Ansvar.....	10
6.1	Styrdokument	10
6.2	Kemikalielistor	10
6.3	Avfallshantering	10
7	Organisation	10
8	Finansiering och genomförande.....	10
9	Förklaringar – ordlista.....	12
10	Handlingsplan – Bilaga 1	15

Programmet reviderat av
Marie Örjestål, KSF
Daniel Johannsson, KSF

1 Giffri vardag i Härnösands kommuns verksamheter

1.1 Inledning

Kemikalier är en del av vår vardag. Användningen av kemikalier ökar. Det handlar både om kemikalier i kemiska produkter och i varor. Farliga ämnen sprider sig långt ifrån utsläppskällor och hamnar i mark, vattendrag, växter, djur och människor. Många kemikalier kan orsaka allergier och leda till cancer på längre sikt. Vissa kemikalier kan också orsaka skada på människans fortplantningsförmåga. Härnösands kommun med mål om att vara en ledande miljökommun har därför tagit fram ett program för en giffri vardag.

1.2 Syfte

Syftet med programmet är att stödja kommunens arbete för en giffri vardag, för att minska risker för negativa effekter på människa och miljö.

Programmet ska stödja förvaltningarnas arbete med att dokumentera och fasa ut befintliga produkter och varor, undvika farliga kemikalier vid inköp och när det är möjligt sträva efter ett ansvarsfullt återbruk av varor.

2 Bakgrund

Det finns en begränsad kunskap om olika ämnens effekter. Därför behövs en ökad medvetenhet och försiktighet vid användningen av kemikalier.

2.1 Kemisk produkt eller vara

Eftersom både kemiska produkter och varor består av ämnen omfattas de båda av kemikalielagstiftningen. Beroende på om du använder en kemisk produkt eller en vara gäller olika regler som du som slutanvändare ska känna till. Kemikalireglerna finns i många olika regelverk och en och samma produkt eller vara kan omfattas av flera av dessa.

För kemiska produkter finns vanligen produktinformation i form av märkning på förpackningen och i säkerhetsdatablad. Produktinformationen ska informera användaren om farorna med produkten och hur den kan hanteras på ett säkert sätt. Information om säker användning finns ofta även i bruksanvisningen. För bekämpningsmedel finns också information om villkor för användning och dosering i bruksanvisningen. Som yrkesmässig slutanvändare ska du läsa och följa informationen för att hantera produkten på ett säkert sätt. Vi är, då det är möjligt, skyldiga att byta ut en miljöfarlig produkt mot en mindre farlig produkt (produktvalsprincipen och skälighetsregeln Miljöbalken).

För varor finns vanligtvis ingen information om säker användning, med avseende på kemikalieinnehåll, i form av förpackningsmärkning och säkerhetsdatablad. I EU:s biocidförordning finns dock krav på märkning av biocidbehandlade varor. Som slutanvändare ska du läsa och följa bruksanvisningen även för varor. Vid nyttillverkning av varor förbrukas mycket kemikalier varför återbruk ofta är att föredra.

2.2 Kemisk riskkälla

En kemisk riskkälla är något som på grund av sitt innehåll av kemiska ämnen kan orsaka skada. Heta vätskor är den kemiska riskkälla som ger upphov till flest olycksfall.

2.3 Utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen

Prioriteringsguiden - PRIO är ett verktyg som hjälper till att hitta och byta ut farliga ämnen i varor eller kemiska produkter. Extra vägledning finns för målgrupper produktutvecklare, varuleverantörer, inköpare, upphandlare, miljöansvariga, och inspektörer.

PRIO delar in ämnen i två prioriteringsnivåer, utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.¹

Den grundläggande principen ska vara att utfasningsämnen ska fasas ut ur produkter som används i verksamheterna och att prioriterade riskminskningsämnen bara får användas om man kan visa att användningen är säker.

¹ www.kemi.se/prio-start

Exempel på utfasningsämnen:

- DEHP och flera andra ftalater är reproduktionsstörande och kan förekomma i bland annat PVC-plast. Användningen har begränsats av EU-kommissionen, 2020-07-08, där det förbjuds som mjukgörare i plast, framförallt PVC-plast. Undantag finns.
- Antracen är ett PBT-ämne som kan finnas i takpapp, gummi (bland annat däck), kreosotimpregnerat virke och pyroteknikprodukter.

Den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA för en kandidatförteckning med särskilt farliga ämnen (SVHC) där nya ämnen förs upp på förteckningen successivt (två gånger per år).

Kemikalieinspektionen och Konkurrensverket (f d Miljöstyrningsrådet) betraktar hormonstörande ämnen som utfasningsämnen. De finns också med bland de egenskaper som kvalificerar ett ämne som SVHC, enligt REACH. EU är i färd med att ta fram sådana kriterier, men det kommer sannolikt dröja innan tillräckligt många ämnen är klassificerade utifrån dem så att det finns en användbar lista.

2.4 SIN-listan

Där officiell klassificering saknas, tex för hormonstörande ämnen, finns den så kallade SIN-listan² (Substitute It Now). Listan bygger på en grundlig genomgång av vetenskaplig litteratur. Listan har också granskats av oberoende experter.

Urvalet till listan följer de egenskaper som finns i Reach för SVHC. Den ställer högre krav på vetenskapliga belägg för att betrakta ett ämne som hormonstörande än vad som gjordes i EU-kommissionens projekt. Trots att den inte är en officiell EU-publication har SIN-listan flera gånger lyfts fram och rekommenderats av miljökommissionärer och andra ledande företrädare för EU-kommissionen. Den är således vetenskapligt vederhäftig, kontinuerligt uppdaterad utifrån ny kunskap och är dessutom framtagen specifikt som ett stöd för aktörer som vill undvika farliga ämnen.

De ämnen som är uppförda som hormonstörande på SIN-listan ska tills vidare definiera vilka ämnen kommunen ser som hormonstörande och som därmed i möjligaste mån ska undvikas.

Exempel på hormonstörande ämnen:

- Ftalater – mjukgörare i plaster. Finns framförallt i golvmattor och annan mjuk PVC. EU har förbjudit fyra ftalater fr o m 2020-07-08, DEHP, DBP, BBP och DIBP.
- Polybromerade difenyletrar (PBDE) – flamskyddsmedel i bland annat textil, möbler och skumgummimadrasser.

² <http://www.chemsec.org/what-we-do/sin-list>

2.5 Nanopartiklar

Nanomaterial framställs för att man vill utnyttja deras speciella egenskaper. Alla situationer där nanomaterial kan bli luftburna behöver särskild uppmärksamhet.

2020-01-01 infördes krav på information om nanomaterial i REACH-lagstiftningen. Det finns inga specifika regler om nanomaterial i de nu gällande arbetsmiljöreglerna. Inte heller finns särskilda hygieniska gränsvärden för ämnen som förekommer i nanoform. Internationell forskning visar att om man får nanopartiklar i lungorna så ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, KOL, astma och liknande sjukdomar (källa: Arbetarskydd 2019-12-06).

Kemikalieinspektionen håller på att ta fram ny föreskrift om registrering av nanomaterial för att skapa överblick över vilka nanomaterial som förekommer på marknaden. Detta behöver bevakas.

Tillsatsen och färgämnet titandioxid (E 171) i mat tas bort av EU från och med 2022. Orsaken är att titandioxid inte längre anses säker att använda som tillsats i mat. Det innebär att det nu inte är tillåtet att använda titandioxid vid tillverkning av livsmedel i EU. Livsmedel som innehåller titandioxid får inte heller importeras till och säljas i EU. (källa: Livsmedelsverket).

Nanomaterial finns ofta i t ex solskyddsprodukter och tandkräm. Ex på märkning: Titanium Dioxide (nano).

- I avvaktan på mer forskning ska personal inom barnomsorg och skola uppmana föräldrar till försiktighet med användande av produkter som innehåller nanopartiklar.

2.6 Högfluorerade ämnen

PFAS eller högfluorerade ämnen har tillverkats sedan 1950-talet och används på grund av sina eftertraktade tekniska egenskaper i många olika typer av varor och kemiska produkter. Gemensamt för alla PFAS-ämnen är att de är mycket svåra att bryta ned och vissa PFAS kan ha skadliga effekter, både för människa och miljö. Exempel på vart PFAS används: GoreTex, bilklädsel, impregneringsmedel, brandsläckningskum, popcornpåsar, smink, solkräm, hudkräm, golvpols, stekpannor med non stick beläggning och skidvalla. Vid upphandling/inköp bör PFAS-fria alternativ krävas.

2.7 Hållbar upphandling

Upphandlingsmyndigheten har en hemsida med råd för hållbar upphandling. De utvecklar och förvaltar hållbarhetskriterier. Det finns kriterier på tre nivåer: Basnivå, Avancerade nivå och Spjutspets nivå.

Vid upphandling är det viktigt att följa nedanstående:

- Generellt vid upphandling ska höga krav ställas, så kallat avancerat krav, då det är tillämpligt. Upphandlingsenheten ska lägga upp hållbarhetsstrategier vid varje upphandling i dialog med kostnads- och verksamhetsansvarig.
- Vid upphandling till förskola och skola, i de miljöer där barn huvudsakligen vistas, ska målet vara att spjutspetskrav tillämpas, då det finns att upphandla.
- Vid upphandling bör det krävas intyg på möbler och annan inredning att den inte innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.
- Vid upphandling och inköp ska Upphandlingsmyndighetens och Kemikalieinspektionens tips och råd beaktas.
- Vid upphandling av livsmedel ska andelen ekologiska produkter öka enligt Måltidspolicy för Härnösands kommun.
- Vid upphandling av städavtal och eller städprodukter ska höga krav ställas.
- Material som väljs i byggnation och inredning bör ha intyg på att det inte innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.
- Återbruka varor, t ex möbler, ansvarsfullt i stället för att köpa nytt. Viktigt att farliga produkter och varor inte återbrukas.

Hållbarhetskollen och KemKollen kan med fördel användas som ett stöd i arbetet med upphandling. Det är ett uppföljningsverktyg för kommuner och regioner som i nationell samverkan arbetar för bättre uppföljning av kemikaliekraV i upphandlingar. Dessa stöd finns via Addas hemsida – ett verksamhetsstöd till offentlig sektor. Adda är ett företag inom SKR.

3 Avgränsningar

Programmet ska inte ses som en ersättning av gällande lagstiftning eller av kommunens andra mål- och policydokument. Programmet ska komplettera dessa.

4 Lagstiftning

Nedan finns några viktiga urval (OBS! ej heltäckande sammanställning) på lagstiftning gällande kemikaliehantering.³

4.1 Miljöbalken

Miljöbalkens andra kapitel, allmänna hänsynsregler. De viktigaste delarna i sammanhanget är kunskapskrav, försiktighetsprincipen och produktvalsprincipen. (Substitutionsprincipen) dessa regler gäller Härnösands kommuns verksamheter som användare av kemiska produkter och varor.

4.2 Reach-förordningen

Reach-förordningen (EG) nr 1907/2006 reglerar kemikaliehanteringen i EU.

4.3 Kemikalieinspektionens föreskrifter

Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) ⁴ om kemiska produkter och biotekniska organismer. Ändring KIFS 2017:3 om särskilt farliga produkter.

4.4 Svensk författningssamling

SFS 2012:861 om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.
Ändring SFS 2021:635.

4.5 Arbetsmiljöverkets författningssamling

AFS 2014:43 Kemiska arbetsmiljörisker med ändring 2017:4

I föreskriften ställs krav på att riskerna med kemiska ämnen i produkter och processer kartläggs. Du är skyldig att undersöka vilka risker som finns, att göra en riskbedömning och att sedan åtgärda riskerna.

³ Läs mer om lagstiftning på www.kemi.se, www.boverket.se, www.lakemedelsverket.se, www.naturvardsverket.se

5 Utgångspunkter

5.1 Klimat – och energiplan

Utifrån kommunens övergripande mål att Härnösand ska vara en ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete, och att all utveckling i Härnösand präglas av hållbarhet och gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan, ska kunskap utvecklas för att skapa ett hållbart samhälle, och bidra till att de globala och nationella målen nås.

I Härnösands kommun med bolag ska vi leva som vi lär och visa vägen till den framtida vardagen i Härnösand med mål om ett klimat där människan är i balans med miljön senast år 2045. I klimat- och energiplan återfinns kommunens med bolags klimatmål, miljö- och klimatpolicy och prioriterade insatsområden och inriktningar för åtgärder.

Program för Giffri vardag har en stark koppling till klimat- och energiplanens inriktning för åtgärder ”Förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk.” inom det prioriterade insatsområdet ”Hela Härnösand är med”.

5.2 Nationella och regional miljömål - Giffri miljö

Ett av de sexton nationella miljö kvalitetsmålen är, Giffri miljö, målet nåddes inte 2020 men arbetet fortsätter bort mot 2030.

Målet avser att:

1. Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen via alla exponeringsvägar inte är skadlig för människor eller den biologiska mångfalden,
2. Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört,
3. Spridningen av oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper är mycket liten och uppgifter om bildning, källor, utsläpp samt spridning av de mest betydande av dessa ämnen och deras nedbrytningsprodukter är tillgängliga,
4. Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön,
5. Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper är tillgänglig och tillräcklig för riskbedömning, och
6. Information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig.

5.3 Giffritt från början

Kemikalieinspektionen har i uppdrag från regeringen om att stärka arbetet för en giffri cirkulär ekonomi i Sverige, inom EU och globalt. De ska göra särskilda insatser så att produkter och varor är giffria från början och arbetar med fem fokusområden: utfasning av särskilt farliga ämnen, minskade risker med andra farliga ämnen, giffri design och produktion, utveckling av tillsyn samt information och vägledning. Mer information finns på Kemikalieinspektionens hemsida.

5.4 Skydda barnen bättre och kemikaliestrategi för hållbarhet på väg mot en giftfri miljö

Kemikalieinspektionen har under perioden 2010–2020 tagit fram handlingsplaner för en giftfri vardag. Planerna har framförallt handlat om att skydda barn och unga i alla de miljöer de vistas. Dagens barn och ungdomar är morgondagens konsumenter, och de påverkar redan idag föräldrarnas konsumtionsmönster. De kommer också att vara morgondagens makthavare i form av produktutvecklare och inköpschefer.

Sista slutredovisningen till regeringen genomfördes i december 2020 och finns sammanställd i en slutrapport ”Rapport 4/20: Vägen mot en giftfri vardag”, tillgänglig på Kemikalieinspektionens hemsida.

I oktober 2020 publicerade EU-kommissionen Kemikaliestrategi för hållbarhet på väg mot en giftfri miljö. Strategin ligger i linje med miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö och innehåller initiativ som rör hormonstörande ämnen, farliga ämnen i varor, kombinationseffekter och PFAS-kemikalier.

5.5 Handlingsplan för giftfria förskolor i Härnösands kommun

Barn och unga vuxna är extra känsliga för risker förknippade med gifter. Arbetet ska därför fokusera på att skolor, förskolor och andra miljöer där barn vistas ska vara fria från gifter. I Härnösands kommun har det inneburit att en handlingsplan för giftfria förskolor togs fram år 2015 reviderad 2016. Förskolan arbetar enligt den idag i löpande verksamhet.

6 Ansvar

6.1 Styrdokument

Programmet är ett styrdokument och ett stöd för alla kommunens nämnder och förvaltningar samt för de verksamheter som kommunen har avtal med och eller bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen.

6.2 Kemikalielistor

Ansvaret för framtagande av kemikalielistorna ligger på varje förvaltning. Kemikalielistorna ska revideras 1 ggr/år och substitutionsprincipen ska följas.

6.3 Avfallshantering

Från den 1 november 2020 ska alla kommunens verksamheter beställa hämtning av farligt avfall (FA). Information om hur beställningen ska göras finns på kommunens intranät, Insidan.

7 Organisation

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att samordna och följa upp kemikaliehanteringen och nämnder har ett utförandeansvar.

8 Finansiering och genomförande

Finansieringen ligger inom ramen för varje förvaltning.

En kommungemensam databas med program för att underlätta inventering och riskbedömningar samt för underhåll av säkerhetsdatablad m m finns och ska förvaltas över tid.

Verksamhetscheferna ska inom varje arbetsplats utse miljöombud. Till miljöombud väljs medarbetare som har engagemang och intresse för miljöfrågorna. Miljöombuden ska vara ett stöd till respektive chef i genomförandet och uppföljningen av programmet.

Vägledning för tillämpning av föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker AFS 2014:43 med ändringar ska användas som ett stöd i arbetet med att genomföra åtgärderna.

9 Förklaringar – ordlista

Biocider: Ämnen som hämmar eller dödar mikroorganismer. Flitig användning av biocider kan påverka antibiotikaresistens. I luftfilter är dessa ämnen onödiga tillsatser då mikrobiella tillväxten sker snarare i stofkakan.

Biocidbehandlad vara: En vara som är behandlad med en typ av bekämpningsmedel, en så kallad biocidprodukt. Ger varan en funktion, ex att göra en sporttröja luktfri eller en skärbräda antibakteriell.

Cd: Kadmium.

ChemSec: Internationella kemikaliesekretariatet, ett samarbetsorgan för miljöorganisationer.

CLP: CLP-förordningen står för förordning (EG) nr 1272/2008 som gäller klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och blandningar.

CMR-ämnen: Cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen.

ECHA: Europeiskakemikaliemyndigheten med huvudansvar för Reach-förordningen.

Efsa: European Food Safety Authority, den europeiska livsmedelsmyndigheten.

Försiktighetsprincipen: 2 kap 3§ Miljöbalken, alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Högflourerade ämnen: Den huvudsakliga källan till dessa föroreningar är tidigare användning av brandsläckningsskum på brandövningsplatser.

Hg: Kvicksilver.

Kandidatförteckning: En lista som ECHA publicerar och uppdaterar med särskilt farliga ämnen. När ett ämne har tagits upp i kandidatförteckningen får det konsekvenser för ämnet både på kort och på lång sikt. Det ställs krav på information, anmälan och tillstånd.

Kemisk produkt: Ett ämne eller en blandning av flera ämnen. Exempel på ämnen är aceton, ättiksyra och etanol. Exempel på blandningar är målarfärg, lim och rengöringsmedel. De flesta bekämpningsmedel, exempelvis råttgift och medel mot ogräs, är kemiska produkter.

Kemisk riskkälla: Det kan vara farliga kemiska produkter eller andra produkter med farliga egenskaper, till exempel läkemedel, hygienprodukter etc, men också varor eller material. En kemisk riskkälla kan också vara något som bildas vid hantering till exempel avgaser, slipdamm, svetsrök, hett vatten och ånga.

MSR: Miljöstyrningsrådet, regeringens expertorgan inom miljöanpassad offentlig upphandling.

Nanomaterial: Ytterst små material som endast är några fåtal atomer i storlek. Den extremt lilla storleken innebär att ett ämne kan få helt andra egenskaper när det förekommer som nanomaterial än i sin vanliga form.

Partikel: Ett mycket litet stycke materia med definierade fysikaliska gränser.

Pb: Bly

PBT/vPvB: Ämnen som är svårnedbrytbara (P), bioackumulerande (B) och giftiga (T), alternativt mycket långlivade (vP) och mycket bioackumulerande (vB).

PFAS: är en grupp organiska ämnen som brukar benämnas evighetskemikalier då de är mycket svårnedbrytbara i miljön. Står det PTFE, eller ämnen som innehåller polytef, perfluoro eller polyfluoro, innehåller produkten PFAS och bör undvikas.

Prioriterade riskminskningsämnen: ämnen som har mycket hög akut giftighet, är allergiframkallande, mutagena, har miljöfarlig långtidseffekt och potentiella PBT/vPvB

Prioriteringsguiden – PRIO: Ett webbaserat verktyg för att ta fram beslutsunderlag och att strukturera riskminskningsarbetet.

Produktvalsprincipen: Miljöbalken 2 kap, innebär att alla ska undvika att sälja eller använda kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan vara skadliga för människor eller miljön, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Reach-förordningen: EU-gemensam lagstiftning gällande allmänkemikalier.

SIN-listan: Substitute It Now, SIN-listan tas fram av ChemSec.

Skälighetsregeln: Miljöbalken 2 kap, innebär att hänsynsreglerna ska tillämpas i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid skälighetsavvägningen ska nyttan av skyddsåtgärder jämföras med kostnaderna. Kraven som ställs ska vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomiskt orimliga. En avvägning får inte medföra att en miljö kvalitetsnorm åsidosätts.

Substitutionsprincipen: Innebär att miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare.

SVHC: Särskilt farliga ämnen.

Utfasningsämnen: Ämnen som är cancerogena, ozonstörande, PBT/vPvB, särskilt farliga metaller (Cd, Pb, Hg) samt hormonstörande ämnen.

Vara: Ett föremål vars form, yta eller design har större betydelse för föremålets funktion än dess kemiska innehåll. Exempel på varor är kläder, cyklar, möbler, leksaker och elektronik.

10 Handlingsplan – Bilaga 1

Kommunen är enligt lag skyldig att föra register och att minska användandet av kemikalier som används i verksamheterna.

För Härnösands kommuns verksamheter, samt för de verksamheter som kommunen har avtal med eller bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen, som användare av kemiska produkter och varor, innebär program Giffri vardag att aktivt arbeta för att minska kemikalieanvändningen genom att följa nedan angivna punkter.

- Inventera och dokumentera användningen av kemikalier på varje arbetsplats i systemet iChemistry⁵.
- Göra riskbedömningar och uppdatera dem minst varje år. Ska göras i iChemistry.
- Byta ut – enligt substitutionsprincipen - och rensa bort onödiga produkter. Bör göras succesivt i samband med inventering och riskbedömningar.

Förvaltningschefer ansvarar att miljöombud närmast avdelnings- och enhetschefer utses i kommunens verksamheter för att genomföra ovan punkter. Varje förvaltning ska även utse en superadministratör för systemet, samt att det finnas en systemförvaltare på IT-enheten. Arbetet med inventering och riskbedömningar för kemikalier i kommunens verksamheter ska vara klart senast 2024-12-31.

För att underlätta för chefer och miljöombud har kommunen upphandlat ett datasystem för kemikaliehantering, iChemistry samt upprättat ett arbetsstöd på Insidan, kommunens intranät, där viktig information finns samlad tillsammans med utbildningsmaterial och inloggning till kemikaliesystemet.

För att säkerställa samordningen av arbetet och kontakt med systemleverantören ska en samordnare för kommunens kemikaliehantering finnas.

Viktigt att nedanstående punkter följs:

- Om bara allmänt tillgängliga kemiska produkter används får riskbedömningen av arbete i arbetsgivarens hushåll och av personalens egen disk och städning i lunchrum, göras utan att reglerna för undersökning och riskbedömning följs, se Kemiska arbetsmiljörisker § 1 AFS 2014:43. Detta innebär att man inte behöver ha tillgång till säkerhetsdatablad vid undersökningen och riskbedömningen. Märkningen på en farlig kemisk hushållsprodukt räcker normalt för att avgöra om några farliga situationer kan uppstå och vilka skyddsåtgärder som behövs. Exempel på skyddsåtgärder som kan behövas är skyddshandskar, skyddsglasögon, ventilerad arbetsplats, åtgärder mot antändning av brandfarlig vara och säkra förpackningar.
- Arbetstagarna ska få information om vilka hälso-och olycksfallsrisker som de kemiska riskkällorna i verksamheten medför och om hur riskerna kan förebyggas. Viktigt att alla personalkategorier informeras, även lokalvårdare, underhållspersonal

⁵ I systemet finns säkerhetsdatablad för alla kemikalier som registreras i systemet vilket förenklar kommunens arbete med kemikaliehantering.

och väktare, som arbetar där farliga kemiska produkter eller andra kemiska riskkällor finns.

- Ämnen som kan ge allergi vid inandning eller vid hudkontakt kräver särskild uppmärksamhet. Det ställs ytterligare krav vid riskbedömningen av dessa produkter. Det ska tydligt framgå var allergiframkallande produkter hanteras och om personlig skyddsutrustning krävs. Områden där det sker öppen hantering av allergiframkallande ämnen ska skyltas för att det ska framgå vilka risker som finns inom området. För produkter med innehåll av vissa ämnen (isocyanater, akrylater med flera) finns dessutom krav på utbildning och läkarundersökningar.
- Personal som hanterar CMR-ämnen ska gå på regelbundna hälsoundersökningar/kontroller.
- Ett exponeringsregister på personal som arbetar med CMR-ämnen ska föras och sparas i 40 år.
- Säkerhetsföreskrifter och liknande dokument ska vara skrivna på de språk som personalen använder och förstår. Dokumentation som upprättats i verksamheten ska vara överskådlig, lättläst och tydlig.
- Skolor, förskolor och andra miljöer där barn vistas ska skyndsamt byta ut farliga ämnen.
- Behållare med farliga kemiska produkter ska var märkta enligt CLP. AFS 2014:43.
- När hyresavtal skrivs om och städning ingår i hyran ska rengöringsmedel ingå i så kallad grön bilaga. Intentionen ska vara att använda till exempel vatten, bikarbonat, citron, salt och ättika i stället för konventionella rengöringsmedel.

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 85 30

petra.werner@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Reglemente ekonomiska ersättningar för förtroendevalda 2023-2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anta reviderat Reglemente – Ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda 2023- 2026, samt

att den gemensamma överförmyndarnämnden Härnösand Kramfors ska bestå av 7 ledamöter samt 7 ersättare, varav fyra ledamöter och fyra ersättare från Härnösand och tre ledamöter och tre ersättare från Kramfors.

Beskrivning av ärendet

Inför varje ny mandatperiod sker en översyn av befintligt reglemente för ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda.

Kommunfullmäktige fattade beslut om Reglementet för år 2023-2026 2022-02-28 §7. Sedan beslutet fattades har en gemensam Överförmyndarnämnd bildats där Härnösand och Kramfors kommun samverkar. Härnösands kommun är värdkommun och Kramfors kommun är samarbetskommun.

Förslaget om reviderat Reglemente – Ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda 2023- 2026, innehåller förändringar som hanterar övergången från Överförmyndare till Överförmyndarnämnd. I bilagan till reglementet har antalet ledamöter och ersättare preciserats.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet får ingen effekt ekonomiskt då det tidigare beslutet om arvoden för ordförande och vice ordförande kvarstår i sin helhet och finns med i kostnadsberäkningarna för år 2023.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KF 2022-02-28 § 7
Protokollsutdrag KF 2022-09-26 §.

Petra Werner
Chef Kanslienheten

Bilagor

Reviderat Reglemente - Ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda 2023- 2026

Reglemente- Ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda 2023-2026

Dokumentnamn	Reglemente – Ekonomiska ersättningar ledigheter för förtroendevalda 2023 - 2026	Dokumenttyp Reglemente	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2022-10-	Diarienummer 2021-369
Dokumentansvarig/processägare	Kommunfullmäktiges presidium	Version 1.1	Senast reviderad 2026-12-31
Dokumentinformation	Reglerar ekonomiska ersättningar och ledigheter för förtroendevalda i Härnösands kommun		
Dokumentet gäller för	Alla förtroendevalda i Härnösands kommun		
Annan information	Kommunfullmäktiges presidium har tolkningsföreträde av reglementets innehåll		

Innehåll

1	Ekonomiska ersättningar för förtroendevalda	3
	Förtroendeuppdrag som omfattas av bestämmelserna	3
	Ersättningsberättigade sammanträden m.m.	3
	Årsarvoden 1-30 procent	4
	Särskilda regler för ordförande	4
	Årsarvoden överstigande 31 procent	4
	Gruppledare i kommunfullmäktige	5
	Maximala årsarvoden	5
	Sammanträdes- och förrättningsarvoden	5
	Förlorad arbetsinkomst	5
	Särskilda arbetsförhållanden m.m.	6
	Förlorad semesterförmån	6
	Förlorad pensionsförmån	6
	Resekostnader och traktamentsersättning	6
	Kostnader för barmtillsyn	7
	Kostnader för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk	7
	Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning	7
	Övriga kostnader	7
	Förutsättningar för utbetalning av begärd ersättning	7
	Utbetalning av förtroendevaldas ersättning	8
2	Administrativt stöd	9
	Arbetsplats	9
	Mobiltelefon	9
	Digital utrustning	9
	Möteslokaler	10
	Övrigt	10
3	Ledigheter m.m.	11
	Ledighet från uppdrag för förtroendevald med årsarvode om 1-39 procent av heltid 11	
	Ledighet från uppdrag för förtroendevald med årsarvode om minst 40 procent av heltid	11
4	Övrigt	13
	Tolkning av arvodesregler	13
	Omfördelning av arvode	13
5	Månadsarvoden	14
6	Bilaga 1 Antal förtroendevalda i nämnder, styrelser och bolag.....	17

1 Ekonomiska ersättningar för förtroendevalda

Förtroendeuppdrag som omfattas av bestämmelserna

1 §

Dessa bestämmelser gäller förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen samt för förtroendevalda i de kommunala bolagen. Tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser åligger kommunfullmäktiges presidium.

Ersättningsberättigade sammanträden m.m.

2 §

Tjänstgörande ledamöter, närvarande ersättare och andra förtroendevalda som i kallelse medgetts närvarorätt, har rätt till ersättning enligt vad som närmare anges i 6-10 §§, samt 13-20 §§ för

- a) Sammanträde med kommunfullmäktige, fullmäktigeberedning, kommunstyrelse och övriga nämnder, nämndutskott, nämndberedningar, styrelsemöte inom kommunägt bolag samt för revisorernas sammanträden (även de kommunalvalda revisorernas sammanträden inom de kommunägda bolagen),
- b) Sammanträden med projektgrupper och arbetsgrupper,
- c) Justering av protokoll, när särskild tid och plats bestämts. Gäller endast justering av fullmäktiges protokoll.
- d) Det sammanträde (ett) med partigrupp som hålls med anledning av, eller i direkt anslutning till, sammanträde med kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunstyrelsens au eller nämnd. Vid synnerliga skäl kan ytterligare sammanträde påkallas efter samråd med ordförande,
- e) Konferens, informationsmöte, studiebesök, studieresa, kurs eller representativa uppdrag som rör kommunal angelägenhet och kan styrkas med närvaroförteckning, protokoll eller liknande. Ersättning utgår under förutsättning att deltagandet beslutats av respektive nämnd,
- f) Förhandling eller förberedelse inför förhandling med personalorganisation eller annan motpart till kommunen,
- g) Överläggning med företrädare för annat kommunalt organ än det den förtroendevalde själv tillhör,
- h) Sammankomst med kommunalt samrådsorgan eller intressesammansatt organ,
- i) Överläggning med förvaltningschef eller annan anställd¹,
- j) Presidie möte eller au-möte inom fullmäktige, nämnd eller utskott,
- k) Besiktning eller inspektion,
- l) Överläggning med utomstående myndighet eller organisation,
- m) Fullgörande av granskningsuppdrag inom ramen för revisionsuppdrag.

¹ Tf förvaltningschef eller kontorschef

Årsarvoden 1-30 procent

3 §

Förtroendevalda som innehar förtroendeuppdrag motsvarande högst 30 procent av heltid har rätt till årsarvode med belopp enligt bilaga. Förutom årsarvoden utgår sammanträdesersättning samt ersättning för förlorad arbetsinkomst för

- Sammanträden med berörd nämnd, utskott eller partigrupp,
- Presidieberedning
- Deltagande i konferens, kurs, studieresa eller representativa uppdrag där nämnden beslutat om deltagande,
- Sammanträde med annan kommunal nämnd eller styrelse i kommunägt företag,
- Deltagande i besiktning eller inspektion

Årsarvudet motsvarande högst 30 procent av heltid ska bland annat täcka följande arbetsuppgifter:

- Rutinmässigt följa/leda förvaltningen eller verksamhetens arbete
- Överläggningar med tjänsteman eller annan anställd
- Genomgång och beredning av ärenden med sekreterare, föredragande eller annan anställd i anledning av sammanträden, besiktning, förrättning eller dylikt.
- Besök på förvaltningar för information, utanordning eller påskrift av handling
- Mottagning av allmänheten, telefonsamtal och dylikt.
- Utövande av delegationsbeslut
- Överläggningar med företrädare för andra kommunala organ eller med icke kommunala organ.
- Restid i anledning av ovan uppräknade åtgärder.

Särskilda regler för ordförande

4 §

Ordförande i nämnd eller bolag har inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst för sammanträden med den nämnd eller styrelse ordförandeskapet gäller eftersom det ingår i ordförandens arvoderade huvuduppdrag.

Årsarvoden överstigande 31 procent

5 §

Förtroendevalda som sammantaget innehar förtroendeuppdrag motsvarande lägst 31 procent av heltid har rätt till årsarvoden med belopp enligt bilaga.

Förutom årsarvoden utgår sammanträdesersättning endast för sammanträden med fullmäktige och fullmäktige-grupp. För förtroendevalda med årsarvode om lägst 31 procent utgår ingen ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Gruppledare i kommunfullmäktige

6 §

Gruppledare har rätt till ett årsarvode, belopp framgår enligt bilaga.

Gruppledarna har rätt till arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst för möten de kallats till i rollen som gruppledare.

Möten med gruppledarna kan endast sammankallas av fullmäktiges presidium.

Gruppledare ansvarar för att innan fullmäktige meddela kommunledningskontoret om vilka ledamöter som anmält frånvaro

Maximala årsarvoden

7 §

Inga förtroendevalda kan få årsarvode överstigande 100 procent, med undantag för kommunstyrelsens ordförande som uppstår årsarvode om 120 procent.

Sammanträdes- och förrättningsarvoden

8 §

Förtroendevalda har rätt till ersättning per sammanträde eller förrättning med belopp enligt bilaga,

Förtroendevalda som samma dag deltar i flera sammanträden äger rätt till ersättning för högst två av dessa.

Förlorad arbetsinkomst

9 §

För att få ersättning för förlorad arbetsinkomst ska den förtroendevalda lämna in ett intyg där aktuell timlön framgår. Intyget ska lämnas till nämndens sekreterare. Intyget måste förnyas årligen. Vid eventuella löneförändringar, eller andra förändringar som kan påverka ersättningens storlek ska omgående ett nytt intyg lämnas in.

10 §

Ersättning betalas ut för den faktiska sammanträdestiden samt eventuell restid till/från sammanträdet. Om ersättning ska betalas ut för ytterligare tid utöver detta krävs ett intyg från arbetsgivaren.

11 §

Förtroendevald som kan påvisa förlorad arbetsinkomst men inte till vilket belopp har rätt till ersättning grundad på den sjukpenninggrundande inkomsten SGI. Om SGI inte utgör tillräcklig grund för fastställande av förlorad arbetsinkomst har den förtroendevalde möjlighet att styrka denna på annat sätt. Den förtroendevalde ska, vid varje års ingång, till nämndens sekreterare lämna ett intyg där aktuell SGI framgår.

12 §

Rätten till ersättning inkluderar även nödvändig tid för resa till och från sammanträdesplats samt tid för praktiska förberedelser föranledda av detta.

Särskilda arbetsförhållanden m.m.

13 §

Rätten till ersättning enligt § 8 inkluderar nödvändig ledighet för förtroendevald med oregelbundna arbetstider eller särskilda arbetsförhållanden i övrigt när det inte kan anses skäligt att den förtroendevalde skall fullgöra sin ordinarie arbetstid i anslutning till sammanträde eller motsvarande.

Förtroendevalda utan fast anställning som behöver tacka nej till arbetspass på grund av sammanträde med fullmäktige, nämnd eller styrelse har rätt till ersättning för förlorad arbetsförtjänst.

För att ersättning för sådan tid ska betalas ut krävs ett intyg från arbetsgivaren.

Förlorad semesterförmån

14 §

Förtroendevalda, som på grund av uppdrag åt Härnösands kommun gått miste om betald semesterdag/semesterersättning, har rätt till ersättning för detta.

Yrkanden om ersättning för förlorad semesterförmån ska styrkas av arbetsgivare eller dess representant. Intyg som styrker förlorad semesterförmån inlämnas årsvis till löneenheten.

Förlorad pensionsförmån

15 §

Förtroendevalda omfattas av pensionsbestämmelsen OPF-KL18.

Förtroendevalda som sedan tidigare omfattas av PBF kvarstår i denna bestämmelse.

Bestämmelser i OPF-KL18 (Omställningsstöd och Pension för Förtroendevalda inom kommuner och landsting) reglerar pensionsavsättning för förtroendevalda som tidigare omfattas av OPF-KL14 eller som tillträder vid valet 2018 och inte tidigare omfattas av PBF.

Resekostnader och traktamentsersättning

16 §

Ersättning för resekostnader vid sammanträde eller förrättning inom kommunen utgår för färdstätt som innebär lägsta möjliga kostnad och minst påverkan på miljön.

Resekostnader till och från sammanträdesplats eller motsvarande ersätts med utgångspunkt från folkbokföringsadressen. Traktamenten utgår i enlighet med de kommunala traktamentsavtalen.

Resekostnader för resa med taxi ersätts endast om berörd nämnds presidium beslutar godkänna det.

De förtroendevalda som sammantaget uppbär årsarvode motsvarande lägst 31 procent omfattas ej av § 16

Kostnader för barntillsyn

17 §

Ersättning utgår för påvisade kostnader, till följd av deltagande i sammanträden eller motsvarande, för vård och tillsyn av barn som tillhör den förtroendevaldes familj och som ej fyllt 10 år. Om särskilda skäl föreligger kan ersättning utgå även för tillsyn av äldre barn. Ersättning betalas dock med högst 1 procent av grundbeloppet. Ersättning betalas inte för tillsyn, som utförs av egen familjemedlem eller av annan närstående och inte heller för tid då barnet vistas i den kommunfinansierade barnomsorgen.

Kostnader för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk

18 §

Ersättning utgår för påvisade kostnader, till följd av deltagande i sammanträden eller motsvarande, för vård och tillsyn av funktionshindrad eller svårt sjuk person som vårdas permanent i den förtroendevaldes hem.

Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

19 §

Ersättning utgår, till följd av deltagande i sammanträden eller motsvarande, till förtroendevald med funktionsnedsättning för särskilt uppkomna kostnader som ej ersätts på annat sätt. Här avses kostnader för resor, ledsagare, uppläsning av handlingar eller liknande.

Övriga kostnader

20 §

För övriga kostnader än de som omfattas av §§ 14-19 utges ersättning om den förtroendevalde kan påvisa att särskilda skäl föreligger. Ersättning utges ej om den förtroendevalde bedöms ha rimliga möjligheter att omdisponera arbete eller på annat sätt kunna förhindra kostnadens uppkomst.

Ersättning för övriga kostnader ersätts endast om berörd nämnds presidium beslutar godkänna det.

Förutsättningar för utbetalning av begärd ersättning

21 §

För att få ersättning skall den förtroendevalde styrka uppkomna kostnader och anmäld närvaro. Deltagande vid förrättning som faller utanför den ordinarie nämndsorganisationen ska styrkas med närvarolista eller protokoll.

Uppvisad kallelse till förrättning räcker ej för utbetalning av arvode.

Utbetalning av förtroendevaldas ersättning

22 §

Årsarvoden utbetalas med en tolfedel per månad. Ersättningen för redovisat sammanträde eller förrättning utbetalas vid närmast påföljande löneutbetalningstillfälle.

2 Administrativt stöd

Arbetsplats

23 §

Kommunfullmäktiges ordförande, förtroendevalda eller person med förtroendeuppdrag med ett månadsarvode på minst 50 procent har rätt till en kontorsarbetsplats. Detta omfattar

- del av möblerat rum i kommunens lokaler
- bärbar dator samt dockningslist med skärm enligt gällande kommunstandard inklusive internetuppkoppling, e-post-adress harnosand.se, standardprogram samt tillgång till nätverksskrivare
- telefonanknytning och telefon
- postfack för internpost och inkommande post
- tillgång till kopiator
- tillgång till lokaltidning.

Mobiltelefon

24 §

Kommunfullmäktiges ordförande, person med förtroendeuppdrag med ett månadsarvode på minst 50 procent samt ordförande/vice ordförande i nämnder har rätt till mobiltelefon inklusive abonnemang som beställs genom kommunens försorg inom ramen för gällande ramavtal.

Kommunens riktlinjer för mobiltelefon gäller även för förtroendevalda med rätt till mobiltelefon inklusive abonnemang.

Digital utrustning

25 §

Förtroendevalda i Härnösands kommun har rätt till den digitala utrustning som behövs för att utföra uppdraget. Den digitala utrustningen kan till exempel vara bärbar dator eller iPad. Utrustningen beställs genom kommunens försorg.

Ledamoten disponerar utrustningen under mandatperioden. Efter mandatperiodens slut, eller om ledamoten avgår under mandatperioden, ska utrustningen med tillbehör återlämnas.

Vilken digital utrustning som behövs till respektive uppdrag beslutas av fullmäktiges presidium.

Vid upphörande av uppdrag ska den förtroendevalda kunna köpa loss iPad till restvärdet, dock lägst 300 kr.

Om iPad eller dator inte lämnas tillbaka inom en månad efter att Kommunfullmäktige behandlat ärendet om uppdragets avslut debiteras den förtroendevalde datorns/iPadens restvärde dock lägst 1000:-

Möteslokaler

26 §

Gruppledare har rätt att kostnadsfritt disponera sammanträdesrum i kommunens kontorslokaler för möten med sin partigrupp inför kommunfullmäktige, nämndsmöten eller styrelsemöten i kommunala bolag.

Denna rätt omfattar inte andra politiska möten, t ex medlemsmöten med partiet, föreningsmöten mm. Sammanträdesrummen i kommunens kontorslokaler är avsedda för möten anordnade av kommunen.

Övrigt

27 §

All utrustning enligt ovan ägs av kommunen. När förtroendevald eller person med förtroendeuppdrag lämnar sitt uppdrag ska utrustningen återlämnas till kommunen.

28 §

Samtliga förtroendevalda och personer med förtroendeuppdrag ska ha en e-postadress harnosand.se. Kommunens kommunikation med förtroendevalda sker via harnosand.se-adressen. Detta gäller även de kommunala bolagen.

3 Ledigheter m.m.

Ledighet från uppdrag för förtroendevald med årsarvode om 1-39 procent av heltid

29 §

För förtroendevald som sammantaget innehar förtroendeuppdrag motsvarande 1-39 procent av heltid gäller punkterna a) och b) nedan

a) Om den förtroendevalde på grund av sjukdom ej kan fullgöra sitt uppdrag ska månadsarvodet reduceras. Anmälan skall göras till berörd nämnd/HR-avdelning. Månadsarvodet reduceras med 1/30, per frånvarodag oavsett månad,

b) Förtroendevald kan erhålla ledighet från uppdrag av annan orsak än punkten a). Sådan ledighet skall beslutas av fullmäktiges presidium. Månadsarvodet reduceras med 1/30, per frånvarodag, oavsett månad.

Ledighet från uppdrag för förtroendevald med årsarvode om minst 40 procent av heltid

30 §

Förtroendevald som sammantaget innehar förtroendeuppdrag motsvarande minst 40 procent av heltid omfattas av nedanstående bestämmelser

Förtroendevald har rätt till betald ledighet från förtroendeuppdraget.

Ledigheten motsvarar 32 arbetsdagar per år,

Heltidsengagerad förtroendevald anses fullgöra en arbetsvecka om 40 timmar. För deltidengagerad förtroendevald som fullgör mindre än fem arbetsdagar per helgfri vecka, beräknas en ledighetskoefficient på samma sätt som för arbetstagare i kommunen,

- a) För varje ledighetsdag utgår ett dagstillägg som utgör 18,4% av årsarvodet, dividerat med 365. Dagstilläggen, 32 stycken, utbetalas i juli månad, oavsett när under året ledigheten tas ut.
- b) Förtroendevald som p.g.a. sjukdom är oförmögen att fullgöra sitt uppdrag har rätt till ledighet och erhåller arvode motsvarande sjuklön i enlighet med sjuklönelagen och kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Anmälan skall göras till berörd nämnds sekreterare/HR – avdelning. Månadsarvodet reduceras med 1/30, per frånvarodag, oavsett månad,
- c) Förtroendevald har rätt till ledighet när föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning utges från Försäkringskassan. Den förtroendevalde erhåller också föräldrapenning i enlighet med Allmänna Bestämmelser. Anmälan skall göras till berörd nämnds sekreterare/HR-kontor. Månadsarvodet reduceras med 1/30, per frånvarodag oavsett månad,
- d) Under ledighet för enskilda angelägenheter kan förtroendevald, om synnerliga skäl finns, medges behålla månadsarvodet under högst 10 arbetsdagar per kalenderår. Som synnerliga skäl ska anses nära anhörigs svårare sjukdom eller bortgång, begravning och gravsättning av urna samt bouppteckning efter sådan anhörig. Med

- nära anhörig avses exempelvis make, maka, registrerad partner, sambo, barn, förälder, syskon, svärföräldrar, barnbarn samt mor- och farföräldrar. Sådan ledighet skall beslutas av fullmäktiges presidium,
- e) Förtroendevald kan erhålla ledighet från uppdraget av annan orsak än punkterna a-d. Sådan ledighet skall beslutas av fullmäktiges presidium. Månadsarvodet reduceras med 1/30, per frånvarodag oavsett månad.

4 Övrigt

Tolkning av arvodesregler

31 §

Fullmäktiges presidium har tolkningsrätt för reglementet, och eventuella oklarheter eller skiljaktigheter avgörs av dem.

Omfördelning av arvode

32 §

Nämndernas presidium kan välja att omfördela arvodet inom sig. Beslut om en sådan omfördelning tas av fullmäktige.

5 Månadsarvoden

Årsarvoden m.m. 2023-2026.

Årsarvoden beräknas på ett arvode för en riksdagsledamot. 80 % av ett riksdagsarvode utgör 100 % i Härnösands kommun. Arvodet uppräknas årligen den 1 januari utifrån de ändringar som skett i riksdagsledamöternas arvoden.

Kommunfullmäktige

Ordförande: 20 %

Förste vice ordförande: 10 %

Andre vice ordförande: 10 %

Gruppledare

Gruppledare: 3 %

Kommunstyrelse

Ordförande: 120 %

Förste vice ordförande: 100 %

Andre vice ordförande: 100 %

Arvodena för de vice ordförandena i kommunstyrelsen kan delas upp på flera personer, dock bara inom respektive politiskt block.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Ordförande, förste och andre vice ordförande arvoderas genom ordförandeskap i kommunstyrelsen, ingen ytterligare ersättning utgår för ordförandeskap i arbetsutskottet.

Ledamot och ersättare: 3 %

Skolnämnd

Ordförande: 80 %

Förste vice ordförande: 15 %

Andre vice ordförande: 15 %

Socialnämnd

Ordförande: 85 %

Förste vice ordförande: 20 %

Andre vice ordförande: 20 %

Samhällsnämnd

Ordförande: 75 %

Förste vice ordförande: 15 %

Andre vice ordförande: 15 %

Arbetslivsnämnd

Ordförande: 50 %

Förste vice ordförande: 10 %

Andre vice ordförande: 10 %

Härnösand Energi & miljö AB

Ordförande: 25 %

Förste vice ordförande: 10 %

Andre vice ordförande: 10 %

Ledamot: 3 %

AB Härnösandshus

Ordförande: 20 %

Förste vice ordförande: 5 %

Andre vice ordförande: 5 %

Ledamot: 3 %

Technichus Mittsverige AB

Ordförande: 10 %

Förste vice ordförande: 5 %

Andre vice ordförande: 5 %

Ledamot: 3 %

Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse

Ordförande: 2 %

Valnämnd

	<u>Valår</u>	<u>Icke valår</u>
Ordförande:	10 %	2 %
Förste vice ordförande:	5 %	1 %
Andre vice ordförande:	5 %	1 %

Ersättning 200 kronor/timmen ges till valnämndens ledamöter för arbete i samband med valdagen samt arbete dagen före valdagen.

Revisorer

(3 % i kommunala bolag)

Ordförande: 25 %

Förste vice ordförande: 10 %

Andre vice ordförande: 10 %

Ledamot: 5 %

Överförmyndarnämnden

Ordförande: 26 %

Vice ordförande 10 %

Sammanträdes- och förrättningsarvode

För ersättningsberättigade sammanträden och förrättningar utgår ersättning med 700 kronor per sammanträde eller förrättningsdag.

Justering av protokoll

Nämnd - ledamot i nämnd erhåller 0,5 sammanträdesarvode samt reseersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst vid justering av protokoll

Fullmäktige – ledamot i fullmäktige erhåller sammanträdesarvode samt reseersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst vid justering av protokoll

6 Bilaga 1 Antal förtroendevalda i nämnder, styrelser och bolag

Nämnder

Namn	Ordinarie ledamöter	Ersättare
Arbetslivsnämnden	9	7
Kommunstyrelsen	15	15
Kommunstyrelsens AU	7	7
Krisledningsnämnd	7	7
Revisorer	1 per parti som finns i KF	-
Samhällsnämnden	11	7
Skolnämnden	11	7
Socialnämnden	11	7
Valnämnd	5	5
Överförmyndarnämnden	7 varav 4 väljs av Härnösands kommun	7 varav 4 väljs av Härnösands kommun

Kommunala bolag

Namn	Ordinarie ledamöter	Ersättare
Härnösandshus	7	5
Härnösands Energi och Miljö AB	7	7
Technicus MittSverige AB	5	3

KOMMUNSTYRELSEN

Kajsa Karnestrand, 0611 34 80 54
kajsa.karnestrand@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Årlig uppföljning SAM, systematiskt arbetsmiljöarbete

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna 2021 års uppföljning av kommunens systematiska arbetsmiljöarbete (SAM).

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att leda och följa upp kommunens systematiska arbetsmiljöarbete, SAM. Härnösands kommuns arbetsmiljöpolicy tydliggör fördelningen av arbetsmiljöuppgifter från kommunfullmäktige via kommunstyrelsen och nämnderna. Enligt rutiner för fördelning av arbetsmiljöuppgifter för Härnösands kommuns verksamheter ska arbetet årligen redovisas till kommunstyrelsen.

Härnösands kommuns arbetsplatser ska kännetecknas av en hållbar arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet syftar till att verka för hälsa och välbefinnande i fysiskt, psykiskt, organisatoriskt och socialt hänseende samt att förhindra ohälsa och olycksfall i arbetet.

Som ett stöd för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns den kommungemensamma arbetsmiljöprocessen och samtliga verksamheter har tillgång till verktyg för dokumentation och uppföljning.

En ny utbildning i hållbar arbetsmiljö håller på att tas fram för att uppfylla arbetsgivarens ansvar gällande utbildning för chefer och skyddsombud. Sedan tidigare erbjuds utbildning och stöd för process och ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns att tillgå för alla medarbetare i kommunens intranät.

Arbetet fortsätter kontinuerligt med att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet i verksamheterna med fokus på att det ska vara en integrerad del av verksamheten och en del av verksamhetsplanering och uppföljning.

Årlig uppföljning enligt SAM för år 2021 har utförts.

Syftet med att göra en årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet är att se att det fungerar, att det följer föreskrifterna och att arbetsmiljöarbetets olika delar hänger ihop. Områden som berörs är arbetsmiljö som en naturlig del i verksamheten, samverkan, mål, rutiner och kompetens.

Uppföljningen består av 35 frågor och har besvarats av chef, medarbetare och huvudskyddsombud/lokalt skyddsombud. Resultatet har samlats till en kommungemensam rapport inklusive handlingsplan för år 2022 som har samverkats i den centrala skyddskommittén.

Den kommungemensamma handlingsplanen samverkas i CSK och visar på utvecklingsområden, vilka presenteras nedan.

Det är första gången en årlig uppföljning gjorts på kommunövergripande nivå och inga jämförelser finns från föregående år. Arbetsmiljöarbetet har under året på många vis varit präglad av pandemin, synliggjorts genom riskbedömningar men även medfört minskade aktiviteter i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Vad har fungerat bra i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Rapporten visar på att SAM har i huvudsak fungerat tillfredsställande med genomförda träffar och möten, delaktighet och inflytande. Samverkan sker med medarbetare och skyddsombud. Grundläggande kunskap och rutiner finns och kommunens årshjul för SAM implementeras löpande. Vid de ändrade förutsättningarna som inträffat under pandemin har riskbedömningar genomförts och handlingsplaner dokumenterats och efterlevs.

Vad behöver förbättras/ förtydligas i det systematiska arbetsmiljöarbetet?

I huvudsak handlar förbättringarna om att fortsätta utveckla processer och öka kännedomen om SAM som ett verktyg för att jobba mer främjande och förebyggande för ökad hälsa.

Att ta fram en struktur för arbetsmiljöarbetet och implementera rutiner och tillvägagångsätt. Integrera aktiviteterna i SAM som en naturlig del i verksamheterna och att tillgodose behov av stöd och utbildning.

Handlingsplan med åtgärdsområden

Med utgångspunkt i resultatet för årlig uppföljning SAM 2021 har följande åtgärdsområden beaktats i en handlingsplan.

- Ta fram mål för organisatorisk och social arbetsmiljö per förvaltning i samband med fastställande av verksamhetsplan.
- Öka medarbetarnas kännedom om arbetsmiljöpolicy, riktlinjer, rutiner och aktiviteter i SAM enligt kommungemensam process och årshjul SAM.

- Återuppta utbildning för chefer och skyddsombud genom ny framtagen utbildning för hållbar arbetsmiljö.
- Undersöka chefers förutsättningar att klara sitt uppdrag utifrån VEPA.
- Utveckla det nära stödet för chefer i det löpande arbetsmiljöarbetet med fokus på att främja och förebygga ohälsa.
- Ta fram och se över rutiner inom områden för hot och våld, första hjälpen och krisstöd, introduktion, friskvård och ensamarbete.
- Friskvårdstimme/friskvårdpeng ska ses över

Sammanfattningsvis kommer det vara avgörande för utvecklingen av arbetsmiljön i vilken utsträckning arbetsmiljöarbetet integreras som en naturlig del i det vardagliga arbetet. Att lära av goda exempel, att sprida dessa och skapa dialog och motivation att tillsammans utveckla och förbättra är en framgångsfaktor som i än högre utsträckning kommer prägla arbetsmiljöarbetet framåt.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan ur ekologiskt perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan ur ekologiskt perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

I ett juridiskt perspektiv är kommunen som organisation ålagda att följa det systematiska arbetsmiljöarbete för att möjliggöra att insatser genomförs i de områden vi ser behöver utvecklas.

Marie Englund
HR-chef

Kajsa Karnestrand
HR-strateg

Bilagor

Årlig uppföljning SAM

Arbetsmiljöpolicy i Härnösands kommun

Dokumentnamn	Arbetsmiljöpolicy i Härnösands kommun		Dokumenttyp Policy	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2017-05-29	Diarienummer KS 12-285-026
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen/ HR-avdelningen	Version 2	Senast reviderad 2020-02-17	Giltig t o m 2022-10
Dokumentinformation	Beskriver hur vi arbetar för en god arbetsmiljö			
Dokumentet gäller för	Alla nämnder och förvaltningar inom Härnösands kommun			
Annan information	Ersätter tidigare version.			

Inledning

Härnösands kommun ska utmärkas av en god arbetsmiljö där medarbetarna stimuleras till arbetsglädje, engagemang och utveckling.

En god arbetsmiljö i en hållbar organisation med friska medarbetare ger effekt i form av hög kvalitet och effektivitet för kunderna samt ökade möjligheter att rekrytera och behålla medarbetare.

En god arbetsmiljö bidrar till att verksamhetens mål uppfylls där kommunens värdegrund *Kund, Ansvar* och *Glädje* verkar som en kompass för hur arbetet utförs.

Arbetsmiljöarbetet syftar till att skapa en bra och säker arbetsmiljö där risker för arbetsskador och arbetsrelaterad ohälsa förebyggs.

Chefer och medarbetare på alla nivåer skall verka för att arbetsmiljöpolicyns syften förverkligas när arbetet planeras och utförs.

Övergripande arbetsmiljömål i Härnösands kommun

Härnösands kommun ska utifrån ett proaktivt förhållningssätt verka för att arbetsmiljön leder till:

- ett hållbart arbetsliv med arbetsförhållanden som möjliggör arbete fram till pensionen
- att alla medarbetare genom delaktighet, utvecklingsmöjligheter och ett respektfullt bemötande upplever sig sedda, hörda och medskapande
- friska arbetsplatser med hälsofrämjande insatser där varje medarbetare känner arbetsglädje, stolthet och lust att vilja utveckla verksamheten

Verksamhetsnära arbetsmiljömål i Härnösands kommun

Respektive förvaltning har att utifrån de tre övergripande målen formulera konkreta och uppföljningsbara mål för sina verksamheter.

Målen ska stödja en god organisatorisk och social arbetsmiljö.

Lagar, arbetsmiljöverkets föreskrifter och interna styrdokument anger minsta godtagbara standard. Härnösands Kommun ska eftersträva högre standard än minimikraven för god arbetsmiljö.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en naturlig och integrerad del av verksamheten och en förutsättning för det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Kommunfullmäktige i Härnösands kommun ansvarar för att säkerställa att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs i organisationen enligt arbetsmiljölagens intentioner.

Hälsofrämjande arbete

Arbetsmiljöarbetet ska fokusera på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder och även omfatta arbetsanpassning och rehabilitering.

Förutsättningen för det hälsofrämjande arbetet är att chefer och medarbetare tillsammans verkar för att behålla och utveckla friskfaktorer som leder till hälsa och ett hållbart arbetsliv. Hälsofrämjande och förebyggande arbete ska

bedrivs på alla nivåer i hela organisationen, d.v.s. på organisations-, grupp- och individnivå.

Diskriminering och kränkande särbehandling

I Härnösands kommun ska ingen medarbetare uppleva sig kränkt eller diskriminerad. Alla medarbetare har rätt till att bli respektfullt bemötta, sedda, hörda och vara medskapande.

I det hälsofrämjande arbetet ingår att arbeta proaktivt i syfte att förhindra att diskriminering och kränkande särbehandling uppstår.

Alkohol, droger och spel

Inom Härnösands kommuns har vi nolltolerans för bruk av alkohol och droger. Genom att arbeta långsiktigt och förebyggande skapar vi en arbetsmiljö fri från alkohol, droger och spel.

Samarbete

Kommunens arbetsmiljöarbete ska utmärkas av samarbete mellan chef och medarbetare. I första hand sker samarbetet inom ramen för det löpande arbetet men också i skyddskommitté och mellan chef och skyddsombud.

Ansvarsfördelning

Med arbetsmiljöansvar menas en skyldighet att aktivt vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga risker för ohälsa och olycksfall.

Arbetsgivaren har huvudansvaret för arbetsmiljön och svarar för att ansvar och befogenheter förs ut i verksamheten på ett sätt som gör att arbetsmiljöarbetet kan bedrivas verkningsfullt. Ansvarsfördelning och befogenheter ska vara tydligt formulerade och kända. Vidarefördelning av arbetsmiljöansvaret ska ske skriftligen och undertecknas av både den som fördelar och den som mottar fördelningen.

I kommunerna är de förtroendevalda arbetsgivare och därigenom huvudansvariga för en hållbar arbetsmiljö. För att kunna uppfylla sitt ansvar ska arbetsgivaren fördela uppgifter i arbetsmiljöarbetet.

Kommunfullmäktige fördelar arbetsmiljöuppgifter till kommunstyrelse och nämnder.

Kommunstyrelsen har på kommunfullmäktiges uppdrag ansvar att leda, samordna och följa upp kommunens strategiska arbetsmiljöfrågor.

Kommunstyrelsen beslutar i angelägna kommunövergripande arbetsmiljöfrågor.

Nämnden har det yttersta arbetsgivaransvaret och ska återkommande följa upp att verksamhetens arbetsmiljöarbete och uppdrag fungerar. Respektive nämnd fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef som är ansvarig för samtliga beslut och åtgärder som påverkar arbetsmiljön inom förvaltningen. Respektive nämnd ska ge förvaltningschefen rätt att fördela uppgifter vidare till underställda chefer.

Alla medarbetare har ett arbetsmiljöansvar med en skyldighet att följa skyddsföreskrifter, rutiner och regler samt att påpeka risker eller brister i arbetsmiljön för närmaste chef. Varje medarbetare ska även ta ett personligt

ansvar för sin hälsa och bidra till en god stämning och trivsel på arbetsplatsen.

Skyddsombuden är medarbetarnas företrädare i arbetsmiljöfrågor. Skyddsombud och chefer ska samarbeta för att förebygga ohälsa och olycksfall samt bevaka att arbetsgivaren uppfyller kraven i arbetsmiljölagen.

HR-avdelningen ansvarar att ge organisationens verksamheter ett nära stöd i det löpande arbetsmiljöarbetet.

Uppföljning

Arbetsmiljöpolicyns mål, handlingsplaner samt arbetsskador och tillbud, ska kontinuerligt följas upp. Varje enhet ska tillsammans med sitt skyddsombud kontinuerligt arbeta med uppföljning som redovisas i respektive förvaltningens skyddskommitté.

HR-avdelningen erhåller sammanställningar från varje förvaltning. Sammanställningarna av resultatet ska verka som grund för kommunens övergripande arbetsmiljöarbete och redovisas i centrala skyddskommittén.

Ekonomi- och kommunledningsavdelningen

Johanna Laine, 0611-34 80 08

johanna.laine@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga verksamhetsrapport Härnösandshus 2022 till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i nämnder, kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund. Syftet med de skriftliga verksamhetsrapporterna är att hålla kommunstyrelsen uppdaterad om verksamheternas innehåll, riktning och kvalitet. Verksamhetsrapport Härnösandshus 2022 är en årlig fördjupad verksamhetsuppföljning i utvalda delar efter dialog mellan kommunstyrelseförvaltningen och Härnösandshus 1:a vice ordförande och verkställande direktör.

Socialt perspektiv

Ärendet har ingen social anknytning.

Ekologiskt perspektiv

Ärendet har ingen koppling till naturen och har ingen miljöpåverkan.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Verksamhetsrapporten är ett led i kommunstyrelsens arbete med att fullfölja sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen.

Beslutsunderlag

Verksamhetsrapport Härnösandshus 2022

Petra Werner
Chef för kanslienheten

Johanna Laine
Kommunsekreterare

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2022

Verksamhetsuppföljning Härnösandshus AB

Innehåll

1. Syftet med verksamhetsuppföljningen	3
1.1 Kommunstyrelsen.....	3
1.2 Härnösandshus AB	3
1.3 Uppföljning.....	3
2. Härnösandshus uppdrag	4
2.1 Uppdraget i bolagsordningen	4
2.2 Uppdraget i ägardirektivet.....	4
3. Uppföljning av verksamhet	6
3.1 Koppling mellan uppdrag och mål	6
3.2 Samverkan och samordning med andra kommunala aktörer	7
3.3 Internkontroll och systematiskt kvalitetsarbete	8
4. Bedömning.....	9

1. Syftet med verksamhetsuppföljningen

1.1 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens uppgift är att utöva ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning och tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunstyrelsen ska se till att kommunfullmäktiges beslut verkställs och samordna den kommunala verksamheten genom att leda och styra. Styrelsen leder och fastställer övergripande förutsättningar för planering och uppföljning av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över verksamhet som bedrivs såväl i nämnder som i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

1.2 Härnösandshus

Härnösandshus ägs av Härnösands kommun och är en del i den kommunala organisationen. Härnösandshus verksamhet regleras, utöver lag och bolagsordning, av ägardirektiv utfärdade av kommunfullmäktige, som fastställts av bolagsstämman. För de kommunala bolagen i Härnösands kommun finns ingen juridisk koncern men bolagen ska ändå tillämpa ett koncerntänkande genom att i samråd söka lösningar som tillgodoser Härnösands kommuns samlade intressen. Härnösandshus består av moderbolaget Härnösandshus AB som har ansvar för bostadsverksamheten och dotterbolaget Härnösands kommunfastigheter AB som ansvarar för lokaldelen. Det yttersta ansvaret för Härnösandshus uppdrag och utförande ligger hos kommunen genom kommunfullmäktige. Härnösandshus lyder under bolagets politiskt valda styrelse som har ansvaret för att uppdraget genomförs.

1.3 Uppföljning

Syftet med verksamhetsuppföljning är att hålla kommunstyrelsen uppdaterad om verksamheternas innehåll, riktning och kvalitet. Kommunstyrelsen verkställer sin uppsiktsplikt både genom dialog och genom att ta del av skriftliga redogörelser. Dessa sker i form av fördjupade verksamhetsuppföljningar/-rapporter, ekonomiska uppföljningar, verksamhetsredovisningar på kommunstyrelsens sammanträden och kvartalsmöten. I denna rapport presenteras en fördjupad verksamhetsuppföljning i utvalda delar efter dialog mellan kommunstyrelseförvaltningen och Härnösandshus 1:a vice ordförande och verkställande direktör.

2. Härnösandshus uppdrag

2.1 Uppdraget i bolagsordningen

Bolagets uppdrag och syfte framgår av bolagsordningen och kompletteras av ägardirektivet där grunden och ramarna för verksamheten beskrivs. Enligt **bolagsordningen** ska

Härnösandshus förvärva, äga och förvalta, förädla och försälja fastigheter, bygga bostäder, affärlägenheter och kollektiva anordningar samt äga andra bolag som bedriver förenlig verksamhet. Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Härnösands kommun. Hyresgästerna ska erbjudas möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Kommunfastigheter ska enligt bolagsordningen *äga, förvalta och tillhandahålla fastigheter och kollektiva anordning i huvudsak för kommunens verksamheter och i begränsad omfattning för företag i Härnösand.*

2.2 Uppdraget i ägardirektivet

Enligt **ägardirektivet** ska bolagets verksamhet präglas av principer som affärsmässighet, miljömedvetenhet, hållbarhet inom bostadsförsörjning och aktiv samverkan med andra kommunala och statliga aktörer. I ägardirektivet anges ytterligare specifikationer på bolagets verksamhet:

- på affärs- och miljömässiga principer äga, förvalta, utveckla, bygga, förvärva och avyttra bostäder, bostäder anpassade till särskilda behov, lokaler för kommunens olika verksamheter, så kallade publika fastigheter och turismanläggningar
- aktivt bidra till utveckling av bostadsområden och kommundelar
- på affärs- och miljömässiga grunder tillföra nya produkter och tjänster i boendet
- aktivt bidra till Lokalgruppens arbete för strategisk lokalförsörjning och i dialog med nämnder bidra med byggande eller iordningställande av lokaler för att möta behov inom kommunens verksamheter
- ta ansvar för en socialt, ekologiskt och etiskt hållbar bostadsförsörjning
- bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer och utgå ifrån vad som är långsiktigt bäst för bolaget och kommunen som helhet
- i begränsad omfattning äga kommersiella fastigheter för uthyrning på marknadsmässiga villkor
- i samverkan med andra bidra med insatser för utmaningar i vår tid, till exempel gällande arbetslöshet och integration.

- för utveckling av Härnösands kommun ska bolaget samverka med kommunens verksamheter och bolag, kunder, företag, myndigheter och med övriga kommuner i länet
- garantera hyresgäster boendeflytande
- Bolaget ska vidare ha höga ambitioner för att bidra till ekologisk och social hållbarhet genom att:
- nybyggnationer är ekologiskt hållbara. Det innebär bland annat att byggnation i trä har hög prioritet och att solenergilösningar övervägs och eftersträvas.
- bolaget succesivt ställer om till miljövänliga fordonsslag och maskinell utrustning
- verka för infrastruktur för fossilfria fordonsslag genom att bland annat öka tillgång till laddmöjlighet för elfordon.
- låta Härnösands kommuns avfallsplan vara vägledande i lägsta nivå för att uppnå 100 procent kretslopp
- ta social hänsyn vid upphandlingar av ny-, om-, tillbyggnad samt underhåll och reparationer
- kommunens klimat- och energiplan samt mobilitetsriktlinjer antagna av kommunfullmäktige ska vara vägledande

Kommunala bolagens verksamhet begränsas å ena sidan av kommunallagliga principer på samma sätt som all kommunal verksamhet men ska å andra sidan samtidigt följa de i ägardirektiven angivna syften och målen. Att bolaget hållit sig inom de kommunala gränserna prövas dessutom av kommunstyrelsen årligen genom den förstärkta uppsiktsplikten som gäller specifikt för kommunala bolag.

3. Uppföljning av verksamhet

Verksamhetsuppföljningen 2021 fokuserade på kundnöjdhet, samverkan och samordning samt arbetsmiljö. Denna gång tittar rapporten närmare på koppling mellan uppdrag och mål, samverkan och samordning med andra kommunala aktörer samt internkontroll och systematiskt kvalitetsarbete.

3.1 Koppling mellan uppdrag och mål

Bolagets verksamhet är uppbyggt på grunduppdraget och verksamhetsmålen följer inriktningen som kommunen fastställt i bolagsordningen och i ägardirektivet. Härnösandshus har fem övergripande målområden som alla innehåller specifika mål med kopplade aktiviteter som möjliggör måluppföljning. De övergripande målområdena anges i affärsplanen och uppdelas i fem områden: fastigheter, kunder, miljö, medarbetare och ekonomi.

Fastigheter och kunder

Under fastigheter utgör planerade byggen av trygghetsboenden en stor del av målen. Aktiviteter inom dessa mål är bland annat att utreda förutsättningar för att skapa trygghetsboenden och att anställa en trygghetsvärd. En trygghetsvärd är nyligen anställd och arbetet med en utredning av förutsättningar pågår. Vad kunder beträffar kommer målen direkt från ägardirektivet och bolagets kvalitetspolicy: tillförande av nya produkter och tjänster i boendet och nöjda kunder genom hög kvalitet. Aktiviteter kopplade till dessa är bland annat utvecklingen av informationen i trapphusen samt utveckling av den digitala kommunikationen med kunder och intressenter. Härnösandshus jobbar aktivt med trygghet och har infört huskurage. Bolaget har även undersökt möjligheten till bilpool för hyresgäster som dock för närvarande inte går att förverkliga.

Miljö, medarbetare och ekonomi

Under miljö är övergripande målet från ägardirektivet att bidra till ekologisk och social hållbarhet genom medvetna materialval vid nybyggnationer och vid reparationer och underhåll samt genom omställning till miljövänliga fordonsslag. Specifikt för 2022 är att energianvändningen, vattenförbrukningen och Co2-utsläppen ska minska. Detta ska nås bland annat genom planerad installation av solpaneler på flera fastigheter samt genom att byta ut dieslbilar mot el- eller gasbilar. Bolaget lägger stor vikt på hållbara materialval såväl i planerade nybyggnationer (såsom äldreboende och idrottshall) som i underhållet av det befintliga beståndet. Dieslbilar har bytts ut mot miljövänliga alternativ enligt plan. Härnösandshus är medlem i Allmännyttans Klimatinitiativ som strävar mot att allmännyttiga bostadsbolagen i Sverige ska bli fossilfria och ha minskat energianvändningen med 30 % (från och med 2007) senast år 2030.

Målet avseende medarbetare och arbetsmiljö anges i bolagets arbetsmiljöpolicyn. Bra arbetsmiljö ska nås genom säker arbetsplats där medarbetarnas trivsel och utvecklingsmöjligheter anses viktiga. Nöjda och friska medarbetare samt minskad sjukfrånvaro ska nås genom hälsokontroller, friskvårdsaktiviteter samt utbildningar. Härnösandshus är arbetsmiljöcertifierad enligt ISO45001:2018 vilket innebär ett systematiskt arbetssätt inom arbetsmiljö och fasta rutiner för uppföljning av arbetsmiljöpolicyn.

Det övergripande ekonomiska målen från ägardirektivet är att verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga principer, vara långsiktig och att avkastningen ska stämmas av med andra jämförbara allmännyttiga kommunala bostadsbolag. Soliditeten ska uppgå till minst 20 %. Belåningsgraden ska minska. Vikande befolkningsgrad och höjda priser är dock några av dagens stora utmaningar som är utanför kommunens kontroll. Bolaget bemöter risker genom att arbeta proaktivt exempelvis genom att hålla sig uppdaterad om större nyetableringar i länet och genom att i dialog med lokalförsörjningsenheten planera för kommunens kommande behov i olika verksamheter. Vakansgraden minskas genom anpassningar i lägenhetsbeståndet till andra ändamål såsom LSS-boende eller trygghetsboende. Kostnadsminskningar sker genom bland annat minskning av köpta tjänster inom fastighetsskötsel och genom prioriteringar i underhållsplänen.

3.2 Samverkan och samordning med andra kommunala aktörer

Samverkan med andra kommunala bolag

Av ägardirektivet framgår att Härnösandshus som en del i den kommunala organisationen ska samverka med andra kommunala aktörer och att nytta ska skapas genom samordning med andra kommunala bolag. Härnösandshus och Kommunfastigheter har ett nära samarbete med Hemab och är delägare i Härnösand Elförsäljning AB. Bolagsstyrelserna i flera kommunala bolag samverkar genom gemensamma utbildningsinsatser och gemensamt hållna årsstämmor.

Samverkan med andra kommunala instanser, uppföljning

Bolagsstyrelsen följer upp verksamheten på styrelsemöten där aktuella frågor tas upp, diskuteras och beslutas. Löpande uppföljning till kommunstyrelsen sker dels via utskick av protokoll från styrelsemöten, dels via kvartalsmöten med kommunledningen. Båda uppföljningssätt upplevs ändamålsenliga och tillräckliga från företagets sida. Av övriga kommunala instanser noteras särskilt lokalgruppen där mycket värdefull samordning sker. Lokalgruppens syfte är att genom samlad bild över kommunens lokalfrågor effektivisera och optimera kommunens lokalanvändning för att hålla nere hyreskostnaderna. Härnösandshus som kommunal aktör har en viktig roll i gruppen.

Samverkan med lokalsamhället

Härnösandshus har varit en aktiv part i planeringen och förverkligandet av nysatsningen i stadens shoppingcenter i vilket flera lokaler mitt i centrum stått tomma under en längre tid. Härnösands kommunfastigheter och Westerlinds fastigheter har genom det gemensamt ägda bolaget Härnösand Handel AB rustat upp fastigheterna i den nya gallerian Graf som numera inrymmer både restaurang- och affärsverksamhet. Syftet med satsningen är att aktivt bidra till utveckling av centrum genom att stimulera handeln och öka stadens attraktionskraft. Detta ligger väl i linje med flera specifika uppdrag som anges i ägardirektivet samt med kommunens övergripande mål.

3.3 Internkontroll och systematiskt kvalitetsarbete

Härnösandshus använder ett ledningssystem för att skapa förutsättningar för ett strukturerat arbetssätt och kontroll över verksamheten. Ledningssystemet revideras en gång per år av Intertek. Arbetet sker på tre områden där risker identifierats: kvalitet, miljö och arbetsmiljö. För varje område finns en process som består av policy, mål, aktiviteter och resultat. Processen beskriver hur resultaten ska nås och erfarenheter återförs i arbetet för att uppnå förbättringar. Till exempel inom processen miljö har bolaget tagit fram en miljöpolicy och därefter övergripande miljömål som ska följa såväl ägardirektivet som miljöpolicy. Till de övergripande målen finns det sedan konkreta aktiviteter som kan mätas mot resultaten. Resultat som processen ska kontrollera är sådana som nöjda kunder, låga vakanser, uppnådda mål och hälsosam personal.

Internkontrollen syftar inte bara till att upptäcka befintliga fel utan har även en förebyggande aspekt. I bästa fall kan redan risk för olyckor och oegentligheter förebyggas genom en väl implementerad policy. Noteras att Härnösandshus har en etikpolicy med tillhörande vägledning och arbetar aktivt såväl på styrelse- som på personalnivå med att hålla mutor och korruption borta.

4. Bedömning

Härnösandshus har ett välstrukturerat och systematiskt arbetssätt på samtliga områden som denna uppföljning berör. Bolaget följer aktivt upp måluppfyllelsen och resultaten. Styrelsen är välinformerad och uppdaterad på sitt uppdrag och ansvar. I den systematiska internkontrollprocessen har bolaget identifierat tre områden där risker finns. I ett långsiktigt perspektiv kan det vara för intresse för kommunstyrelsen att följa upp att såväl riskområden som de till processen kopplade aktiviteterna uppdateras och varieras för att inkludera flera delar av verksamheten.

Samarbete och samordning med såväl andra kommunala instanser som lokala företag förefaller fungera bra. Vad ägaruppföljning beträffar grundas det till stor del på skriftligt underlag varför bolaget rekommenderas att säkerställa att dokument såsom bolagsstämmoprotokoll och styrelsemötesprotokoll expedieras till kommunstyrelsen så fort de är justerade. Noteras därutöver att ett sätt att förbättra och utveckla samordningen mellan kommunala bolag, nämnder och kommunala förvaltningar är att från kommunens sida tydliggöra sådana övergripande kommungemensamma styrdokument som berör samtliga instanser.

Kommunstyrelseförvaltningen

Petra Werner, 0611-34 85 30
petra.werner@harnosand.se

Vem ska fatta beslut?

Uppföljning av Systematisk brandskydds Arbete (SBA) för år 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att lägga uppföljningen till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att leda och följa upp kommunens systematiska brandskyddsarbete – SBA. Enligt Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete för Härnösands kommuns verksamheter ska arbetet årligen redovisas till kommunstyrelsen.

För 2021 har brandskyddsarbetet sett ut som följer:

- Policy - Systematiskt brandskyddsarbete reviderad 2018, gäller till och med 2023-03-30. Finns tillgänglig på kommunens intranät.
- Riktlinjer – Systematiskt brandskyddsarbete reviderad 2019, gäller till och med 2023-04-30. Finns tillgänglig på kommunens intranät.
- Delegationsblankett finns tillgänglig på kommunens intranät.
- På grund av den rådande situationen med Covid-19 blev det omöjligt att utbilda personal i grupp.
- Arbetet fortsätter kontinuerligt med att förbättra SBA arbetet i verksamheterna. Även detta har dock försvärats av Covid-19. Tiden har inte räckt till då personalen varit tvungna att prioritera stoppandet av smittspridning.
- Under 2020 beställdes nytt utrymningslarm till Folkskolan 3, Johannesbergshuset. Installationen blev försenad och installerades under 2021.
- Nytt brandlarm har installerats i ett gruppboende vid Södra Vägen.
- Nytt brandlarm har installerats på Hedda Wising skolan.

- Nytt brandlarm har installerats i ett gruppboende vid Beckhusgatan 6.
- Ny sektionering avseende brandcellsgränser i samband med brukande av lokaler inom fd Ugglan vid Artillerigatan.

Socialt perspektiv

Beslutet bedöms inte påverka det sociala perspektivet

Ekologiskt perspektiv

Beslutet bedöms inte påverka det ekologiska perspektivet

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ur ekonomiskt perspektiv genereras kostnader för bland annat internkontroller, larminstallationer, larmförmedlingar, revisionsbesiktningar och anläggningsskötare. Ett bra SBA arbete kan dock minska skador på inventarier och byggnader vilket leder till mindre kostnader.

Under året blev kostnaden för utbildningar, mest tid för personalen, minimal då utbildningar inte kunde genomföras annat än den digitala utbildningen som några få har utnyttjat.

Det juridiska perspektivet berörs av att SBA arbetet är lagstadgat.

Petra Werner
Chef för kanslienheten

Marie Örjestål
Intendent

Kommunstyrelseförvaltningen

Hanna-Maria Fälldin

mia.falldin@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Internkontroll kommunstyrelsen 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta bruttolista över identifierade risker inför prioritering och förslag till beslut om internkontrollplan för kommunstyrelsens övergripande internkontroller 2023

Beskrivning av ärendet

Internkontroll syftar enligt kommunallagen till att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. En god internkontroll ska bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert med medborgarnas bästa för ögonen. Med andra ord är arbetet ett stöd för att

- verksamheten når sina mål
- att information och rapportering om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig och rättvisande
- att övergripande styrning såsom lagar, regler och avtal med mera efterlevs

Internkontroll handlar till del om att identifiera risker. Dessa knyts till mål, rutiner, processer eller system. Exempel på riskkategorier kan vara: verksamhetsrisker, ekonomiska risker, juridiska risker, förtroendeskada eller skada för enskild individ. Riskerna värderas utifrån sannolikhet och påverkansgrad. Kontrollmoment utförs och vid behov sätts förbättringsåtgärder in i syfte att reducera eller helt eliminera dem. Risker som ligger utanför organisationens egen påverkansmöjlighet eller som innebär alltför höga kostnader i förhållande till nytta att åtgärda behöver accepteras.

Riskerna med sannolikhets- och påverkansvärdering sammanställs i en bruttolista. Kommunstyrelsen fattar beslut om bruttolistan att gälla som grund för den internkontrollplan som beslutas i november i samband med verksamhetsplanen.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan bedöms

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan bedöms

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Internkontrollerna hanterar bland annat riskkategorierna utifrån ekonomiska risker och juridiska risker med målet att minimera och hantera de risker som identifieras i internkontrollprocessen.

Beslutsunderlag

KS 2019-000370 Reglemente för internkontroll.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Petra Werner
Chef för kansliheten

Bilagor

Bilaga 1 – Bruttolista internkontroll 2023

Kategori	Övergripande mål	Rutin-Process-System	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Organisatorisk enhet	Konsekvens ekonomi 1-4	Konsekvens förtroende 1-4	Sannolikhet 1-4	Riskvärde	2023	2024
Risk för förtroendeskada, Legala risker, ekonomisk risk			Risk för förekomst av korruption eller andra oegentligheter.	Kontroll av att granskningen av representationsfakturor i ekonomisystemet fungerar.	Kommunövergripande	3	3	3	9	x	
Risk för förtroendeskada, Legala risker, ekonomisk risk			Risk för att Lagen om offentlig upphandling (LOU) inte åtföljs.	Kontroll av att inköp sker enligt gällande avtal.	Kommunövergripande	3	3	3	9	x	
Risk för förtroendeskada, Legala risker, ekonomisk risk			Risk för bristande efterlevnad av regler, styrdokument och beslut	Kontroll genom stickprov att de politiska beslut som har fattats av nämnd, styrelse och kommunfullmäktige har genomförts.	Kommunövergripande	3	3	2	6		x

Kategori	Övergripande mål	Rutin-Process-System	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Organisatorisk enhet	Konsekvens ekonomi 1-4	Konsekvens förtroende 1-4	Sannolikhet 1-4	Riskvärde	2023	2024	2025	2026
Ekonomisk risk	8. Välskött och stabil ekonomi	Fakturaprocessen	Risk för att fakturor inte bokförs på rätt ansvar när ansvarsfunktioner ändras och nya fakturamottagare utses.	Stickkontroller av fakturor och om de är bokförda på rätt ansvar	Kommunstyrelse	2	1	3	4,5	x			
Juridisk risk, risk för förtroendeskada, ekonomisk risk	7. Framtidens arbetsgivare	Informationssäkerhet - rutiner och system	Risk att obehöriga får tillgång till uppgifter som kan innehålla känslig information. Personuppgifter mm	Kontroll av att instruktioner och regler för användande av system finns och efterlevs. Kontrollera att medarbetare har kunskaper om regler och riktlinjer. Kontroll av om riktlinjer och rutiner med identifierade roller och ansvar finns för informations säkerhetsarbetet. Kontroll av om ansvar är utpekat.	Kommunstyrelse	4	4	2	8	x			
Verksamhetsrisk	6. God service med gott bemötande	Beslutsprocessen - kommunikation och implementering	Risk för att tydliga rutiner för vem som ansvarar för att beslut kommer till berördas kännedom, att styrdokument uppdateras efter revideringar och därefter publiceras, inte är dokumenterade och kända för alla.	Kontrollera riktlinjer och rutiner för översyn av hur ansvarsfördelningen dokumenterats och efterlevs. Kontroll av styrande dokument som är publicerade - är de aktuella.	Kommunstyrelse	1	3	3	6	x			
Verksamhetsrisk	7. Framtidens arbetsgivare	Personalutveckling	Risk för bristfällig introduktion vilket ökar risken för en högre personalomsättning.	Mäta intern och extern ettårig personalomsättning. Följa upp om rutiner för introduktion finns samt om dessa åtföljs.	Kommunstyrelse	2	2	3	6			x	
Verksamhetsrisk	5. Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	Faktureringsprocessen	Risk för att subjektiva bedömningar påverkar beslut att faktura skickas till inkasso.	Kontroll av om riktlinjer/praxis för bedömning om anstånd finns upprättat och om organisationen följer riktlinjerna.	Kommunstyrelse	1	3	2	4		x		
Ekonomisk risk	8. Välskött och stabil ekonomi	Faktureringsprocessen	Risk att fakturor läses in fel i systemet (scannas med fel belopp etc)	Loggning av felaktiga fakturor löpande, statistik komminuceras till scanningsleverantör. Stickprov på tolkning av fakturor	Kommunstyrelse	2	2	3	6		x		
Ekonomisk risk	8. Välskött och stabil ekonomi	Redovisningsprocessen	Risk för felaktig momsfordelning mellan Ludvikamoms och skattepliktig moms	Stickprov på fakturor utifrån momsdocument om myndighetsutövning (dokumentet behöver uppdateras/ses över)	Kommunstyrelse	1	2	4	6		x		
Ekonomisk risk	8. Välskött och stabil ekonomi	Investeringsprocessen	Risk att kostnader bokförs som investeringskostnader istället för driftskostnader vilket leder till felaktigt ekonomiskt resultat (ex. förstudier)	Stickprovskontroller på fakturor som hamnar i anläggningsreskontran.	Kommunstyrelse	2	2	3	6		x		
Verksamhetsrisk	7. Framtidens arbetsgivare	Ledning och styrning	Risk för otillräckliga kunskaper och adekvat stöd till chefer för att med god förmåga leda i VEPA-ansvarets alla delar	Kontroll av hur väl väl rustade våra chefer upplever att de är för att klara VEPA-ansvarets alla fyra delar.	Kommunstyrelse	3	3	2	6	x			
Risk för förtroendeskada	6. God service med gott bemötande	Politiska beslutsprocessen	Risk för avsaknad av, eller brister i utbildningsplan för förtroendevalda vilket kan leda till bristfällig utbildning för de som tillträder sitt uppdrag i ett senare skede av mandatperioden.	Kontroll av utbildningsplan för förtroendevalda, kontrollen avser utbildningsplan oavsett när under mandatperioden tillträde för den förtroendevalda sker.	Kommunstyrelse	2	3	2	5	x			
Verksamhetsrisk	7. Framtidens arbetsgivare	Kompetensförsörjning / kontinuitet	Risk för att kontinuitetsplanering för verksamhetskritisk kompetens saknas	Kontroll av om kompetenskritiska funktioner och kompetenser finns kartlagda samt om kontinuitetsplanering finns för dessa.	Kommunstyrelse	3	3	3	9	x			
Risk för bristande efterlevnad av regelverk	7. Framtidens arbetsgivare	Bisysslor	Risk för brister i efterlevnaden av regelverket gällande bisysslor	Stickprovskontroller i syfte att kontrollera om regelverket för bisysslor efterlevs.	Kommunstyrelse	1	3	2	4		x		

Kategori	Övergripande mål	Rutin-Process-System	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Konsekvens ekonomi 1-4	Konsekvens förtroende 1-4	Sannolikhet 1-4	Riskvärde	Accepterad risk	Motivering till att risken accepteras
Verksamhetsrisk	8. Välskött och stabil ekonomi	Intern organisering	Risk för tillfälligt minskad effektivitet som följd av omorganisation i förvaltningen.		2	1	3	4,5	x	Risken bedöms tillfällig och avgränsas till den första tiden med den nya organisationen.
Omvärldsrisk	8. Välskött och stabil ekonomi		Risk för negativ påverkan på kommunens ekonomi som följd av det osäkra omvärldsläget		3	1	3	6	x	Kommunorganisationen har inte rådighet över risken

Kommunstyrelseförvaltningen

Malin Ullström, 0611 34 80 24
malin.ullstrom@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2022, Kommunstyrelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta
att godkänna Delårsrapport 2022, kommunstyrelse.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har i enlighet med gällande anvisningar upprättat delårsrapport per den sista augusti 2022.

I Årsplan 2022 tilldelade kommunfullmäktige kommunstyrelsen nio resultatuppdrag. Åtta av dessa bedöms vara uppnådda eller delvis uppnådda vid årets slut. Det är inte möjligt vid tiden för delårsrapporten att bedöma måluppfyllnaden för ett av resultatuppdragen.

Det ekonomiska resultatet per den sista augusti för kommunstyrelseförvaltningen visar ett överskott om 9,9 mnkr och för kommungemensam verksamhet ett underskott om 6,8 mnkr.

Kommunstyrelseförvaltningens överskott för perioden härrör främst till högre intäkter, lägre personalkostnader samt att kostnader för heltidsprojektet inte upparbetats som förväntat. Underskottet för kommungemensam verksamhet förklaras främst genom högre pensionskostnader för perioden.

Prognosen för helåret visar ett överskott om 7,6 mnkr för kommunstyrelseförvaltningen samt ett överskott om 5,4 mnkr för kommungemensam verksamhet. För kommunstyrelseförvaltningen väntas ökade intäkter genom det samverkansavtal som upprättats mellan överförmyndarenheten i Härnösand och Kramfors kommun. Vidare bedöms personalkostnader och kostnader för heltidsprojektet vara fortsatt lägre än budget vid årets slut. Det prognostiserade överskottet för kommungemensam verksamhet härrör till den pensionskompensation kommunen mottagit från Regionen.

Socialt perspektiv

Inte aktuellt

Ekologiskt perspektiv

Inte aktuellt

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Att upprätta en delårsrapport som beskriver måluppfyllnad, ackumulerat resultat och prognostiserat resultat vid årets slut bidrar till att kommunens resurser används effektivt, ändamålsenligt och långsiktigt.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Petra Werner
Chef Kanslienheten

Bilagor

Delårsrapport 2022, Kommunstyrelse

Härnösands
kommun

Kommunstyrelse

Delårsrapport 2022

2022-08-31

Delårsrapport 2022

Innehållsförteckning

Delårsrapport 2022	1
1 Uppdrag och verksamhet	2
2 Utgångspunkter	3
3 Viktiga händelser som påverkat verksamheten	4
4 Måluppfyllelse	6
4.1 Strategiska åtgärder	11
5 Ekonomisk uppföljning och prognos	12
5.1 Utfall och prognos	12
5.2 Utfall och prognos per verksamhetsområde	13
5.3 Investeringar	16
5.4 Utfall och prognos kommungemensam verksamhet	16
6 Förväntad utveckling	18
7 Internkontroll	19

1 Uppdrag och verksamhet

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har övergripande ansvar för hela kommunens utveckling, ekonomi och personalpolitik. Styrelsen har uppsiktsplikt över alla nämnder, kommunala bolag samt Räddningstjänstförbundet. Kommunstyrelsen ansvarar för landsbygdsutveckling, översiktsplanering, frågor om mark och vatten, bostadsplanering, trygghet, tillgänglighet, folkhälsa, internationella frågor, kontakter med myndigheter och Mittuniversitet. Kommunstyrelsen har också ansvar för frågor rörande näringslivsutveckling, infrastruktur, miljömässig hållbarhet och kultur, styrelsen är anställnings-, löne- och pensionsmyndighet och ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

2 Utgångspunkter

Verksamhetsplanen är en beskrivning av de aktiviteter som planeras att genomföras det kommande året och konkretiserar hur kommunens mål ska uppnås. Budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året och ligger även till grund för verksamhetsplanen då det ska finnas täckning inom budget för aktiviteterna som planeras att genomföras.

Verksamhetsplanen ska följas upp i fyramånadersrapport (ekonomisk uppföljning samt prognos), i delårsrapport, samt i verksamhetsberättelse.

3 Viktiga händelser som påverkat verksamheten

Effekterna av pandemin har tillsammans med kriget i Ukraina medfört att hushållen står inför kärvare tider. Mat- och energipriserna har ökat kraftigt det senaste året och minskat utrymmet för annan konsumtion. Kostnaderna har ökat för hushåll med rörliga bolåneräntor och nyligen omförhandlade bundna avtal och bostadspriserna sjunker. Konjunkturinstitutets hushållsbarometer visar att befolkningens förväntan på utvecklingen av den egna ekonomin aldrig varit svagare sedan undersökningen startades 1996. SCB:s månadsindikator över hushållskonsumtionen sjönk marginellt i juni jämfört med maj men i årstakt låg tillväxten på knappt 4 procent.

Inom detaljhandeln märks en viss effekt av hushållens minskade konsumtionsutrymme. Det gäller främst inom sällansköpsbranscher som byggvaruhandeln samt möbelhandeln som hade en stark utveckling under pandemin. I takt med att livet mer och mer har återgått till normalläge har efterfrågan på att renovera och förnya inredningen i hemmen minskat.

För kommunorganisationen har effekterna främst bestått av dyrare varor, brist på specifika produkter och transporter vilket bland annat har lett till försenade leveranser av IT-utrustning, dyrare råvaror inom måltidsverksamheten och uteblivet anbud när byggnationen av den nya sporthallen upphandlades under våren.

Valmyndigheten har inför valet 2022 ställt ökade krav på säkerhet vilket har inneburit förändringar i valnämndens sätt att organisera verksamheten, bland annat genom ökad bemanning av röstmottagare samt genom förstärkt utbildning om säkerhet och bemötande för samtliga roller i valorganisationen. Förtidsröstningen genomfördes i Sambiblioteket på plan 4 vilket möjliggjorde ett gott flöde, minskad trängsel och bättre säkerhet trots att fler än tidigare valde att förtidsrösta.

I takt med att tillvaron återgår till det normala efter pandemin har kommunstyrelsens verksamheter börjat inhämta den utvecklingsskuld som upparbetats och den civila beredskapen har fått luft under vingarna. Ur ett länsperspektiv har kommunen fått beröm för sin samverkan med andra myndigheter under pandemin, men arbetet har tagit mycket resurser i anspråk. Trots det har den verksamhetsplan som beslutades för året i allt väsentligt kunnat följas. Exempelvis har medborgarlöften tecknats mellan Polisen och kommunen och den länsamverkan som sker gentemot Digitaliseringsrådet har gett kraft inom utvecklingen av IT-säkerhet och nationella tjänster. Utvecklingen av kommunens långsiktiga planeringsprocess har bland annat renderat i en 10-årig investeringsplan som antagits i politisk enighet. Kommunen har rönt nationell uppmärksamhet för sin film om våld i nära relationer och har också antagit en nollvision inom området, även den i politisk enighet.

Kommunstyrelseförvaltningen har genomgått en omorganisation där ekonomiavdelningen, kansliheten och löneenheten slagits samman under en Ekonomi- och kommunledningsavdelning (se organisationskiss nedan). Syftet är att skapa en mer ändamålsenlig och robust organisation. Förändringen har medfört att utvecklingen av processer/arbetssätt inom styrning och ledning har tappat lite fart. Arbetet med den nya personalpolitiska policyn har förlängts i syfte att skapa bästa möjliga förutsättningar för styrning och implementering. Implementeringen har startat och kommer att pågå även under 2023.

4 Måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har för året 2022 tilldelat kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för nio resultatuppdrag. Dessa är nämndens mest prioriterade och strategiskt viktiga uppdrag för perioden och resultatet redovisas nedan som ett led i kommunens samlade mål- och resultatstyrning.

Förändringar i nyckeltal och mätningar

Tre av kommunstyrelsens resultatuppdrag mäts genom SCBs Medborgarundersökning, *Medborgarnas bedömning av kommunens som en plats att bo och leva på, Medborgarnas upplevelse av trygghet samt Invånarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet*. Under 2021 genomförde SCB förändringar i undersökningen, förändringarna gäller dels formulering av frågeställningar, dels hur resultatet beräknas och publiceras. Tidigare har resultatet av undersökningen till del presenterats i ett antal index där ett kluster av frågeställningar räknats samman till ett helhetsbetyg. Samtliga tre ovanstående resultatuppdrag har ett målvärde utifrån ett sådant index.

Då de av kommunfullmäktige beslutade styrtalen för ovanstående resultatuppdrag var satta att mätas med index har en översyn gjorts där uppbyggnaden av tidigare års index kartlagts och jämförts med mätningarna och frågeställningarna i den nya Medborgarundersökningen. Slutsatsen av detta arbete är att kommunstyrelsen fortsatt kan mäta medborgarnas nöjdhet, trygghet och upplevelse av bemötande och tillgänglighet genom Medborgarundersökningen, dock med vissa förändringar.

SCBs medborgarundersökning genomförs under hösten och resultatet presenteras i december.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Resultat 2020	Resultat 2019	Resultat 2018
Mål 1, Attraktivt boende med levande mötesplatser						
Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (index)	61	0	0	60	57	58

Bakgrund: Medborgarnas bedömning av kommunens som en plats att bo och leva på mäts genom SCBs Medborgarundersökning. Undersökningen genomförs under hösten och resultatet presenteras i mitten av december. I undersökningen mäts utfallet genom andelen invånare som svarat positivt på frågan *Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?*

Exempel på insatser och aktiviteter som genomförts under året med koppling till resultatuppdraget:

Inom ramen för platsvarumärket har arbetet fortlöpt att löpande synliggöra, kommunicera och exemplifiera kommunens tillgångar med utgångspunkt i tillväxtstrategin. Den livskvalitet som ett liv i Härnösand kan ge – närheten till både natur och kultur och bra och hållbar kommunal service- lyfts fram i detta arbete. Under försommaren genomfördes workshop-aktiviteter där Härnösandsbor genom föreningar och företagare gavs möjligheter att bidra till ett utvecklande av platsvarumärket Härnösand. Det som ett led i det strategiska varumärkesarbetet och för att förankra platsens unikt brett i samhället. I nuläget pågår arbetet med att omvandla alla inspel till ett varumärke med ett varumärkeslöfte, samt att jämföra det med det arbete som tidigare gjorts.

Arbetet att ta fram ett förslag på översiktsplan för Härnösands kommun har slutförts, ett arbete som pågått sedan 2019. Arbetet har utgått ifrån gällande översiktsplan 2011–2025, dialoger med myndigheter, näringsliv och invånare samt kommunens styrande dokument, program och riktlinjer. Att ta fram en översiktsplan är omfattande då det är en demokratisk process där alla kommunens invånare ska ges möjlighet att påverka förslaget. Översiktsplanen väntas antas av Kommunfullmäktige vid septembersammanträdet.

Med syfte att stärka kommunens arbete inom ungdomsdemokrati påbörjades ett projekt under senare delen av 2021. Under innevarande år har ungdomars egna röster fångats gällande hur kommunen kan jobba strategiskt med det ungdomsdemokratiska arbetet. Projektet slutredovisas för kommunstyrelsen vid sammanträdet i oktober. Inom området ungdomsdemokrati genomfördes under sommaren en festival av unga, för unga, *Summer Vibes*.

Under året ska en strategisk plan för att utveckla friluftslivet i Härnösand tas fram, planen ska omfatta samtliga kommundelar. Under året har friluftsområden inventerats och enkäter och workshops har genomförts. Den insamlade informationen har digitaliserats i en friluftskarta. Ett första utkast av friluftsplänen kommer att vara klart i närtid.

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet	56	0	0	55	53	53
--	----	---	---	----	----	----

Bakgrund: Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet mäts genom SCBs Medborgarundersökning. Undersökningen genomförs under hösten och resultatet presenteras i mitten av december. Utfallet mäts genom ett medelvärde av svaren på följande tre frågor: *Hur trygg känner du dig utomhus i det område där du bor när det är mörkt ute?*, *Hur orolig är du för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld?* samt *Hur orolig är du för att drabbas av inbrott i ditt hem?*

Exempel på insatser och aktiviteter som genomförts under året med koppling till resultatuppdraget:

Med syfte att öka invånarnas upplevelse av trygghet har arbetet med "Vuxna på stan" fortsatt. Ett nytt koncept skapades under början av 2022 med syfte att motivera klassföräldrar till att delta. Intresset har varit större än tidigare, både från kommunens olika föreningar och från föräldrar och vårdnadshavare. Kommunens förebyggande arbete mot suicid har fortsatt, som ett led i detta har delar av kommunens personal har genomgått e-utbildningen *Våga fråga*. Inom skolnämndens verksamheter har det genomförts planering för att genomföra YAM (självordspreventiv metod för åk 8), metoden förväntas implementeras i september 2022.

I samband med höstterminens skolstart har föreläsning för ungdomar genomförts i samverkan med skolnämnden och socialnämndens verksamheter med syfte att öka tryggheten och minska risk för kränkningar vid de årliga skoluppstartsveckorna.

Under årets stadsfest arrangerade kommunen, i likhet med tidigare år, ett trygghetstält (#WeDo-tält) för ungdomar. Tältet syftar till att erbjuda trygg plats med nyktra vuxna.

Enligt regeringen har kommuner en särskilt viktig roll i samhällets samlade brottsförebyggande arbete. För att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är prioriterat, effektivt och kunskapsbaserat föreslår regeringen att kommunernas ansvar ska lagstadgas i en ny lag. Enligt förslaget ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Arbetet att säkerställa att krav i lagstiftningen efterlevs är påbörjat genom deltagande vid informationstillfällen och i nätverk gällande det förväntade innehållet i den nya lagstiftningen. Kommunen arbetar redan i dag till stor del enligt det förväntade innehållet i lagen.

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Mål 2, Kreativt företagande med mångsidig arbetsmarknad

Antalet nystartade företag	140	118	138	133	117
----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

De rekommendationer som infördes med anledning av covid-19 begränsade möjligheten till fysiska träffar kopplat till nyföretagande. När smittspridningen minskade och rekommendationerna togs bort startades Drop-In möten upp i samverkan med Nyföretagarcentrum. Personer som går i tankar att starta företag kan

få stöd av Nyföretagarcentrum dels genom besök på Drop-in, dels via bokade tider. Besöksstatistiken visar att intresset för nyföretagande har ökat med 55% i jämförelse med föregående år. Även andelen kvinnor som vill starta företag har ökat.

Antalet nystartade företag når vid tiden för delårsbokslutet 118 st vilket är en ökning i jämförelse med föregående år.

Bedömning: Målet bedöms vara uppnått vid årets slut.

Mål 3, Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

Placering i mätningen	15	8	23	4	12	
Sveriges miljöbästa kommun						

I rankingen "Sveriges miljöbästa kommun" placerar sig Härnösands kommun på plats 8 i vår kommungrupp "mindre städer", i gruppen ingår totalt 81 städer. Målnivån för året är satt till plats 15 eller bättre. Genom placeringen är målet uppnått. Resultatet baseras på ett långsiktigt och strategiskt arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor, både i kommunens egen organisation och i de kommunala bolagen. För att bibehålla en hög placering krävs det att kommunen fortsätter ligga i framkant för att vara en ledande miljökommun. Härnösands kommun placerar sig på plats 45 av landets alla kommuner, vilket är en förbättring i jämförelse med föregående års placering på plats 76.

Exempel på insatser och aktiviteter som genomförts under året med koppling till resultatuppdraget:

Kommunens målarbete med måltidernas klimatpåverkan, livsmedelsinköp och matsvinn, och som erbjuder ett vegetariskt alternativ har uppmärksammats i Livsmedelsverkets kartläggning av landets kommunala måltidsverksamheter. Härnösand är en av 21 kommuner som särskilt lyfts fram som föredömen. Målen kommer att beaktas i kommande livsmedelsupphandling.

Med syfte att öka barn och ungas delaktighet i viktiga framtidsfrågor för Härnösand fick drygt 200 elever från lågstadiet till gymnasiet i Härnösand beskriva sina visioner med fokus på miljö och klimat, och identifiera de utmaningar och lösningar som de ser på vägen dit. Elevernas arbete var en del av en Sverigeturné för att samla in barn och ungas röster inför FN-mötet som hölls i Stockholm i juni.

En ny avfallsplan är antagen med fokus på en hållbar avfallshantering men också med särskilt fokus på att nedskräpningen i våra närmiljöer ska minska med syfte att invånare och besökare upplever Härnösand som rent, snyggt och tryggt.

De globala målen för hållbar utveckling Agenda 2030 och kommunens viljeyttringar från planerna att begränsa och anpassa Härnösands kommun till framtidens klimat har beaktats i den översiktliga planeringen för mark och vatten. Planen är kommunens riktning och ramverk för hur vi formar framtidens Härnösand. Översiktsplan 2040 är under beredning för antagande.

Bedömning: Målet bedöms uppnått.

Mål 6, God service med gott bemötande

Kommuninvånarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet	57	0	0	55	53	56
---	----	---	---	----	----	----

Bakgrund: Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet mäts genom SCBs Medborgarundersökning. Undersökningen genomförs under hösten och resultatet presenteras i mitten av december. Utfallet mäts genom ett medelvärde av svaren på följande tre frågor: *Vid den senaste kontakten med tjänstepersonen- hur blev du bemött?, Vid senaste kontakten med politikern- hur blev du bemött?, Hur tycker du att det fungerar att få svar om kommunen och dess verksamheter?*

Exempel på insatser och aktiviteter som genomförts under året med koppling till resultatuppdraget:

Författandet av projektplan för Servicecenter 2.0 är i sin slutfas inför politiskt antagande och arbetet med ett servicelöfte är påbörjat. Arbetet med kommunens servicelöfte kommer att genomföras som ett kommunövergripande arbete med representanter från kommunens samtliga förvaltningar.

Det pågående arbetet att ta fram nya, och förbättra befintliga metoder, modeller och verktyg inom ramen för digitala tjänster är i sin slutfas, arbetet benämns VISA. (Verksamhetsstyrning, Informationsförvaltning, Systemförvaltning och Arkitektur) Arbetet, som bedrivs som ett förändringsarbete, startade under inledningen av 2022. Första halvåret har bestått av en förberedelsefas som efter sommaren övergått i en operativ fas där införandet med resursplanering och rollfördelning påbörjats. I nästa steg kartläggs viktiga processer och förutsättningar skapas för förvaltningarnas digitalisering och utveckling av digitala tjänster. Förutom revidering av befintliga e-tjänster så har ett antal nya e-tjänster inom medborgarservice tagits fram under året, även andra funktioner och tjänster vilka väntas underlätta förvaltningarnas dagliga arbete, (exempelvis lekparksinventeringen) har omfattats.

På den regionala nivån har planering genomförts inom eSamverkan (digitaliseringsrådet) för att kraftsamla kring de nationella tjänster som Härnösand, övriga kommuner i länet och Region Västernorrland bedömer det prioriterat att ansluta sig till.

Projektet TEO - Tillgängliga e-tjänster för offentlig sektor, fortlöper enligt plan. Projektet syftar till att medborgare och företag ska kunna använda och nå den kommunala servicen. Inom projektet utvecklas befintliga och nya e-tjänster genom ökad användning, tillgänglighet, effektivitet, kvalitet och kunskap. Projektets delmål innehåller ökad användning av e-tjänsterna, utvecklandet av verksamhetsspecifika ärendehanteringsstrategier, förbättrade möjligheter för användaren att följa sitt ärende, ökad integration i befintliga verksamhetssystem och effektanalys för att påvisa vad tjänsteutvecklingen har lett till. Projektet pågår t om 2022-12-31.

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Mål 7, Framtidens arbetsgivare

Hållbart medarbetarengagemang, HME	80	81	81	81	79	79
------------------------------------	----	----	----	----	----	----

HME mäts en gång per år, vanligtvis under hösten som en del i kommunens medarbetarenkät. För 2022 är medarbetarenkäten planerad till oktober månad. Utifrån detta finns inget resultat för HME vid tidpunkten för delårsrapporteringen.

Exempel på insatser och aktiviteter som genomförts under året med koppling till resultatuppdraget:

Chefs- och ledarutveckling: Utveckling av kommunens chefs- och ledarutveckling fortsätter utifrån den definierade strukturen för *Kraftledningen*. Kraftledningen syftar till att stärka och bidra till att organisationens chefer utvecklar sina förmågor och kompetenser att leda människor samt att bidra till långsiktigt hållbara chefer. Utbildningar erbjuds regelbundet inom kommunens HR-processer med inriktning mot att utveckla ledarskapet. Kommunens chefsdagar och medarbetardagar utgör en del av Kraftledningen.

Digital mognad: Under förberedelsefasen för förändringsarbetet VISA, har ett fokus varit på kompetensöverföring och samarbeten internt för att ta tillvara på det vi redan kan och har gjort och vidareutveckla det tillsammans i syfte att implementeras i hela kommunorganisationen. En förväntad effekt är att öka den digitala mognaden i alla förvaltningar för att skapa kraft och driv i utvecklingsfrågor och stärka den digitala transformationen, samt att genom detta skapa en organisation som står trygg i sin digitalisering. På Insidan finns nu samlad information publicerad i syfte att sprida goda exempel på verksamhetsutveckling och utvecklingsinitiativ som pågår internt kommunen och i samarbete med andra parter och i projekt.

Stolthet: Strategin att anmäla verksamheter till olika "tävlingar" och galor som t.ex. framtidsgalan och vår egen medarbetargala har visat sig lyckosam och har lett till nomineringar. Externt syns "Kort om-annonserna" i lokal media där exempel lyfts fram i syfte att öka känslan av stolthet både internt och externt.

Internt pågår ett ständigt arbete att lyfta och visa exempel på sådant som styrker och ökar den interna stoltheten.

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Frisktal, kommunen totalt						
---------------------------	--	--	--	--	--	--

Frisktal mäts genom andelen medarbetare med fem eller färre sjukdagar den senaste 12-månadersperioden. Mot bakgrund av att kommunen har bytt lönesystem, och att integreringen mellan det nya lönesystemet och kommunens interna rapporteringssystem inte är färdigställt, saknas mått för frisktal vid tidpunkten för delårsrapporten.

Bedömning: En bedömning av måluppfyllnaden vid årets slut är vid tiden för delårsrapporten inte möjlig att göra mot bakgrund av att frisktal saknas.

Mål 8, Välskött och stabil ekonomi

Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar	83%	374%	105%			
--	-----	------	------	--	--	--

I juni 2022 beslutade kommunfullmäktige om en 10-årig investeringsplan som ger goda förutsättningar för planering av investeringsbudget 2023 och framåt. En av de prioriterade processerna inom ekonomiområdet är investeringsprocessen, i det pågående arbetet ingår att utveckla processen genom att tydliggöra, effektivisera och skapa en samsyn om processens olika steg och roller inom hela organisationen. Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar når vid tiden för delåret 374%. Prognosen för helåret är 95%

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning (KS)	2.00%	5.70%	0.30%	3.54%	0.20%	2.90%
--	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Med syfte att skapa goda förutsättningar för kommunen att nå målet om välskött och stabil ekonomi har kommunstyrelsen planerat att under året utvärdera och utveckla arbetssätt gällande det ekonomiska stödet till chefer. Syftet med åtgärden är att öka kunskap och medvetande kring sin ekonomi och verksamhet, samt verksamhetens förväntade ekonomiska ställning. Under året har en kartläggning genomförts för att identifiera utvecklingsbehov inom området. Kartläggningen visar på ett behov av samverkan med andra stödfunktioner samt att de olika rollerna som finns inom organisationen behöver tydliggöras. Visst utbildningsmaterial är framtaget och kommunicerat för att ge chefer stöd i sitt dagliga arbete, därutöver har dialoger påbörjats med förvaltningarna för att skapa en samsyn om roller och förväntningar.

Resultatöverskott av skatter, statsbidrag och utjämning når per den sista augusti 5,7 procent. Prognosen för helår når 2,44 procent.

Bedömning: Målet bedöms uppnått vid årets slut.

Sammanfattningsvis bedöms åtta av Kommunstyrelsens nio resultatuppdrag vara uppnådda eller delvis uppnådda vid årets slut. Det är inte möjligt vid tiden för delårsrapporten att bedöma måluppfyllnaden för resultatuppdraget kopplat till frisktal.

4.1 Strategiska åtgärder

I Kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2022 identifierades 17 strategiska åtgärder med syfte att bidra till att nå de av fullmäktige givna resultatuppdragen.

Strategisk åtgärd	Status	Färdiggrad
Säkerställa att krav i lagstiftning uppfylls	▶	
Färdigställande av översiktsplanen	▶	
Stödja och stärka nyföretagande	▶	
Strategiska insatser för att minska utsläpp från kommunens fordon	▶	
Insatser vid sjukfrånvaro	▶	
Kraftledningen	▶	
Långsiktig ekonomisk hållbarhet i digitalisering	▶	
Digitala tjänster	▶	
Förbättra fokus på uppföljningar	▶	
Strategisk utveckling av friluftslivet	▶	
Digital mognad Fas 2	▶	
Utvärdera och utveckla arbetssätt	▶	
Servicecenter 2.0	▶	
Attraktionsarbete- Härnösand som del av Höga kusten	▶	
Öka den interna stoltheten	▶	
Stärka arbetet med ungdomsdemokrati	▶	
Varumärkesarbete	▶	

Vid tiden för delåret är samtliga strategiska åtgärder påbörjade. Färdiggraden varierar mellan 20 och 90 procent. Ingen strategisk åtgärd har avbrutits. Det har vid tiden för delåret inte framkommit något som indikerar att kommunstyrelsens planerade strategiska åtgärder vid årets utgång inte kommer att vara genomförda.

5 Ekonomisk uppföljning och prognos

5.1 Utfall och prognos

Utfall (mnkr)	Periodens utfall		Periodens budget	Budgetavvikelse
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
	2021	2022	2022	2022
Intäkter	166,4	138,8	135,0	3,8
- tilldelade skattemedel	124,8	122,3	122,3	0,0
- övriga intäkter	41,6	16,5	12,7	3,8
Kostnader	-150,4	-128,9	-135,0	6,1
- köp av huvudverksamhet	-0,7	-0,7	-0,7	0,0
- personal	-84,5	-72,8	-75,0	2,1
- lokalhyra	-15,4	-14,9	-13,8	-1,1
- avskrivningar	-1,7	-1,7	-1,9	0,2
- övriga kostnader	-48,0	-38,8	-43,7	4,9
Resultat	16,0	9,9	0,0	9,9

Kommunstyrelsen resultat för perioden januari till och med augusti visar ett överskott om 9,9 mnkr. Överskottet består av 3,8 mnkr högre intäkter än budgeterat samtidigt som kostnaderna är 6,1 mnkr lägre än budgeterat för perioden. Jämfört med tidigare år har både kostnader och intäkter minskat. Den främsta anledningen till differensen mellan åren är att kostenheten tidigare varit en enhet under kommunstyrelsen och från budgetår 2022 är kostenheten en enhet under samhällsförvaltningen.

Överskottet om 3,8 mnkr beror främst på den icke budgeterade intäkten avseende samverkansavtal som upprättats mellan överförmyndarenheten i Kramfors och Härnösand.

Överskottet om 6,1 mnkr i kostnader beror främst på att posten för "personalkostnader" och posten för "övriga kostnader" har varit lägre än budgeterat för perioden. Vakanta tjänster samt sjukskrivningar är den främsta anledningen till minskade personalkostnader. Överskottet inom posten för övriga kostnader beror främst på att heltidsprojektet inte upparbetat den kostnad som är budgeterad för perioden. Utöver det är föreningsbidrag och medfinansieringar ytterligare påverkansfaktorer, då budgeten är linjärt periodiserad och flera bidrag delas ut senare under året.

Lokalkostnaderna är högre än budgeterat för perioden, vilket till stor del beror på en felperiodiserad faktura.

Årsprognos (mnkr)	Årsutfall	Årsbudget	Årsprognos	Årsprognos	Avvikelse
	2021	2022	april	augusti	prognos/budget
	2021	2022	2022	2022	2022
Intäkter	253,4	202,8	205,1	206,5	3,7
- tilldelade skattemedel	186,1	183,8	182,1	183,8	0,0
- övriga intäkter	67,3	19,0	23,1	22,7	3,7
Kostnader	-238,6	-202,8	-197,7	198,8	4,0
- köp av huvudverksamhet	-1,4	-1,0	-1,0	-1,0	0,0
- personal	-127,5	-112,7	-109,0	-109,6	3,2

- lokalhyra	-22,8	-20,7	-21,7	-21,6	-0,9
- avskrivningar	-2,6	-2,9	-2,9	-2,8	0,0
- övriga kostnader	-84,3	-65,5	-63,1	-63,8	1,7
Resultat	14,8	0,0	7,4	7,6	7,6

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott om 7,6 mnkr vid årets slut. Det prognostiserade överskottet för 2022 beror på att intäkterna förväntas vara 3,7 mnkr högre än budget och kostnaderna förväntas vara 4,0 mnkr lägre än budget vid årets slut.

Den stora anledningen till det prognostiserade överskottet för intäkter beror på det samverkansavtal överförmyndarenheten ingått i med Kramfors kommun. Härnösands kommun kommer att fakturera Kramfors kommun enligt överenskommen fördelning, denna intäkt återfinns inte som en budgetpost i budget 2022. Det beror på att samverkansavtalet blev klart efter budgetprocessen. Utöver det har andra bidrag, som exempelvis bidraget för krisberedskap, blivit något högre än budgeterat.

Kostnaderna prognostiserar ett överskott om totalt 4,0 mnkr vid årets slut, vilket är något högre än det prognostiserade resultatet per sista april. Posten för personalkostnader prognostiserar per sista augusti ett överskott om 3,2 mnkr vid årets slut, där de flesta verksamheter är bidragande, på grund av vakanta tjänster som ännu ej tillsats och sjukskrivningar. Den enhet som gör ett markant underskott inom personal är överförmyndarenheten, i och med att det är fler anställda inom enheten än vad som är budgeterat, vilket också är en del av samverkansavtalet och kompenseras upp med högre intäkter.

Personalkostnader är den post där överskottet ökat mest sedan den årsprognos som gjordes per sista april. Det beror delvis på fortsatt vakanta tjänster och sjukskrivningar men också på mer skattemedel. Kommunstyrelsens skattemedelsram har ökat sedan april, vilket beror på den tilläggsbudget som erhållits i samband med löneöversynen. Det innebär att kommunstyrelsens totala skattemedelsram ökat i och med den tilläggsbudgeten med mer skattemedel under posten för personalkostnader.

Posten för övriga kostnader prognostiserar ett överskott om 1,7 mnkr, vilket är något lägre än den årsprognos som gjordes per sista april. Det beror främst på den uppkomna kostnaden för Torsboda industripark. Trots det prognostiseras ett överskott för posten, vilket främst beror på att heltidsprojektet inte förväntas att upparbeta de kostnader som budgeterat. Ett mindre överskott görs också för system och licenskostnader samt hälso- och friskvårdsrelaterade tjänster. Det finns även en del poster inom posten för övriga kostnader som prognostiserar ett underskott, som främst beror på konsulttjänster. Som tidigare nämnts görs ett överskott inom posten för personal, som främst beror på vakanta tjänster, en del ersätts med konsulter och såldes prognostiseras ett underskott för konsulttjänster. Ett mindre underskott görs även för annonskostnader. Både kostnaderna för konsulttjänster och annonser förväntas bli högre vid årets slut i jämförelse med den årsprognos som gjordes per sista april.

Posten för lokalkostnader prognostiserar ett underskott, vilket beror på en felperiodiserad faktura över årsskiftet som kommer att påverka 2022 års resultat.

5.2 Utfall och prognos per verksamhetsområde

Utfall och prognos	Periodens utfall	Periodens utfall	Årsutfall	Årsprognos	Årsprognos
per verksamhetsområde (mnkr)	jan-aug	jan-aug		april	augusti
	2021	2022	2021	2022	2022
Politisk ledning	-0,9	0,8	-2,3	0,1	0,1

Förvaltningsledning	0,2	0,0	-0,2	0,0	-0,1
HR-avdelning	5,9	5,3	6,4	5,3	5,8
Ekonomi- och kommunledningsavdelning	3,9	2,3	4,4	2,7	3,4
Tillväxtavdelning	3,6	0,1	2,7	-1,2	-1,3
Kommunikationsavdelning	0,7	0,0	0,2	0,2	0,3
IT-avdelning	2,0	1,4	2,3	0,4	0,9
Utveckling och bidrag	0,6	0,0	1,2	-0,2	-1,5
Resultat	16,0	9,9	14,8	7,4	7,6

Ovanstående tabell visar resultat och prognos per verksamhetsområde, utfallet för perioden januari till och med augusti är 9,9 mnkr i överskott. Vid årets slut prognostiserar kommunstyrelsen ett överskott om 7,6 mnkr, vilket är något högre än det prognostiserade resultatet som gjordes i april.

Politisk ledning visat ett överskott om 0,8 mnkr för perioden och ett överskott om 0,1 mnkr vid årets slut, vilket också är i linje med den prognos som gjordes i april. Överskottet beror till stor del på mindre lämnade bidrag än budgeterat för perioden, då budgeten är linjärt periodiserad över året. Den stora skillnaden gentemot fjolårets underskott för perioden om 0,9 mnkr beror främst på den ej budgeterade kostnaden för presentkortet från HÄR som tilldelats anställda inom Härnösands kommun 2021.

HR-avdelningen visar ett överskott för perioden om 5,3 mnkr samt ett prognostiserat överskott på 5,8 mnkr för helåret. De främsta orsakerna till överskottet för perioden och året är lägre kostnader för personal, hälso- och friskvårdrelaterade tjänster samt heltidsprojektet. Heltidsprojektet och posten för hälso- och friskvårdsrelaterade tjänster förväntas inte upparbeta den budgeterade kostnaden och personalkostnaderna förväntas vara lägre än budget på grund av vakanta tjänster. Lägre kostnader för personal och heltidsprojektet är också de främsta anledningarna till det prognostiserade överskottet på helår som gjordes i april samt det faktiska överskottet om 6,4 mnkr som gjordes 2021.

Ekonomi- och kommunledningsavdelningen som inkluderar tidigare ekonomiavdelningen, kommunledningskontoret och löneenheten gör för perioden ett överskott om 2,3 mnkr och prognostiserar ett överskott om 3,4 mnkr vid årets slut. Både periodens utfall och det prognostiserade överskottet beror främst på ökade intäkter för överförmyndarenheten i och med det samverkansavtal som upprättats med Kramfors kommun, men också att det bidrag kommunen erhåller för krisberedskap blivit högre än förväntat. Det är även bidraget för krisberedskap som är den största förändringen gentemot den årsprognos som gjordes per sista april.

Utöver det finns ett överskott för perioden inom posten för kursavgifter för samtliga enheter, där det också prognostiseras bli fortsatt överskott på helåret.

Däremot så gör överförmyndarenheten ett underskott för posten för personalkostnader och prognostiserar även ett underskott för personalkostnader vid årets slut. Det beror på att det är fler anställda inom enheten än vad som budgeterats, vilket också är en faktor som påverkats av samverkansavtalet. Löneenheten gör också ett mindre underskott perioden samt periodiserar ett underskott vid årets slut för personalkostnader. Det beror främst på att det i stället görs ett överskott inom posten för konsulttjänster gentemot Personec P, då befintlig personal fått övertidsersättning i stället för användning av konsulter. Övriga enheter inom avdelningen gör ett överskott för perioden samt att det också prognostiseras ett överskott vid årets slut för personalkostnader, som främst beror på vakanta tjänster och sjukskrivningar. Vilket leder till att personalkostnaderna för hela avdelningen totalt sätt både är lägre än budget för perioden och prognostiseras vara lägre än budget vid årets slut.

Överskottet för personal förväntas nu att bli högre vid årets slut i jämförelse med den årsprognos som gjordes per sista april.

Inom ekonomienheten prognostiserar posten för konsulttjänster att göra ett underskott, vilket beror på att vakanta tjänster inom posten för personal, under några månader, ersatts av konsulter. Det prognostiserade underskottet inom konsulttjänster är dock inte i samma omfattning som det överskott som prognostiseras inom posten för personalkostnader.

I jämförelse med fjolårets resultat för avdelningen är den främsta skillnaden att löneenheten gjorde ett större överskott som i huvudsak beror på införandet av nytt personalsystem (Personec P). Då Personec P belastade driftsbudgeten i betydligt lägre grad än vad som budgeterats, eftersom att kostnaden för införandet av Personec P omfördes till immateriella tillgångar. Inom den tidigare ekonomiavdelningen, numer ekonomienheten, gjordes under fjolåret ett överskott främst beroende på lägre personalkostnader i och med sjukskrivningar och vakanta tjänster. Tidigare kommunledningskontoret gjorde ett underskott 2021, som till stor del berodde på kostenheten (som under 2021 budgetmässigt låg kvar på kommunledningskontoret). Kostenheten är från och med 2022 en enhet under samhällsförvaltningen - även budgetmässigt.

Tillväxtavdelningen visar ett överskott per den sista augusti om 0,1 mnkr. Det beror främst på föreningsbidrag som betalas ut senare under året samt att personalkostnaderna är något lägre än budgeterat för perioden. Utöver det görs överskott för perioden inom flera poster, exempelvis förbrukning, konsulter och avskrivningar.

Tillväxtavdelningen prognostiserar ett underskott om 1,3 mnkr vid årets slut, som till stor del är av samma anledning som vid den årsprognos som gjordes per sista april. Det beror främst på den kvartalsfaktura som felperiodiserats. Utöver det förväntas personalkostnaderna bli lägre än budgeterat samt att annons- och konsultkostnaderna förväntas bli något högre än budget. Det överskott som finns inom posten för personal har ersatts av personal via konsulter, konsultkostnaderna prognostiseras dock bli något högre än det överskott som finns inom personal. Ett mindre underskott prognostiseras även att göras rörande den ombyggnation som görs i biblioteket samt för posten för larm och utryckning. Den stora skillnaden gentemot fjolårets överskott om 2,7 mnkr beror på den felperiodiserade fakturan, där kostnaden egentligen skulle belastat 2021, men också på grund av lägre personalkostnader än vad som budgeterats.

Kommunikationsavdelningen visar per den sista augusti ett nollresultat. Det beror främst på ett överskott inom posten för personal i kombination med ett underskott för annonskostnader som är i linje med varandra. Kommunikationsavdelningen prognostiserar ett överskott om 0,3 mnkr vid årets slut, vilket främst beror på ett överskott för personalkostnader och ett mindre underskott för annonskostnader. Kommunikationsavdelningens prognostiserade resultat per sista augusti är något större än fjolårets resultat samt det prognostiserade årsresultatet som gjordes i april, men beror i stor del på samma sak, fast överskottet ökat något.

IT-avdelningen visar ett överskott om 1,3 mnkr per sista augusti och periodiserar ett överskott om 0,9 mnkr vid årets slut. Överskottet för perioden beror i huvudsak på lägre konsult-, system- och licenskostnader samt något lägre personalkostnader än förväntat för perioden. IT-avdelningen har också haft lägre kostnader och intäkter för "köp och sälj".

IT-avdelningen prognostiserar ett överskott om 0,9 mnkr vid årets slut, det beror främst på att system- och licenskostnaderna inte förväntas bli lika stora som budgeterat. Det beror till stor del på att implementeringen av Microsoft 365 inte blivit av, vilket även är den största förändringen från den

årsprognos som gjordes per sista april. Utöver det förväntas även personalkostnaderna att bli lägre än budgeterat vid årets slut. IT-avdelningens överskott om 2,3 mnkr 2021 beror till stor del på lägre system- och licenskostnader samt lägre kostnader för personal och konsulttjänster än förväntat.

Utveckling och bidrag visar ett nollresultat för perioden och ett prognostiserat underskott på 1,5 mnkr vid årets slut. Underskottet som förväntas vid årets slut beror i huvudsak på det samverkansavtal som upprättats mellan kommunen och Torsboda Industrial Park, vilket är den stora förändringen gentemot årsprognosen som gjordes i april. Utöver det prognostiseras ett mindre underskott för förstudie Fritidsbåtmuseet och posten för projekt förväntas bli något högre vid årets slut. Utveckling och bidrag gjorde ett överskott om 1,2 mnkr 2021 som till stor del berodde på slutfakturer gällande asylboendet Soludden samt att avskrivningskostnaderna var lägre än budgeterat.

5.3 Investeringar

Investeringsmedel (mnkr)	Periodens utfall		Årsbudget		Årsprognos		Avvikelse prognos/budget		
	jan-aug		2022		april			augusti	
	2022		2022		2022			2022	
Anläggningstillgångar och upprustning av förhyrda lokaler	4,0		9,0		9,7		6,6		2,4
Totalt	4,0		9,0		9,7		6,6		2,4

Kommunstyrelseförvaltningen har genomfört investeringar för perioden januari till augusti om 4,0 mnkr. Investeringskostnaderna för perioden är främst slutkostnader för införandet av Personec P och infrastruktur. Utöver det har det gjorts mindre investeringar inom Tillväxtavdelningen, som bland annat består av ny digital skylt vid E4 Södra vägen, uppgradering av teknik i sambiblioteket, upprättande av kvinnominnet samt renovering av teatern.

Prognosen vid årets slut är 6,6 mnkr, vilket främst beror på att investeringskostnaderna kommer att öka inom ovan nämnda områden, då det bara är Personec P som är helt slutfört. Utöver det kommer ytterligare kostnader upparbetas under året till att bland annat rusta upp/eller förändra de lokaler förvaltningen hyr samt inköp av mark avseende Smitingen. Investeringsmedlen för exploatering förväntas inte att upparbeta hela budgeten, vilket också är den stora förändringen gentemot den helårsprognos som gjordes i april.

5.4 Utfall och prognos kommungemensam verksamhet

Utfall (mnkr)	Periodens utfall		Periodens budget		Budgetavvikelse	
	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug	jan-aug
	2021	2022	2022	2022	2022	2022
Intäkter	65,2	73,8	60,4	60,4	13,4	13,4
- tilldelade skattemedel	10,1	14,2	14,2	14,2	0,0	0,0
- övriga intäkter	55,1	59,7	46,3	46,3	13,4	13,4
Kostnader	-89,9	-80,6	-60,4	-60,4	-20,2	-20,2
- köp av huvudverksamhet	-17,1	-18,0	-18,0	-18,0	0,0	0,0
- personal	-61,9	-49,7	-32,2	-32,2	-17,5	-17,5
- lokalhyra	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1
- avskrivningar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	0,0	0,0

- övriga kostnader	-10,6	-12,6	-10,0	-2,6
Resultat	-24,7	-6,8	0,0	-6,8

Kommungemensam verksamhet visat ett underskott om 6,8 mnkr perioden. Under kommungemensam verksamhet redovisas kommunens pensioner, semesterlöneskuld, klimatkompensation, STIM, intern leasing/hyra, försäljning av tillgångar, bidrag till Räddningstjänstförbundet, Läns museet Murberget och Kommunförbundet samt finansiella intäkter och kostnader.

Den främsta kostnadsökningen som återfinns under posten för personal förklaras av högre pensionskostnader för perioden. Utöver det finns ett intäktsöverskott för perioden som främst beror på den pensionskompensationen kommunen mottagit från regionen samt ökade intäkter för KP. Underskottet per sista augusti 2021 var även det främst på grund av ökade pensionskostnader, utöver det var också KP-intäkterna högre än budgeterat för perioden.

Årsprognos (mnkr)	Årsutfall	Årsbudget	Årsprognos	Årsprognos	Avvikelse prognos/budget
			april	augusti	
	2021	2022	2022	2022	2022
Intäkter	141,8	134,4	145,0	145,0	10,6
- tilldelade skattemedel	57,9	65,0	65,0	65,0	0,0
- övriga intäkter	83,9	69,4	80,0	80,0	10,6
Kostnader	-145,0	-134,4	-136,4	-139,6	-5,2
- köp av huvudverksamhet	-25,7	-27,0	-27,0	-27,0	0,0
- personal	-101,1	-92,0	-94,0	-97,4	-5,4
- lokalhyra	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
- avskrivningar	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	0,0
- övriga kostnader	-17,8	-15,1	-15,1	-14,9	0,2
Resultat	-3,2	0,0	8,6	5,4	5,4

Kommungemensam verksamhet prognostiserar ett överskott om 5,4 mnkr vid årets slut. Det prognostiserade överskottet beror främst på pensionskompensationen som kommunen mottagit från regionen. Det finns också ett prognostiserat överskott för försäljningsintäkter för internleasing av datorer som är något större än budget. Utöver det förväntas pensionskostnaderna överskrida budget med 5,4 mnkr. Den främsta skillnaden för det prognostiserade resultatet gentemot årsprognosen som gjordes per sista april beror på att pensionskostnaderna förväntas bli högre. Skillnaden mellan årets prognostiserade överskott och fjolårets underskott om 3,2 beror på den intäkt kommunen tillhandahållit från Regionen i år samt den beslutade regelförändringar inom RIPS, riktlinjer för beräkning av pensionsskuld som innebar en negativ resultatpåverkan 2021.

6 Förväntad utveckling

Omvärldens osäkerhet och de negativa effekter för organisationen och näringslivet som det hittills medfört väntas kvarstå på sikt, bland annat i form av kompetens- och materialbrist, logistikutmaningar samt sjukfrånvarande personal. Det gäller att samtidigt hålla ögonen på de omvärldsfaktorer som varit kända sedan tidigare; bland annat den demografiska utvecklingen. Behovet av både långsiktighet och flexibilitet i planering är stort och ställer höga krav på styrning och ledning. Även valresultatet kan medföra relativt snabba förändringar i kommunens förutsättningar att bedriva verksamhet.

De samhällsekonomiska prognoserna vägs i någon mån upp av det intresse som uppvisas för investeringar och etableringar i Västernorrland. Samverkan mellan kommuner i länet kommer att fortgå i syfte att attrahera nya etableringar och utveckla gemensamma arbetssätt. Befintlig verksamhet kommer att spetsas och här spelar bland annat digitaliseringen en betydande roll. De gemensamma kliv som tas tillsammans med Digitaliseringsrådet och Regionen väntas skapa hög grad av värde och nytta för såväl kommunens verksamheter som för medborgarna. Förstudien kring utvecklingen av Fritisbåtsmuséet väntas spela en strategisk roll för utvecklingen framåt. Detta kan också kopplas till arbetet med platsvarumärket och dess betydelse för invånarnas ökade stolthet, och under hösten kommer bland annat en ny översiktsplan och en plan för utvecklingen av friluftslivet att beslutas.

7 Internkontroll

Kommunstyrelsens internkontrollplan för 2022 innehåller fyra internkontroller för kommunstyrelsen, samt en på kommunövergripande nivå.

Internkontroll för kommunstyrelsen

Kontrollmoment	Status	Bedömning	Resultat
Risk för bristande hantering av handlingar			
Kontrollera diarieföring av allmänna handlingar			Dokumentation av begäran om allmän handling har gjorts under perioden 17/6-2022 till 22/8-2022 på centraldiariet. Under perioden har 89 begäran inkommit, för de handlingar som enligt kommunstyrelsens dokumenthanteringsplan skulle finnas diarieförda i systemet Dokument och Ärende så fanns alla handlingar korrekt diarieförda. Cirka hälften av alla begäran gällde handlingar som fanns registrerade i andra system och där har förfrågan vidarebefordrats till ansvarig person för utlämnande. Kunskapen kring diarieföring av allmänna handlingar är varierande och framför allt har vissa brister identifierats kring kunskap om vad som är allmän handling och stödstrukturer för att säkerställa diarieföring av handlingar.

Beskrivning:

Kontroll av antalet ärenden som begärts utlämnade och som inte är diarieförda samt om ärende diarieförts korrekt inom ramen för ärendehantering av ärenden från förvaltning - nämnd - kommunstyrelse-kommunfullmäktige.

Kontroll av ansvarigas kompetens inom området diarieföring.

Risk för sårbara verksamheter			
Kartläggning av rutiner för kontinuitet			Kartläggning: <ul style="list-style-type: none">• Andel chefer som svarat: 90%• Identifierade funktioner med nyckelkompetens: 50 st• Identifierade nyckelkompetenser: 75 st Sammanställning: För ca 75% av de angivna nyckelkompetenserna har cheferna svarat att det helt eller delvis finns en kontinuitetsplanering vid 100% frånvaro. De mest återkommande åtgärderna i den beskrivna kontinuitetsplaneringen är: <ul style="list-style-type: none">• Att minst två personer innehar den kritiska kompetensen• Utbildning och kompetensöverföring till fler i närmaste arbetsgruppen• Omfördelning av arbetsuppgifter och säkerställa tillgång till upplärd extrapersonal• Nedskrivna och kända rutiner• Tillförordnande av chefer• Avropa externt stöd Analys: Där cheferna beskriver störst verksamhetsrisker på kort sikt < 1 dag-1 vecka finns också den större andelen kontinuitetsplanering dvs hög risk på kort sikt = tydligast beskriven kontinuitetsplanering. Där cheferna beskriver att det delvis finns en kontinuitetsplanering återfinns beskrivningar så som att enheten redan arbetar tillsammans

		<p>med kritiska processer men att man kan säkra upp kompetensen ännu mer, och/eller att funktioner med den kritiska kunskapen finns på enheten, dock saknas en dokumenterad plan för strukturerad kunskapsöverföring. För ca 25% av de angivna nyckelkompetenserna har cheferna svarat att det inte finns en kontinuitetsplanering vid 100% frånvaro.</p> <p>De åtgärder som cheferna beskriver kommer krävas är :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skapa och dokumentera rutiner samt skapa plan för kunskapsöverföring. • Digitalisering av processer för att undvika personberoende • Plan för omfördelning av arbetsuppgifter vid 100% frånvaro • Ett arbete med att förebygga incidenter som, om de inträffar, skapar stora risker vid frånvaro • Tillförordnande av chefer <p>Där cheferna beskriver verksamhetsrisker vid frånvaro på längre sikt så som 3 mån-6 mån är avsaknaden av kontinuitetsplanering störst.</p> <p>Där cheferna beskriver störst verksamhetsrisker på kort sikt < 1 dag-1 vecka men kontinuitetsplanering saknas, rör främst processer som sker vid specifik tidpunkt årligen alt vid en inträffande av incident. Övrig tid på året uppstår ingen risk, inte eller om incidenter uteblir.</p> <p>Förslag: Chefer som svarat att det inte har kontinuitetsplanering och har risker som på kort sikt får kritiska konsekvenser för verksamheten bör få uppdrag att upprätta en tydlig plan.</p> <p>Generella felkällor: Dokumentation: Inga dokument om styrker den beskrivna bilden av cheferna är bilagda chefernas svar.</p> <p>Subjektivitet: Det finns stort utrymme för subjektiv bedömning av vad som är verksamhetskritiskt då begreppet inte är definierat. Cheferna har svarat utifrån vad de anser är verksamhetskritiskt i just sin verksamhet. Att definiera vad verksamhetskritisk verksamhet är rekommenderas som en åtgärd för att få en mer rättvisande bild av vilka risker som kan få allvarliga konsekvenser i den mening som i så fall definieras.</p>
--	--	--

Beskrivning:

Kartläggning av enskilda nyckelkompetenser och funktioner som vid sin frånvaro riskerar sårbarhet inom verksamhetsområdet för en översyn av om rutiner finns för överföring av kunskaper som säkrar kontinuitet

Risk för att obehöriga har tillgång till verksamhetssystem

Kontroll av rutiner för behörighetshantering	 	<p>Kartläggningen besvarades av alla fem avdelningar inom KSF.</p> <p>Två av fem avdelningar har rutiner för behörighetshantering upprättade och som efterlevs för sina verksamhetssystem. Tre av fem avdelningar har några rutiner helt eller delvis dokumenterade.</p> <p>Analys: Vanligt förekommande är att man har en dokumenterad rutin men saknar utsedd ansvarig och vice versa, olika variationer förekommer. Kartläggningen visar också att det finns odokumenterade rutiner som avdelningen arbetar efter och som upprätthålls av enskilda</p>
--	---	--

			<p>medarbetare samt att det finns helt ohanterade system. Bedömningen här är att hanteringen inte är tillräckligt bra och behöver åtgärdas.</p> <p>Förslag: De avdelningar som saknar rutiner för behörighetshantering bör åtgärda det genom att komplettera befintlig dokumentation och ta fram dokumenterade rutiner där det saknas. En mall för rutindokumentation är framtagen som stöd i det fortsatta arbetet. I mallen beskrivs rutinen, vem som ansvarar för den, hur kontroll och regelbunden uppföljning går till.</p>
--	--	--	---

Beskrivning:

Kontrollera om rutiner för behörighetshantering i de verksamhetssystem som kommunstyrelsens verksamheter har ansvar för är upprättade och efterlevs.

Risk för att tidsramen för granskningarna överskrids

Kontroll av att tidsplanens delmål följs	✓	●	<p>Kontroll av att uppsatta tidsramar för granskade redovisningar ger följande resultat: Totalt antal årsräkningar: 364</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 % granskat under februari (mål 10 %) • 15 % granskat under mars (mål 30 %) • 21 % granskat under april (mål 30 %) • 23 % granskat under maj (mål 20 %) • 15 % granskat under juni (mål 5 %) • 8 % granskat under juli (mål 0 %) • 11 % granskat under augusti (mål 5 %) • 2 % granskat under september (inget mål) <p>Mätningarna ger att överförmyndaren har granskat en lägre procent under månaderna februari, mars och april, men en högre procent än målen för månaderna maj, juni, juli och augusti.</p> <p>Överförmyndaren har slagit samman med Kramfors Överförmyndare 1 januari 2021. I samband med detta samt föräldraledig personal uppstod personalbrist under februari och mars samt inläring av ny personal under året, varför fördelning inte följt målmönstret.</p> <p>Per den 31 augusti var 2 % fortfarande ej granskade. Detta berodde dock uteslutande på inväntande av komplettering av handlingar från bank samt yttrande från ställföreträdare. Kontrollen visar ett tillfredsställande resultat där granskning av årsredovisningar sker inom uppsatt tidsram (31/8).</p>
--	---	---	--

Beskrivning:

Kontroll av att uppsatta tidsramar för granskade redovisningar når de månadsvisa uppsatta målen för andel granskade redovisningar.

Internkontroll på kommunövergripande nivå

Kontrollmoment	Status	Bedömning	Resultat
Risk för bristande efterlevnad av regelverket vid attest av fakturor			
Kontroll av utförda attester och fakturaunderlag			<p>Totalt har 161 fakturor kontrollerats. Av dessa är endast 53% godkända. Av de som inte är godkända så saknar drygt 75% deltagarförteckningar och 12% av attestanterna har <i>inte</i> angett "eget köp". Det har saknats datum för aktiviteten på 10% av de kontrollerade fakturorna. Alla förvaltningar är representerade i undersökningen.</p> <p>Rutinbeskrivningar för hur dokumentation ska ske vid representation (internt och externt) och kurser finns. Möjlighet att få stöd vid hantering av representation finns genom funktionsbrevlåda.</p> <p>Analys: Det finns rutinbeskrivning för hur dokumentation ska ske vid representation (internt och externt) och kurser, dock bedöms efterlevnaden bristfällig. Frågor som bedöms lämpliga att ställa sig i det fortsatta arbetet är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hur skapar vi förståelse och kunskap kring gällande rutiner? • Hur kan vi nå ut till de som behöver få ett extra stöd i sin hantering av leverantörsfakturor med koppling till representation och kurser? • Finns behov av ytterligare stöd utöver befintlig funktionsbrevlåda gällande representation? • Behöver ytterligare rutiner för kontroll av representation införas?
Beskrivning:			
Granska utförda attester och fakturaunderlag av egna utlägg/representation/kurser/utbildningar, samt undersöka attestanters förståelse av regelverk och vilka underlag som krävs vid attest.			

I enlighet med reglementet för internkontroll samt de tillämpningsanvisningar som finns kopplat till detta kommer kommunstyrelsen under hösten att utverka förbättringsåtgärder för de internkontroller där genomförda kontrollmoment pekar på ett behov av detta.

Kommunstyrelseförvaltningen

Malin Ullström, 0611 34 80 24

malin.ullstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Delårsrapport 2022, Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna Delårsrapport 2022, Härnösands kommun.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att överlämna Delårsrapport 2022, Härnösands kommun till revisionen.

Beskrivning av ärendet

Den kommunala koncernen uppvisar ett positivt resultat på 100,5 mnkr för perioden, resultatet är 48,7 mnkr bättre än för samma period 2021.

Koncernbolagens samlade resultat för perioden har minskat med 13,6 mnkr medan kommunens resultat ökat med 62,3 mnkr i jämförelse med samma period föregående år.

Kommunens prognostiserar ett resultat för helåret på 46,1 mnkr, vilket är 10,1 mnkr högre än budgeterat resultat på 36,0 mnkr. Kommunens nämnder sammantaget prognostiserar ett underskott på -24,7 mnkr i förhållande till budget, medan kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag prognostiseras öka med 50,0 mnkr i jämförelse mot budget.

En prognostiserad bedömning av kommunens övergripande mål avlämnas i delårsbokslutet. Den baseras på förväntad effekt av aktiviteter genomförda under årets första åtta månader samt på utveckling över tid.

För att kommunen ska bedömas ha uppnått god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppnådda samt minst hälften av övriga resultatuppdrag. Vid bedömning av god ekonomisk hushållning för koncernen vägs utfallet på måluppfyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven in i bedömningen.

14 av kommunens 21 resultatuppdrag kopplade till verksamhet bedöms helt eller delvis uppfyllda vid årets slut. Sex resultatuppdrag bedöms inte kunna nås. De två resultatuppdrag som kopplats till det ekonomiska målet Välskött och stabil ekonomi bedöms båda uppnådda vid året slut. Kommunen

bedöms därmed ha god ekonomisk hushållning 2022, då de två finansiella resultatuppdragen är uppfyllda samt att 67 procent av övriga resultatuppdrag är helt eller delvis uppfyllda.

Kommunen bedöms ha god ekonomisk hushållning men då kommunens bolag inte förväntas, helt eller delvis, uppnå sina ekonomiska mål som ägardirektiven anger så förväntas koncernen som helhet inte nå god ekonomisk hushållning 2022.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Anna Bostedt
Chef Ekonomi- och
kommunledningsavdelningen

Bilagor

Delårsrapport 2022, Härnösands kommun.

Härnösands
kommun

Härnösands kommun

Delårsrapport 2022

2022-08-31

Delårsrapport 2022

Innehållsförteckning

Delårsrapport 2022	1
1 Förvaltningsberättelse	2
1.1 Utgångspunkter	2
1.2 Den kommunala koncernen	3
1.2.1 Kommunen	4
1.2.2 Kommunala koncernföretag	5
1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	5
1.3.1 Omvärldsrisker	5
1.3.2 Verksamhetsrisker.....	8
1.3.3 Finansiella risker.....	11
1.3.4 Pensioner.....	12
1.4 Händelser av väsentlig betydelse	12
1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
1.5.1 Målprogram för kommunen.....	14
1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	16
1.6.1 God ekonomisk hushållning	16
1.6.2 Resultat och ekonomisk ställning för den kommunala koncernen	27
1.6.3 Resultat och ekonomisk ställning kommunen	28
1.7 Balanskravsresultat	30
1.8 Väsentliga personalförhållanden	31
1.8.1 Sjukfrånvaro	31
1.9 Förväntad utveckling	32
2 Finansiella rapporter	34
2.1 Resultaträkning	34
2.2 Balansräkning	34
2.3 Noter	35
2.4 Drift- och investeringsredovisning	40
3 Redovisningsprinciper	44
4 Ekonomisk ordlista	47
5 Revisionsberättelse	48

1 Förvaltningsberättelse

Efter en av modern tids svåraste perioder, med en pandemi som på flera sätt påverkat vardag och ekonomi över hela världen, så har den oro i omvärlden som uppstått, framför allt genom kriget i Ukraina, satt nya spår. Inflationen har tagit nya kliv och mätt som KPI toppade den i augusti på hela 9,8 procent. Inflationen påverkar det offentliga Sverige inte bara genom ökade priser utan även genom ökade pensionskostnaderna och SKR prognosticerar att de två kommande åren kommer vara ansträngda ekonomiskt för många kommuner och regioner.

Den kommunala koncernen uppvisar ett positivt resultat på 100,5 mnkr för perioden, en ökning med 48,7 mnkr jämfört med samma period föregående år. Koncernbolagens samlade resultat har dock minskat något (13,6 mnkr) medan kommunens resultat ökat väsentligt (62,3 mnkr).

Kommunen prognostiserar ett resultat för helåret på 46,1 mnkr, vilket är 10,1 mnkr högre än budgeterat resultat på 36,0 mnkr. Kommunens nämnder förväntas gå med underskott men en gynnsam utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag väger upp och renderar ett överskott för kommunen som helhet.

1.1 Utgångspunkter

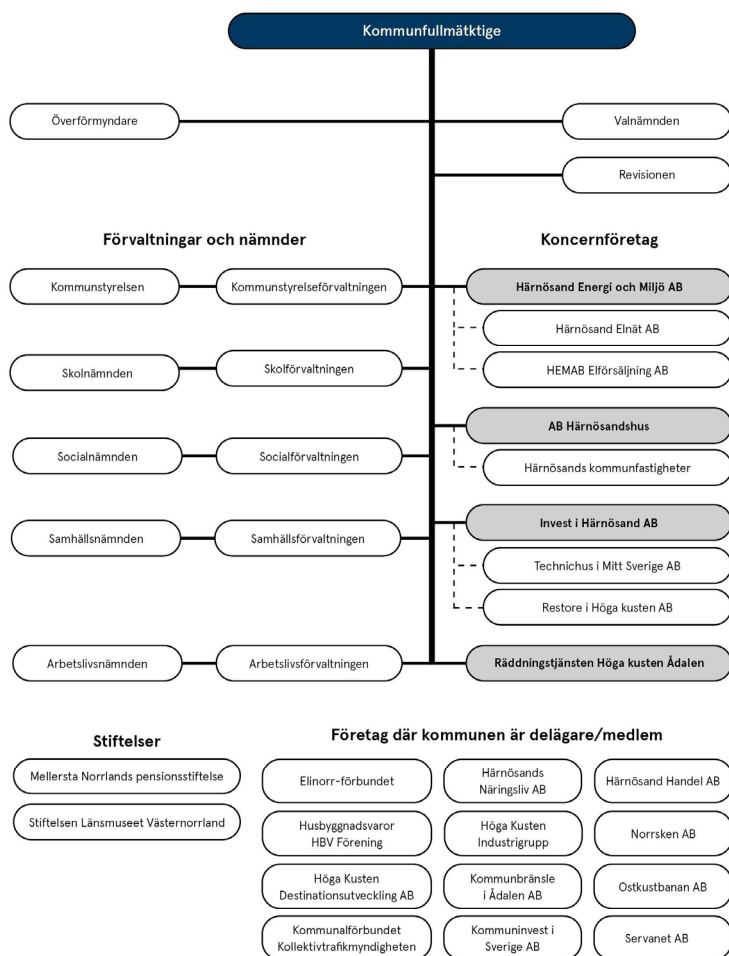

I årsplanen konkretiseras kommunens mål och budgeten fastslår de ekonomiska ramarna för det kommande året. Årsplanen tar avstamp i kommunens omvärldsspaning samt de planeringsförutsättningar som fastställts inför att arbetet med Årsplanen tar sin början. Årsplanen ligger till grund för nämndernas verksamhetsplaner.

Årsplanen följs upp vid tre tillfällen under året, i fyramånadersrapport, delårsrapport samt årsredovisning. Fyramånadersrapporten har (till skillnad från delårsrapporten och årsredovisningen) ett introvert perspektiv och fokuseras enbart på kommunens ekonomi och personalförhållanden. Delårsuppföljningen samt årsredovisningen är mer omfattande och innehållet styrs genom lag (Lagen om kommunal bokföring och redovisning) samt rekommendationer (Rådet för kommunal redovisning).

1.2 Den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen

Koncernerna för HEMAB, AB Härnösandshus och Invest i Härnösand AB samt Härnösands del i Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen (33%) ingår i den kommunala koncernen (nedan kallat koncernen). De bedöms ha en särskild betydelse för kommunens ekonomi eller verksamhet. Kommunala koncernföretag som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna framgår av organisationsschemat då de inte uppfyller något kriterium för att upptas i de sammanställda räkenskaperna. Endast Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse är föremål för en eventuell sådan klassificering, se redovisningsprinciper för vidare information.

1.2.1 Kommunen

Härnösands kommun är organiserad i fem nämnder.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Den övergripande uppgiften är att leda, samordna och styra uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen är anställnings-, löne- och pensionsmyndighet och ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Arbetslivsnämnden

Arbetslivsnämnden är kommunens nämnd för arbetsmarknad, vuxnas lärande och mottagning av nyanlända. Nämnden har ansvar för vuxenutbildning i form av Kommunal vuxenutbildning (Komvux), Lärvox, svenska för invandrare (SFI), samhällsorientering för nyanlända (SO) samt för Yrkeshögskolan. Även mottagning av nyanlända samt sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden ingår i nämndens uppdrag.

Samhällsnämnden

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglov, mark och fastighetsfrågor, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelskontroller. I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids- och friluftsanläggningar samt ungdomsgården Kåken.

Skolnämnden

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldern 1-21 år. Skolnämndens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt den kommunala Musik- och kulturskolan.

Socialnämnden

Socialnämndens uppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. Nämnden ska också verka för en god vård och omsorg för äldre och funktionshindrade samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra. Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten beträffande stöd och service till funktionshindrade, den kommunala hälso- och sjukvården, bistånd, insatser mot missbruk och omsorg om barn och ungdom. Nämnden ansvarar även för kommunens familjerådgivning.

Mandat i kommunfullmäktige efter valet 2018

Parti	Mandat	%
Socialdemokraterna	14	32,3
Moderaterna	8	18,3
Centerpartiet	5	12,1
Sverigedemokraterna	5	11,7
Vänsterpartiet	4	9,5
Miljöpartiet de gröna	3	6,4
Liberalerna	2	4,1
Kristdemokraterna	2	3,6

Feministiskt initiativ	0	1,8
Övriga partier	0	0,2
Totalt	43	100

Valdeltagandet i kommunen uppgick vid valet 2018 till 85,29 procent.

I september 2022 genomfördes allmänna val i Sverige, i detta ingår val till Riksdag, Region och Kommunfullmäktige. Vid författandet av delårsrapporten fanns inget slutligt valresultat för kommunfullmäktige fastställt.

1.2.2 Kommunala koncernföretag

AB Härnösandshus

Den grundläggande uppgiften är att erbjuda allmänheten attraktiva, trygga, klimatsmarta och prisvärda hyresbostäder inom Härnösands kommun, samt äga ändamålsenliga och tillgängliga lokaler för kommunens olika verksamheter, så kallade publika fastigheter. Företaget kan i begränsad omfattning äga kommersiella fastigheter för uthyrning på marknadsmässiga villkor.

Härnösand Energi och Miljö AB, HEMAB

Den grundläggande uppgiften för företaget är att tillhandahålla teknisk infrastruktur i Härnösand. Kunderna ska erbjudas god kvalitet, störningsfria leveranser och närhet. Låga priser ska prioriteras före hög avkastning.

Invest i Härnösand AB, inklusive Technicus i Mittsverige AB och Restore i Höga kusten AB

Invest i Härnösand AB tas från och med 2019 med i de sammanställda räkenskaperna, där dotterbolaget Technicus i Mitt Sverige AB utgör den största verksamheten. Företaget Invest i Härnösand AB har till uppgift att verka för att näringslivet utvecklas i Härnösands kommun. Det sker genom att initiera och stödja utvecklingsprojekt i linje med kommunens vision och de kommungemensamma mål som kommunfullmäktige fastställt samt vara aktiv ägare av dotterbolaget Technicus i Mittsverige AB. Technicus i sin tur har till främsta uppgift att öka intresset för vetenskap och entreprenörskap främst hos barn och ungdomar, lokalt och regionalt.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde i februari (2022-02-28, §4) beslutades att godkänna bildandet av företaget Restore Höga kusten AB som dotterbolag till Invest i Härnösand. Ägardirektiv för företaget utarbetas vid tiden för delårsrapporten.

Räddningstjänsten i Höga Kusten-Ådalen

Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen är ett kommunalförbund mellan kommunerna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska inom sina medlemskommuner skydda och rädda människor, egendom och miljö. Genom förebyggande arbete ska förbundet även minska sannolikheten för att bränder och andra olyckor inträffar, samt minska konsekvenserna av inträffade händelser.

1.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

1.3.1 Omvärldsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Befolkningsutvecklingen	Befolkningsminskning med 102 personer år 2021, samt	Kommunala koncernen	För att koncernen ska upprätthålla och utveckla en

	prognoser som visar på minskat invånarantal framåt. En minskad befolkning leder till minskade intäkter från skatter och statsbidrag. Gruppen barn, unga och äldre ökar snabbare än gruppen som är i arbetsför ålder vilket leder till ett högt demografiskt tryck. Detta innebär att behovet av resurser för upprätthållande av välfärden på dagens nivå ökar snabbare än skatteintäkterna		långsiktigt hållbar ekonomi behöver verksamheterna effektivisera och minska kostnaderna samtidigt som utvecklingsarbetet för att utveckla tjänsterna inom välfärden i en arbetsmarknad som digitaliseras och automatiseras måste intensifieras. Stöd till etablering av företag för att öka antalet arbetstillfällen som ger ökad inflyttning prioriteras.
Utvecklingen på arbetsmarknaden	Den digitala omställningen och konsekvenserna av pandemin har medfört att en omstrukturering av arbetsmarknaden har inletts. Insteigsjobb för ungdomar har minskat i antal med minskade arbetstillfällen och en ökad ungdomsarbetslöshet som följd. Förändrade behov av kompetens i samhället ställer högre krav på kompetens, vilket riskerar fortsatt ökning av långtidsarbetslösheten i grupper med lägre eller inte matchningsbar utbildningsnivå	Kommunala koncernen	Kompetenshöjande insatser för befintlig personal inom organisationen för att matcha utvecklingen i samhället och studievägledning och utbildningsinsatser som höjer och matchar nuvarande och framtida behov av kompetens i kommunen/regionen.
Samhällsekonomin	De samhällsekonomiska konsekvenser som redan gjort sig kända genom pandemin och kriget i Ukraina väntas kvarstå på sikt, bland annat i form av kompetens- och materialbrist, logistikutmaningar samt sjukfrånvarande personal. Världsläget påverkan på material- råvaru- och maskinkostnader utgör en risk för kommande investeringsprojekt i kommunen.	Kommunala koncernen	Öka organisationens omställningsförmåga och planering för olika typer av scenarier grundat i aktiv omvärldsbevakning och löpande prognoser.

Befolkningsutveckling och arbetsmarknad

Arbetsmarknaden i Västernorrland består till största delen av privat tjänstesektor och offentlig sektor. Arbetsmarknaden i Härnösands kommun består till stor del av offentliga tjänster och mer än vartannat arbetstillfälle återfinns inom detta område. Branschstrukturen i kommunen innebär att det ofta krävs minst gymnasieutbildning för att nå en anställning. De arbetstillfällen som inte kräver minst gymnasiekompetens är få till antalet. Utbildningsnivån bland arbetssökande i Härnösand visar att 6 av 10 har en förgymnasial utbildning, och av dessa har 6 av 10 kortare utbildning är nioårig grundskola.

Arbetslösheten i Härnösand har sjunkit under våren 2022. I juli månad uppgick omfattningen till 9,2 procent, vilket är en minskning med 1,5 procentenheter jämfört med samma månad föregående år.

Motsvarande nivå för arbetslösa i hela landet var i juli 6,6 procent, en minskning med 1,3 procent under senaste året.

Långtidsarbetslöshet är en av de största utmaningarna på svensk arbetsmarknad. I såväl riket som i länet och i Härnösand har antalet långtidsarbetslösa minskat under det senaste året, I Härnösand är andelen som varit utan arbete i 12 månader eller mer 52 procent, vilket är högre än snittet i länet (50%) och snittet för riket (49%).

Ungdomsarbetslösheten minskar i Sverige, och minskningen är tydlig i Härnösand. I jämförelse med samma period föregående år når minskningen hela 4,1 procentenheter, vilket är störst procentuell minskning i länet. Arbetslösheten bland unga når 11,4 procent under andra kvartalet.

Under inledningen av året har arbetsmarknaden fortsatt att visa styrka och arbetslösheten har minskat. Arbetsförmedlingen bedömer att denna trend fortsätter även nästa år, men dämpas i takt med att BNP-tillväxten avmattas. Västernorrland är ett av de län som drabbats mildast av pandemin gällande påverkan på arbetsmarknaden, arbetslöshetsnivåerna återgick relativt snabbt till tiden före pandemin och har efter detta fortsatt att minska. Arbetsförmedlingen bedömer att antalet arbetslösa kommer att fortsätta minska även under 2023, om än i lugnare takt.

Sverige har en växande men också allt äldre befolkning. Efterfrågan på vård- och omsorgstjänster ökar i takt med att befolkningsammansättningen förändras. Befolkningen i länet och i Härnösand väntas minska de närmaste åren samtidigt som andelen äldre är tydligt högre än i riket. Det leder till att arbetskraftsutbudet inte väntas öka i samma takt som behovet av exempelvis vård- och omsorgstjänster i landets mindre tätbefolkade delar.

I Härnösand uppgick befolkningen vid årsskiftet 2021/2022 till 25 012 personer vilket är en minskning med 102 personer jämfört med samma tidpunkt föregående år. Befolkningstillväxten för Härnösand har varierat mellan åren. Sett över de senaste tio åren har Härnösand haft en total befolkningstillväxt med 614 personer vilket innebär en ökning med 2,5 procent. Det som gör att folkmängden i Härnösand minskat under 2021 jämfört med föregående år är framför allt skillnaden mellan antalet födda barn och antalet dödsfall. Kommunen registrerar under året 79 fler dödsfall än födselar. Även utflyttningen bidrar till minskad befolkning.

Den förändrade demografin innebär att allt färre människor i yrkesarbetande ålder behöver försörja allt fler som inte arbetar. Samtidigt förväntas behovet av sjukvård, äldreomsorg och anpassade boenden öka. Den demografiska försörjningskvoten ökar i Härnösand och har gjort så i många år. Den är högre än genomsnittet i riket och snittet för kommuner i Västernorrland.

Liksom många andra kommuner har Härnösand en hög andel äldre, 26,5 procent, vilket är 6,2 procentenheter högre än riket i stort. I gruppen äldre finns individuella behov att ta hänsyn till såväl som förändrade behov och förväntningar. SCB:s befolkningsprognos visar att åldersgruppen ökar med cirka 637 personer mellan år 2021 - 2026. Antalet personer med behov av plats i särskilt boende kommer därmed också att öka.

Sett till olika åldersgrupper visar prognosen att antalet barn 1 - 5 år minskar fram till 2026 med cirka 115 individer. Under samma period antas antalet barn i grundskolan minska med cirka 135 medan antalet i gymnasieskolan sjunker något fram till och med 2023, men därefter öka succesivt till ungefär samma nivå som 2022.

Befolkningsprognosen pekar mot en minskning av befolkningen i Härnösand de kommande åren.

Besöksnäring och näringsliv

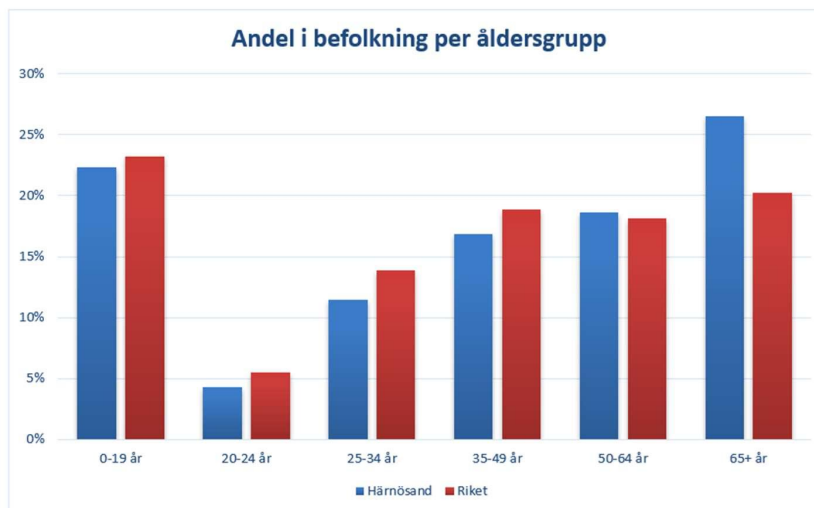
Besöksnäringen i Höga Kusten fortsätter att utvecklas positivt. Näringen tappade fart i början av pandemin men har återhämtat sig starkt. Juni månads statistik över gästnätter i Höga Kusten visar en uppgång på hela 34 procent i jämförelse med samma månad föregående år. Första halvåret 2022 pekar på en uppgång på 14 procent jämfört med rekordåret 2019. I jämförelse med föregående år syns dock en nedgång med drygt 1 700 gästnätter i Härnösand, men inom detta ryms en uppgång för de utländska gästnätterna (+76%) Den begränsade tillgången på bäddar är en utmaning för Härnösand under högsäsong för att kunna öka i samma takt som efterfrågan i området, detta då det helt enkelt inte finns fler rum att fylla.

Härnösand och Höga Kusten har utvecklat ett rikt friluftsutbud för hela året. När Naturvårdsverket presenterar resultat för årets friluftskommuner når samtliga fyra kommuner i Höga Kusten en placering bland de 34 bästa av Sveriges 290 kommuner. Härnösand placerade sig på plats 20.

Kryssningsåret har vid tiden för delårsrapporten genererat nio anlöp. Rederierna vittnar om ett gott bokningsläge. Totalt har omkring 9800 besökare kommit till Härnösand via kryssningsfartyg under året.

Samhällsekonomi

Det osäkra omvärldsläget sätter extra ljus på behovet av både långsiktighet och flexibilitet i planering och ställer höga krav på styrning och ledning. Den omvärldsanalys som legat till grund för kommunens hittillsvarande planeringsförutsättningar, målprogram, tillväxtstrategi och investeringsplan behöver begrundas ytterligare inför de närmast kommande verksamhetsåren. En långsiktig finansiell och ekonomisk planering i den kommunala verksamheten kommer ha stor betydelse de närmaste åren för att uppnå god ekonomisk hushållning.

1.3.2 Verksamhetsrisker

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Samverkan för sysselsättning	Ansvaret för stöd till personer i arbetslöshet delas mellan kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, förbund och	Kommunstyrelsen, socialnämnden och arbetslivsnämnden	Utveckla och säkerställa samverkan internt och strukturera samverkan på övergripande nivå mellan kommunen och de externa aktörerna.

	privata aktörer som fått uppdraget av Arbetsförmedlingen. Väl fungerande samverkan är en förutsättning för att inte riskera att tiden till egen försörjning förlängs. Sammanhållet stöd för att minska arbetslöshet när flera aktörer har olika ansvar och roll vilar på hur väl samverkan fungerar		
Kompetensförsörjning	Det finns en stor grupp anställda i kommunen som är 55 år och äldre, totalt rör det sig om 27 procent av alla anställda (år 2020). Det är främst socialnämnden och skolnämnden som har en högre andel pensionsavgångar att vänta de kommande åren.	Socialnämnden och skolnämnden.	Säkerställa rekrytering av ny personal i takt med att befintlig personal går i pension. Utvecklade kompetensförsörjningsplaner för strategisk försörjning. Inom området teknik och digitalisering investera, utbilda och öka beredskapen hos medarbetare för att förändra sitt arbete.
Gynnande förvaltningsbeslut	Som en konsekvens av minskat antal platser inom äldreboenden (2019-2020) samtidigt som andelen personer 80 år och äldre ökar, finns en risk att biståndsbeslut om plats på särskilt boende inte kan verkställas inom lagstadgad tid. Detta kan få såväl ekonomiska konsekvenser som konsekvenser för individens hälsa.	Socialnämnden	Tillskapa fler platser på äldreboenden utifrån dagens och framtida behov. Hälsofrämjande och sociala insatser för personer med beslut om hemtjänst för att bidra till ökad självskattad hälsa och minskad känsla av ensamhet. Ökat anhörigstöd och mötesplatser är ytterligare viktiga satsningar.
Digital omställning	Den digitala utvecklingen sker olika snabbt i verksamheterna och därför riskerar organisationen att beslut fattas som inte på bästa sätt tar hänsyn till vad som är bäst för helheten. Det finns även en risk att Härnösands kommun inte hittar balansen mellan intern digital utveckling/effektivisering och det utvecklingsarbetet som är direkt riktad mot kommuninvånare.	Kommunstyrelsen	Utveckla kommungemensamma strategier och prioriteringar som beskrivs i styrande dokument, resursätts och följs upp under åren.

Ansvar för att minska arbetslösheten

Enligt socialtjänstlagen (2001:453) 4 kap §4 ska kommunen samordna och erbjuda sysselsättning och arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt från arbetsmarknaden. Det innebär att socialnämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där

så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar. Socialnämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket.

Arbetsförmedlingen är en viktig aktör som ska bidra till att personer i arbetslöshet ska nå närmare arbetsmarknaden. En uppgift är också att rusta de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Utöver Arbetsförmedlingen och kommunerna finns en mångfald av fristående aktörer som ska bidra med matchning mot arbete. Enligt Januariavtalet ska Arbetsförmedlingen reformeras i grunden och fristående aktörer ska rusta och matcha arbetssökande till arbete. Reformen är omfattande och i december reviderades tidsplanen till 2022.

Försäkringskassan utreder behovet av arbetslivsinriktade åtgärder och samordnar insatser från hälso- och sjukvården, arbetsgivaren, Arbetsförmedlingen, socialtjänsten och andra aktörer för att personen ska kunna återgå i arbete eller arbetssökande. Försäkringskassan samordnar även insatserna för personer som har aktivitetsersättning.

Samordningsförbundet är en samverkansplattform där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, regionerna och kommunerna i samverkan ska verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet att försörja sig själva. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser så att man når en ökad effektivitet. Samordningsförbunden stödjer också aktivt aktiviteter som syftar till att få samarbetet mellan parterna att fungera mer effektivt.

Arbetsmarknadstorget som invigdes i mars 2021 är en plats där alla relevanta aktörer inom arbetsmarknadspolitiken samlats under ett tak. Ambitionen är att individen därmed alltid ska ha nära till den/de aktörer som hen behöver för att ta sig in på arbetsmarknaden.

Verksamhetsrisken ligger i att samverkan mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, socialnämnden, arbetslivsnämnden, kommunstyrelsen och övriga aktörer måste fungera väl för att varje individ ska få ett ändamålsenligt och individanpassat stöd. Som en grund för samarbetet mellan kommunen och Arbetsförmedlingen håller en ny lokal överenskommelse på att tas fram. Överenskommelsen syftar till att tydliggöra roller, beskriva samverkansforum, beskriva arbetssätt och rutiner för samverkan samt de grupper av personer som omfattas.

Kompetensförsörjning och kvalitet

Kommunen har liksom näringslivet märkt av bristen på kompetens. Trots pandemin och ett stort antal långtidsarbetslösa har kompetensbristen tilltagit ytterligare. Framförallt handlar det om att det är svårt att hitta personal med rätt kompetens och/eller erfarenhet. Andelen som söker utlysta tjänster i kommunen har minskat, en tendens återfinns i färre sökanden till chefsbefattningar.

Kompetensbristen ses framförallt inom kommunens verksamheter i legitimationsyrken, såsom legitimerad vårdpersonal samt legitimerade lärare. Risken är att andelen legitimerade lärare inom skolenämnden minskar, vilket kan påverka studieresultaten på sikt. Det är också en identifierad risk att behovet av studiehandledare och modersmållärare inte uppfylls vilket på sikt kan påverka individernas språkutveckling, framtida möjligheter till sysselsättning och integrationen i samhället.

Organisationen har under flera år haft ett behov av utbildad personal inom äldreomsorgen. Samtidigt är det många utbildade som söker sig till yrkesområdet Vård och omsorg då det finns goda möjligheter till arbete. En stor personalomsättning ökar risken för kvalitetsbrister inom äldreomsorgen och omsorgen på grund av bristande kompetens, erfarenhet och kommunikativ förmåga.

När det gäller legitimerad vårdpersonal ökade behovet under pandemin. Behovet av vikarier löstes dels genom omfördelning av resurser i organisationen av legitimerad personal som under en period gick in i andra verksamheter än den egna, dels genom att bemanna via bemanningsföretag. Under året har behovet av bemanningslösningar minskat tydligt i jämförelse med föregående år. Vid bemanningslösningar och omfördelning av resurser finns risk för minskad kontinuitet och ökade kostnader.

Det finns en stor grupp anställda i kommunen som är 60 år och äldre. Vid den senaste mätningen (augusti 2021) fanns 160 anställda inom skolnämndens verksamheter och 212 inom socialnämndens verksamheter i åldersgruppen. En viktig fråga framåt är därmed att säkerställa rekrytering av ny personal i takt med att befintlig personal går i pension. De som har arbetat länge besitter kunskap och erfarenhet som är viktig att överföra till nyare medarbetare.

Utöver den kompetensbrist som ses i samhället och i kommunens verksamheter fortsätter digitaliseringen och automatiseringen att driva på strukturomvandlingen på arbetsmarknaden, vilket ställer förändrade krav på arbetskraftens kompetenser. De kommande tio åren väntas efterfrågan på tekniska kompetenser att öka och det är primärt grundläggande digitala kunskaper i det dagliga arbete som bedöms bli mer eftertraktade. Således kommer arbetskraften behöva kompetensutveckla sig för att möta de nya kraven på arbetsmarknaden.

Gynnande förvaltningsbeslut

Sedan 2015 har antalet personer i åldersspannet 75 år och äldre ökat med 633 personer. Prognoser visar att andelen äldre kommer att fortsätta att öka, samt att antalet personer i åldersgruppen 75+ i kommunen väntas öka med ytterligare drygt 560 personer fram till år 2030. Under perioden 2019-2020 minskade antalet platser på särskilt boende och korttidsavdelning med 24 stycken, sedan föregående år har antalet platser varit oförändrat. Minskat antal platser i kombination med allt fler äldre medför en risk att kommunen inte i tillräcklig omfattning kan erbjuda ändamålsenliga lösningar till kommuninvånarna.

Digital omställning

Forskning om den digitala mognaden (organisationens förmåga att tillgodogöra sig nyttorna med digitalisering) i Sveriges förvaltningar och kommuner visar att den genomsnittliga digitaliseringsstrategin för Sveriges kommuner prioriterar nyttjandet av digitalisering för ökad automatisering och inre effektivitet (2020). Med andra ord är invånarnas nytta med digitalisering till stor del sekundär eller irrelevant i kommunernas genomsnittliga mål- och resurssättningar. Istället ses digitalisering som en metod för att reducera interna kostnader i vidmakthållandet av en stabil leverans av välfärd. Majoriteten av organisationer inom offentlig sektor uppvisade brister i sättet de överblickar och prioriterar sina digitala initiativ. Effekten av detta är att offentlig sektor i dagsläget riskerar att agera med bristande ändamålsenlighet i sin digitalisering.

Även i Härnösands kommun finns det risk att den digitala utvecklingen sker olika snabbt i verksamheterna och att vad som är bäst för helheten tappas bort. Det finns även en risk att Härnösands kommun inte hittar balansen mellan intern digital utveckling/effektivisering och utvecklingsarbetet som är direkt riktad mot kommuninvånare.

1.3.3 Finansiella risker

Härnösands kommun är inte i någon betydande grad exponerad mot utländska valutor. Förändringar i utländska valutor bedöms därmed inte påverka kommunen eller kommunkoncernens resultat.

Kommunen har en relativt låg skuldsättningsgrad och samtliga lån har Kommuninvest som långgivare. Den genomsnittliga räntebindningstiden uppgår till 0,25 år och den genomsnittliga kapitalbindningstiden uppgår till 1,56 år per bokslutsdag. Den genomsnittliga kvarstående löptiden till ränteregleringstidpunkt av räntebärande skulder är låg, men med Kommuninvest som långgivare och alltså låga räntor bedöms inte risken som hög. Risken med kapitalbindningen är marginaliserad som en effekt av förnyelsepolicyn.

För kommunkoncernen uppgår den genomsnittliga räntebindningstiden till 1,71 år och den genomsnittliga kapitalbindningstiden till 2,02 år. Kommuninvest är långgivare så risken för den låga kapitalbindningstiden blir marginaliserad. Förutom nyupptagna lån till följd av en nyetablering, har övriga koncernbolag minskat sina borgensskulder gentemot kommunen.

1.3.4 Pensioner

Pensionsförpliktelse (mnr)	2022 Aug	2021 Dec
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt (pensioner före 1998)	590,1	600,3
Avsättning inkl. särskild löneskatt (pensioner efter 1998)	180,6	167,8
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse *2021 dec	-93,6	-93,6
Summa pensionsförpliktelse inkl. pensionsstiftelse	677,1	674,5
Totalt kapital, pensionsstiftelse (marknadsvärderat eget kapital) *2021 dec	-226,9	-226,9
Summa förvaltade pensionsmedel	-226,9	-226,9
Återlånade medel	543,8	541,2
Konsolideringsgrad (%)	29,4%	29,5%

Under 2009 bildades Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (MNP) för att trygga delar av kommunens pensionsförpliktelser. Kommunen har inga finansiella placeringar avseende pensionsmedel utöver den del som förvaltas av pensionsstiftelsen. Pensionsmedlen i pensionsstiftelsen avser att trygga pensionsförpliktelser för personer födda till och med 1942.

Vid utgången av 2021 var pensionsstiftelsens totala pensionsåtagande 110,5 mnr, varav kommunens del uppgick till 93,6 mnr. Det totala marknadsvärderade egna kapitalet hos stiftelsen var 247,6 mnr, varav kommunens andel utgjorde 91,7 procent. Stiftelsens placeringar har visat en negativ utveckling under 2022.

1.4 Händelser av väsentlig betydelse

Effekterna av pandemin har tillsammans med kriget i Ukraina medfört att hushållen står inför kärvarer tider. Det senaste årets kraftiga ökning av mat- och energipriser får återverkningar på annan konsumtion. Kostnaderna har stigit för hushåll med rörliga bolåneräntor och nyligen omförhandlade bundna avtal och bostadspriserna sjunker. Enligt Konjunkturinstitutets hushållsbarometer har befolkningens förväntan på utvecklingen av den egna ekonomin aldrig varit svagare sedan undersökningen startades 1996. SCB:s månadsindikator över hushållskonsumtionen visar en tillväxt på helår om knappt 4 procent.

Det minskade konsumtionsutrymmet märks inom detaljhandeln. Det gäller främst inom sällanköpsbranscher som byggvaruhandeln samt möbelhandeln som hade en stark utveckling under pandemin. I takt med att livet mer och mer har återgått till normalläge har efterfrågan på att renovera och förnya inredningen i hemmen minskat.

För kommunorganisationen har effekterna främst bestått av dyrare varor, brist på specifika produkter samt problem med transporter och leveranser, framförallt kopplat till IT-området. Även byggandet av den nya sporthallen på Ängevallen har försenats då inga intressenter lämnade anbud vid upphandlingen. Den stora prisökningen på livsmedel har påverkat och kommer fortsätta påverka det ekonomiska resultatet. Brist på råvaror har krävt snabba omställningar i verksamhetens menyer, dock har inte produktionen påverkats. Ingredienser har bytts mot mer klimatsmarta alternativ vilket har inneburit att prisökningarna på fisk och kött har påverkat Härnösands kommun mindre än på nationell nivå.

I takt med att tillvaron återgår till det normala efter pandemin har organisationen börjat inhämta den utvecklingsskuld som upparbetats och den civila beredskapen har fått luft under vingarna. Ur ett länsperspektiv har kommunen fått beröm för sin samverkan med andra myndigheter under pandemin, men arbetet har tagit mycket resurser i anspråk. Noteras bör att pandemin under 2022 inneburit betydande kostnader som inte kommer att ersättas av staten.

Härnösands kommun har tillsammans med Digitaliseringsrådet och övriga kommuner i länet fört dialog om samverkan inom IT-säkerhet och Västernorrland har uppmärksammats på en nationell arena i olika nätverk och sammanhang såsom SKR och Inera. En gemensam målbild och strategier för kommunens digitala transformation är under framtagande, liksom styrdokument som stödjer ett tillitsbaserat arbetssätt. Det finns dock juridiska spörsmål som skapar utmaningar inom flera utvecklingsområden, bland annat avseende molntjänster.

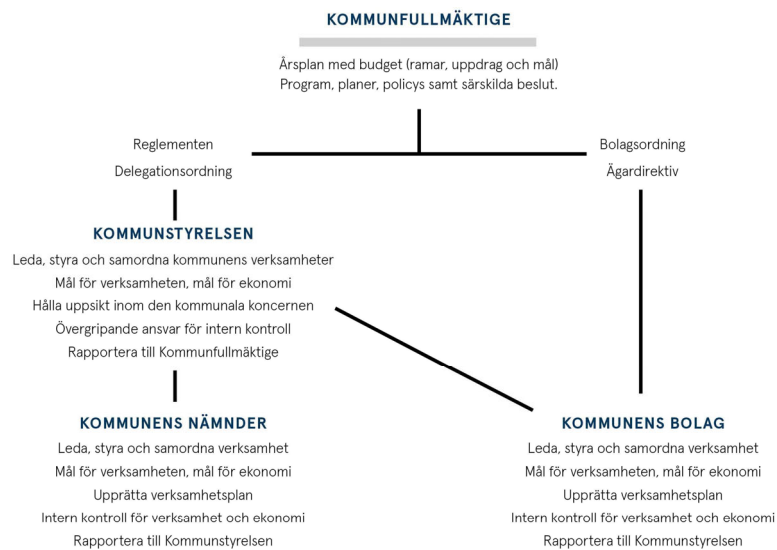
Valmyndigheten har inför valet 2022 ställt ökade krav på säkerhet vilket har inneburit förändringar i valnämndens sätt att organisera verksamheten, bland annat genom ökad bemanning av röstmottagare samt genom förstärkt utbildning om säkerhet och bemötande för samtliga roller i valorganisationen. Förtidsröstningen genomfördes i Sambiblioteket på plan 4 vilket möjliggjorde ett gott flöde och god säkerhet trots att omkring 1 200 fler medborgare än tidigare valde att förtidsrösta.

1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I den kommunala koncernen i Härnösand ingår kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder samt koncernbolag. (I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur den kommunala koncernen är organiserad.)

Den kommunala koncernen styrs via ett målprogram för kommunens fem nämnder (se 1.5.1 Målprogram för kommunen) samt via ägardirektiv för de kommunala företagen. I företagens ägardirektiv framgår att företagen är organ för kommunal verksamhet och i sin verksamhet står under kommunstyrelsens tillsyn. I ägardirektiven framgår även de ekonomiska mål som finns för respektive verksamhet. Förutom genom lagar och författningar regleras företagens verksamhet och företagens förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv samt av fullmäktige och kommunstyrelsen särskilt fattade beslut.

Ansvarsstrukturen inom Härnösands kommunkoncern innehåller flera nivåer av politiskt styrande instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Utöver detta finns det en tjänsteorganisation.

Bilden illustrerar struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Kommunfullmäktige med de demokratiskt folkvalda politikerna, är kommunens högsta beslutande och styrande organ. Kommunfullmäktige fastställer övergripande vision, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Fullmäktige fastställer även reglementen, bolagsordningar och andra särskilda beslut, samt tillsätter ledamöter i kommunstyrelse, nämnder och bolagsstyrelser. Fullmäktige godkänner delårsrapporter och årsredovisning samt beslutar om ansvarsfrihet för bolagen, styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering, vilket innefattar ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar därmed för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder och koncernbolagen. Detta ansvar är till stora delar kopplat till kommunstyrelsens uppsiktsplikt och intern kontroll. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås.

Den kommunala koncernens tjänstepersoner ansvarar för att se till att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten.

De mest centrala dokumenten för styrning och uppföljning i Härnösands kommunkoncern är årsplan (plan för den kortsiktiga ekonomiska utvecklingen med prioriterade mål), ägardirektiv, reglemente för internkontroll samt reglemente för ekonomistyrning.

1.5.1 Målprogram för kommunen

Härnösands kommuns målprogram fastställs av kommunfullmäktige och följs upp med sikte på år 2023. Programmet innehåller en vision och åtta kommunövergripande mål fördelade på två perspektiv.

VISION 2023: Härnösand- bygger en hållbar framtid

Härnösand är en levande och kreativ mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. En kommun i positiv utveckling som tar ledarskap för framtiden. En plats med centralortens attraktion, landsbygdens rikedom och med uppkoppling mot omvärlden. Härnösand erbjuder hög livskvalitet för alla invånare och gäster. Vårt gemensamma mål är ett solidariskt samhälle med ett stort hjärta och med ett aktivt miljöarbete. Här bygger vi en hållbar framtid!

De två perspektiven i målprogrammet visualiseras i bilden nedan. Det första perspektivet – Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i kommunen generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta. Det andra perspektivet – organisationsperspektivet – innehåller mål för den verksamhet som kommunen själv bedriver, de tjänster som levereras samt personal och ekonomi. De övergripande målen 1-4 är placerade under Härnösandsperspektivet och mål 5-8 under Organisationsperspektivet.

Kommunens övergripande perspektiv och mål 2020-2023

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE PERSPEKTIV OCH MÅL 2020-2023

VISION HÄRNÖSAND - BYGGER EN HÅLLBAR FRAMTID	
MÅL HÄRNÖSANDSPERSPEKTIVET	MÅL ORGANISATIONSPERSPEKTIVET
ATTRAKTIVT BOENDE MED LEVANDE MÖTESPLATSER	JÄMSTÄLLD OCH SOLIDARISK VÄLFÄRD AV HÖG KVALITÉT
KREATIVT FÖRETAGANDE MED MÅNGSIDIG ARBETSMARKNAD	GOD SERVICE MED GOTT BEMÖTANDE
LEDANDE MILJÖKOMMUN MED AKTIVT OMSTÄLLNINGARBETE	FRAMTIDENS ARBETSGIVARE
KUNSKAPSTADEN DÄR ALLA KAN VÄXA	VÄLSKÖTT OCH STABIL EKONOMI

För att veta i vilken mån kommunen lyckas med sina ambitioner krävs fokus på uppföljning och resultat. Därför har kommunfullmäktige utverkat kortsiktiga, avgränsade och konkreta resultatuppdrag med tillhörande styrtal som anger vad nämnder och kommunstyrelse ska prioritera under året och vad uppföljningen ska fokusera på. Nämnderna kan utöver detta formulera egna mål för sitt arbete, med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande mål.

Kommunens årsplan följs upp tre gånger per år, i fyramånadersrapport, delårsrapport samt i årsredovisningen. Målen följs upp vid delårsrapport och i årsredovisning. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.6.1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning innebär att kommunen når både sina finansiella och verksamhetsmässiga resultatuppdrag, samt att verksamheten bedrivs på ett långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt sätt.

De finansiella resultatuppdragen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att de i årsplanen angivna resultatuppdragen för verksamheten inte helt kan uppnås.

Kommunens kortsiktiga finansiella mål för god ekonomisk hushållning definieras av resultatuppdragen under mål 8 Välskött och stabil ekonomi, där även kommunens långsiktiga finansiella ambitioner beskrivs i definitionen av målet.

För att kommunen ska bedömas ha uppnått god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppnådda samt minst hälften av övriga resultatuppdrag. Ett resultatuppdrag bedöms uppnått om resultatet är bättre än baslinjen (delvis uppfyllt) eller att målnivån är uppnådd (helt uppfyllt).

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning för koncernen vägs utfallet på måluppfyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven in i bedömningen.

1.6.1.1 Måluppfyllelse

Den kommunala verksamhetens målprogram har beskrivits under punkt 1.5.1 Målprogram för kommunen. Bedömningen av måluppfyllelsen ska ses i relation till kommunens ambitionsnivå inom respektive verksamhetsområde. Nämndernas redovisning av arbetet med resultatuppdragen ligger till huvudsaklig grund för bedömningen.

Sedan Årsplan 2022 antogs av kommunfullmäktige i juni 2021 har flera förändringar genomförts i statistiska källor och nationella undersökningar som påverkar möjligheten att följa upp de nyckeltal som kopplats till respektive resultatuppdrag. En beskrivning av dessa förändringar finns i underlag till delårsrapporten: *Nyckeltal kopplat till Delårsrapport 2022, Härnösands kommun*.

 Nått målet

 Bättre än baslinjen

 Sämre än baslinjen

Mål 1, Attraktivt boende med levande mötesplatser

Härnösand är en öppen och välkomnande kommun som ger utrymme för nya människor och nya initiativ. En plats där man lätt kan möta andra och vara delaktig i samhällsutvecklingen. Härnösand är känt för sina attraktiva boendemiljöer, en levande landsbygd och närheten till Höga Kusten. Invånarna har god hälsa och känner sig trygga. Ett pulserande centrum, blomstrande kulturliv och mångfald av fritidsaktiviteter skapar möten över gränser.

Bedömning: Målet bedöms vara i hög grad uppfyllt vid årets slut

Inom ramen för platsvarumärket har arbetet fortlöpt att löpande synliggöra, kommunicera och exemplifiera kommunens tillgångar med utgångspunkt i tillväxtstrategin. Den livskvalitet som ett liv i Härnösand kan ge – närheten till både natur och kultur och bra och hållbar kommunal service- lyfts fram i detta arbete. Som ett led i det strategiska varumärkesarbetet genomfördes under försommaren

en workshop-aktiviteter där Härnösandsbor genom föreningar och företagare gavs möjligheter att bidra till ett utvecklande av platsvarumärket Härnösand.

Under året har arbetet att ta fram ett förslag på översiktsplan för Härnösands kommun slutförts, en process som pågått sedan 2019. Med utgångspunkt i gällande översiktsplan 2011–2025 och kommunens styrande dokument har dialoger hållits med myndigheter, näringsliv och invånare. Arbetet med att ta fram en översiktsplan är omfattande då det är en demokratisk process där alla kommunens invånare ska ges möjlighet att påverka förslaget. Den nya kommunövergripande översiktsplanen 2040 väntas antas av Kommunfullmäktige vid septembersammanträdet.

Arbetet att öka kommuninvånarnas nöjdhet med gång och cykelvägar har fortsatt genom detaljplanearbetet. Gång- och cykelmöjligheterna ges stort fokus redan i starten av processen med syfte att öka attraktiviteten att välja gång eller cykel som transportalternativ. Det framarbetade och antagna gång- och cykelprogrammet kommer att vara ett viktigt strategiskt dokument vid kommande planeringsarbeten.

Friluftslivet i kommunen är en viktig faktor för invånarnas upplevelse av platsen. Under året ska en strategisk plan för att utveckla friluftslivet i Härnösand tas fram, planen ska omfatta samtliga kommundelar. Under året har friluftsområden inventerats och enkäter och workshops har genomförts som ett led i detta och en digital friluftskarta har skapats, ett första utkast av friluftsplänen kommer att vara klart i närtid. Härnösands invånare har genom åren gett kommunen ett gott betyg gällande möjligheter kopplat till friluftsliv och fritid.

Invånarnas upplevelse av möjligheten att delta aktivt i utvecklingen av kommunen mäts genom Medborgarundersökningen. Resultatet för föregående år indikerar att invånarna i Härnösand upplever något större möjligheter att påverka utvecklingen än genomsnittet för Sveriges kommuner. Resultatet visar att 39 procent av svaranden i kommunen angett ett positivt omdöme i frågan, utfallet överstiger snittet för riket med sju procentenheter. Med syfte att stärka ungdomsdemokratin har ungdomars egna röster fångats under året gällande hur kommunen kan jobba strategiskt med det ungdomsdemokratiska arbetet.

Vid jämförelse med riket som helhet ses i den senast genomförda Medborgarundersökningen att boende i Härnösand upplever en något högre grad av trygghet än riket i stort. Särskilt positivt skiljer sig upplevelsen av polisens närvaro, problem med klotter och nedskräpning samt risk att bli utsatt för våldsbrott eller skadegörelse. Inom områdena störande trafik med motorfordon och förekomst av narkotikahandel ses en något lägre grad av trygghet i jämförelse med riket.

Med syfte att öka invånarnas upplevelse av trygghet har det förebyggande och trygghetsskapande arbetet fortsatt under året. Ett nytt koncept för "Vuxna på stan" har skapats med syfte att öka intresset för insatsen. I likhet med tidigare år arrangerades ett trygghetstält (#WeDo-tält) för ungdomar på årets stadsfest. Tältet syftar till att erbjuda trygg plats med nyktra vuxna. Med syfte att öka tryggheten runt de årliga skoluppstartsveckorna genomfördes en förebyggande föreläsning på gymnasiet i samband med höstterminens skolstart.

Som ett led i kommunens förebyggande arbete mot suicid har delar av kommunens personal har genomgått e-utbildningen *Våga fråga*. Inom skolnämndens verksamheter har ett förberedande planeringsarbete genomförts för att implementera den självmordspreventiva metoden YAM. Metoden, som är riktad till åk 8, förväntas implementeras i september 2022.

Enligt regeringen har kommuner en särskilt viktig roll i samhällets samlade brottsförebyggande arbete. För att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är prioriterat, effektivt och

kunskapsbaserat föreslår regeringen att kommunernas ansvar ska lagstadgas i en ny lag. Enligt förslaget ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska också ta visst ansvar för samordningen av det lokala brottsförebyggande arbetet och inrätta en samordningsfunktion. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Arbetet att säkerställa att krav i lagstiftningen efterlevs är påbörjat. Kommunen arbetar redan i dag till stor del enligt det förväntade innehållet i lagen.

I Årsplan 2022 har tre resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, två av dessa bedöms uppnådda vid årets slut, ett bedöms vara delvis uppfyllt. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara i hög grad uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på (index)	61	0	0	60	57	58	
Medborgarnas nöjdhet när det gäller trygghet	56	0	0	55	53	53	
Nöjdhet med gång- och cykelvägar	54	0	0	53	49	48	

En nolla (0) i tabellens kolumner för Resultat 2021 samt senaste utfall indikerar att inget utfall finns tillgängligt som en följd av förändringar i SCBs Medborgarundersökning.

Mål 2, Kreativt företagande med mångsidig arbetsmarknad

Härnösand har ett näringsliv som växer och företag som utvecklas positivt. Klimatet för entreprenörskap är gott och innovationer uppmuntras. Nya jobb uppstår på en arbetsmarknad som är bred och inkluderande med goda arbetsvillkor. Ansvarstagande för miljö och hållbarhet präglar produktion, förädling och kommunikationer. Utveckling av infrastruktur ger stärkta förutsättningar på en regional och global arena och samverkan mellan kommunen och det civila samhället ger drivkraft åt lokal utveckling.

Bedömning: Målet bedöms vara uppfyllt vid årets slut

De rekommendationer som infördes med anledning av covid-19 begränsade möjligheten till fysiska möten för information och stöd vid nyföretagande. När smittspridningen minskade och rekommendationerna togs bort startades möjligheten till fysiska träffar upp i samverkan med Nyföretagarcentrum. Besöksstatistiken visar att intresset för nyföretagande har ökat med 55% i jämförelse med föregående år. Även andelen kvinnor som vill starta företag har ökat. Antalet nystartade företag under året når vid tiden för delårsbokslutet 118 stycken vilket är en ökning i jämförelse med föregående år. Kommunfullmäktiges mål gällande ökning av antalet nystartade företag bedöms vara uppnått vid årets slut.

Genom regelbundna uppföljningar och mätningar följs företagets nöjdhet upp, detta sker bland annat genom den s.k. Insikts-mätningen. Mätningen vänder sig till företag som haft kontakt med kommunen under året i myndighetsärenden. Maxvärdet i mätningen är 100, värden över 62 bedöms som godkänt,

över 70 som högt och över 80 som mycket högt. Vid tiden för delårsrapporten når Härnösand ett utfall på 79, den satta målnivån för året (80) bedöms vara uppnådd vid årets slut.

Med syfte att öka servicen och tillgängligheten gällande bygglov- och anmälningsärenden har en ny webb publicerats, webbplatsen nyttjas av både allmänhet och företagare. Fortsatt utvecklingsarbete av kommunens e-tjänster kommer att bedrivas under hösten och vintern. Internt inom kommunens verksamheter har samverkans stärkts med syfte att förbättra servicen gentemot våra företag och medborgare. Ett arbete med projektet *En väg in* har påbörjats.

I Årsplan 2022 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, båda dessa bedöms uppnådda vid årets slut. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Antalet nystartade företag	140	118	138	133	117		
Företags nöjdhet med kommunens myndighetsutövning	80	79	89	80	78		

Mål 3, Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete

All utveckling i Härnösand präglas av hållbarhet och ett gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan. Här utvecklas kunskapen som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Med förnybar energi, klimatsmarta lösningar, ökad självförsörjning och hushållning av naturresurser är Härnösand en föregångare i omställningen till en fossilfri ekonomi.

Bedömning: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut

"Sveriges miljöbästa kommun" är en årlig ranking som genomförs av tidningen Aktuell Hållbarhet, Sveriges största oberoende tidning om miljö- och klimatfrågor samt hållbar utveckling. Rankingens mäter kommunernas ambition och aktivitet inom miljöområdet som och baseras dels på en enkät del där kommunerna gör en självskattning av miljöarbetet på olika områden, dels på data från ett flertal offentliga källor. Enkät svar och öppna data sammanvägs sedan till en totalpoäng för varje kommun. Härnösand placerar sig på plats 8 av 81 städer inom vår kommungrupp, och på plats 45 av landets samtliga kommuner vilket är en förbättring med 31 placeringar i jämförelse med föregående år. Resultatet baseras på ett långsiktigt och strategiskt arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor, både i kommunens egen organisation och i de kommunala bolagen. För att bibehålla en hög placering krävs det att kommunen fortsätter ligga i framkant för att vara en ledande miljökommun.

Kommunens målarbete med måltidernas klimatpåverkan, livsmedelsinköp och matsvinn, och som erbjuder ett vegetariskt alternativ har uppmärksammats i Livsmedelsverkets kartläggning av landets kommunala måltidsverksamheter. Härnösand är en av 21 kommuner som särskilt lyfts fram som föredömen. Målen kommer att beaktas i kommande livsmedelsupphandling.

Med syfte att öka barn och ungas delaktighet i viktiga framtidsfrågor för Härnösand fick drygt 200 elever från lågstadiet till gymnasiet i Härnösand beskriva sina visioner med fokus på miljö och klimat, och identifiera de utmaningar och lösningar som de ser på vägen dit. Elevernas arbete var en del av en Sverigeturné för att samla in barn och ungas röster inför FN-mötet som hölls i Stockholm i juni.

En ny avfallsplan är antagen med fokus på en hållbar avfallshantering men också med särskilt fokus på att nedskräpningen i våra närmiljöer ska minska med syfte att invånare och besökare upplever Härnösand som rent, snyggt och tryggt.

De globala målen för hållbar utveckling Agenda 2030 och kommunens viljeyttringar från planerna att begränsa och anpassa Härnösands kommun till framtidens klimat har beaktats i den översiktliga planeringen för mark och vatten. Planen är kommunens riktning och ramverk för hur vi formar framtidens Härnösand. Översiktsplan 2040 är under beredning för antagande.

Resultatet av Medborgarundersökningen 2021 visar att drygt varannan invånare i Härnösand (55%) tycker att det finns ganska bra, eller mycket bra möjligheter att nyttja kollektivtrafiken för sina vardagliga resor till ex. skola och arbete. Nöjdheten sjunker gällande möjligheten att nyttja kollektivtrafiken till fritidsaktiviteter. (38% positiva svar). Med syfte att öka möjligheten att nyttja kollektivtrafiken för resor har dialogen med Kollektivtrafikmyndigheten och bussentreprenören fortsatt under årets första del, arbetet har i detta fokuserat på att förbättra trafikutbudet för landsbygdstrafiken med i första hand utökad trafik på kvällar. Konkreta förslag på förändringar diskuteras med syfte att öka turtätheten vilket väntas påverka möjligheten att nyttja kollektivtrafiken positivt.

Det långsiktiga arbetet att minska utsläppen från kommunens fordon väntas inte nå den uppsatta målnivån för året. Det sker löpande översyn av kommunens fordonsflotta med syfte att övergå till fossilfria fordonsalternativ. Under året har ytterligare en elbil köpts in vilket bedöms påverka minskningen av utsläpp från kommunens fordon positivt.

I Årsplan 2022 har tre resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet. Två av dessa bedöms vara uppnådda vid årets slut, ett bedöms inte vara uppnått. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara i delvis uppnått.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Möjligheten att använda kollektivtrafiken för resor	5.2	0	0	5.1	4.9	5.4	
Utsläpp från transporter	Minskning		41.7%	61.6%	83.4%		
Placering i mätningen Sveriges miljöbästa kommun	15	8	23	4	12		

En nolla (0) i tabellens kolumner för Resultat 2021 samt senaste utfall indikerar att inget utfall finns tillgängligt som en följd av förändringar i SCBs Medborgarundersökning.

Mål 4, Kunskapsstaden där alla kan växa

Härnösand är en modern kunskapsstad med kreativa miljöer för utbildning och lärande och där det är naturligt att nyttja digitaliseringens möjligheter. Framgångsrik skolverksamhet på alla nivåer ger alla chansen att lyckas. Nya samarbeten, kunskapsutbyte och närhet till högre utbildning lägger en grund för dagens och morgondagens jobb och näringslivets kompetensbehov. Folkbildning och kulturella uttryck ger inspiration till nytänkande.

Bedömning: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut

Sedan 2020 har andelen elever med godkända betyg på komvux sjunkit. Per den sista juni når andelen godkända betyg strax under 64 procent. Majoriteten av de kurser som omfattas av mätningen anordnas av externa utbildningsanordnare. Då antalet elever som tar del av utbildning i kommunens egen regi är lågt är en jämförelse av måluppfyllnad mellan kommunen och övriga anordnare svår att genomföra. Trots att andelen elever med godkänt resultat väntas öka under hösten väntas målnivån inte kunna nås vid årets slut.

Under 2022 har de nationella proven för eleverna i årskurs 3 återupptagits efter det uppehåll som varit med anledning av covid-19. Utifrån de preliminära data som finns tillgängliga vid tiden för delårsrapporten bedöms målnivån för innevarande år inte vara uppnådd vid årets slut. Sedan 2019 har andelen elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram succesivt ökat och når 85,5 procent under 2021. Vid tiden för delårsrapporten finns inga statistiskt säkerställda utfall tillgängliga för året, dock indikerar det preliminära utfallet (ej statistiskt bearbetat data) ett något lägre resultat under 2022 jämfört med föregående år. En nedåtgående trend kan ses gällande andelen elever inom gymnasiet som når examen eller studiebevis (om 2 500 poäng) inom fyra år. Preliminära resultat för 2022 indikerar att årets målvärde till del kan väntas uppnås.

Antalet studenter vid yrkeshögskolan som tar examen vid utbildningens slut har ökat under året och väntas stiga ytterligare. Med syfte att öka andelen som slutför sin YH-utbildning med examen har ett flertal åtgärder genomförts under året. Exempelvis följs studenternas resultat upp genom samtal mellan utbildningsledare och den studerande och studenter som inte håller utbildningens studietakt erbjuds stöd i sina studier. Rutiner för uppföljning av olika processer har skapats och åtgärder genomförs nu systematiskt utifrån analyser av dessa. Förändringarna väntas medföra att studenterna i högre grad får goda förutsättningar att fullfölja sina studier.

I Årsplan 2022 har fem resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, ett av dessa bedöms vara uppnått vid årets slut, två bedöms till del vara uppnådda och två bedöms inte vara uppnådda vid årets slut. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara delvis uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Andelen elever inom komvux med godkänt resultat inom gymnasiala kurser	84.0%	63.6%	73.4%	81.5%			
Andel elever i åk. 9 som är behöriga till gymnasiet	84.0%		85.5%	83.9%	79.2%	83.6%	
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år	75.0%		66.9%	74.8%	70.5%	82.4%	

Andelen elever i grundskolans åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet svenska och svenska som andra språk ska öka	72.0%		-	69.0%	69.0%	67.0%	
Andelen studerande som slutför YH-utbildning med examen	70%	78%	67%				

Mål 5, Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet

Härnösands kommun erbjuder välfärdstjänster av hög kvalitet där behoven styr och insatserna ges på lika villkor, oavsett kön, sexuell läggning eller bakgrund. Resurser prioriteras så att allas rätt till utveckling och ett värdigt liv tillgodoses. Kommunens arbete präglas av lyhördhet och respekt för den enskilde. Barnens bästa är i centrum för alla beslut.

Bedömning: Målet bedöms inte vara uppfyllt vid årets slut

Genom kommunens arbetsmarknadsåtgärder ges invånare som står längre ifrån ett arbete möjlighet till stödåtgärder med syfte att nå egen försörjning. Målnivån för deltagare att nå egen försörjning efter avslutad åtgärd är för 2022 satt till 55 procent, utfallet vid tiden för delåret når 74 procent. Under året hitintills har fler än 130 personer avslutat sitt deltagande i arbetsmarknadsåtgärd, den genomsnittliga tiden i insats når 18 månader. De personer som efter insatserna nått ett arbete hade tagit del av arbetsmarknadsåtgärder mellan en och 75 månader vilket visar på den breda variationen av behov som finns inom gruppen.

Brukares nöjdhet med sitt särskilda boende och sin hemtjänst mäts genom den nationella undersökningen "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?". Mätningen genomförs en gång/år. Tidigare år har resultatet presenterats i slutet av året, men som en följd av förseningar i undersökningen 2021 presenterades 2022 år utfall redan i maj innevarande år. Som en följd av detta saknas jämförelsetal för föregående år.

Resultatet för nöjdhet med sitt särskilda boende och sin hemtjänst visar på en nedgång i båda kategorierna vid den senaste mätningen för såväl riket som för Härnösand. Nöjdheten med sin hemtjänst minskade med fyra indexpunkter för Härnösand (från 84 till 80) och för riket var tappet två indexpunkter (från 88 till 86). Gällande nöjdheten med sitt särskilda boende når Härnösand en nöjdhet som är högre än riket och tappet är lägre för året. Härnösand backar med tre indexpunkter till index 80, medan riket tappar fyra indexpunkter och når index 77.

Under tiden med restriktioner till följd av covid-19 påverkades såväl hemtjänstens verksamheter som särskilda boenden i hög omfattning. Restriktionerna ledde till begränsade möjligheter till aktiviteter tillsammans med andra och möjligheten till fysiska möten med anhöriga begränsades. Resultatet av brukarundersökningen visar att många av de personer som bor på särskilda boenden i kommunen upplever ensamhet och ångest, mot bakgrund av detta arbetas det för att genomföra än fler aktiviteter inom verksamheten. Ett positivt resultat i brukarundersökningen är att brukarna uppger hög nöjdhet

med bemötandet. Inom hemtjänstens område visar resultatet på ett behov av att förbättra möjligheten att kontakta hemtjänsten samt ökad personalkontinuitet.

Inom måttet *Andelen invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd* ses en förbättring av resultatet jämfört mot närmast föregående år. Vid jämförelse med liknande kommuner samt riket i stort ses att utfallet 0,9% är ett mycket gott resultat. Resultatet för Härnösand har under de tre senaste mätningarna placerat sig tydligt under riksnittet såväl som snittet för jämförbara kommuner. Härnösand når ett utfall på 0,9% vilket ska jämföras med riket (1,3%), liknande kommuner (1,2%) Målvärdet på 0,7% bedöms dock inte kunna nås vid årets slut. Inom området ekonomiskt bistånd presenteras statistiken med viss eftersläpning varför utfallet avser föregående år (2021).

I Årsplan 2022 har fyra resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, ett av dessa bedöms uppnått vid årets slut, tre bedöms inte vara uppnådda. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets inte vara uppnått.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Andelen brukare som är nöjda med sitt särskilda boende	85%	80%	-	83%	78%	88%	
Andelen brukare som är nöjda med sin hemtjänst	91%	80%	-	84%	87%	90%	
Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd	0.7%	0.9%	1.0%	1.0%	1.0%	1.2%	
Andelen deltagare som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd når egen försörjning	55%	74%	80%				

Mål 6, God service med gott bemötande

Gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalitet är värden som genomsyrar Härnösands kommun. Ärenden handläggs skyndsamt och med hög kvalitet. Digitaliseringen är det självklara medlet för att utveckla tjänstekvalitet och effektivisera det interna arbetet. Kommunens medarbetare och politiker bemöter alltid människor med vänlighet, tydlighet och effektivitet. Genom samverkan, respekt och lyhördhet byggs det goda samhället.

Bedömning: Målet bedöms vara uppfyllt vid årets slut

Kommunen har under en längre tid nått mycket goda resultat gällande kundnöjdhet kopplat till myndighetsutövning, detta mäts genom den s.k. Insikts-mätningen. Per den sista augusti ses dock en minskning i jämförelse med tidigare år. För att möta den ökade efterfrågan som varit på kommunens tjänster inom bygg-området den senaste tiden har personal rekryterats vilket väntas öka tillgängligheten och påverka nöjdheten positivt inom kort. Med syfte att säkerställa korrekt rådgivning och myndighetsutövning har förvaltningsövergripande aktiviteter genomförs under året. Arbetet planeras att fortgå under 2023.

Servicecenter utgör tillsammans med kommunikationsavdelningen i hög omfattning kommunens ansikte ut till invånare genom kommunreceptionen och kommunikationen i sociala kanaler.

Författandet av projektplan för Servicecenter 2.0 är i sin slutfas inför politiskt antagande. Arbetet med kommunens servicelöfte är påbörjat och genomförs som ett kommunövergripande arbete med representanter från kommunens samtliga förvaltningar. Genom servicelöften och utvecklandet av Servicecenter väntas upplevelsen av god service öka. Som ett led i att öka tillgänglighet och öka kommunens service via digitala tjänster har nya e-tjänster inom medborgarservice tagits fram under året.

Det pågående arbetet att ta fram nya, och förbättra befintliga metoder, modeller och verktyg inom ramen för digitala tjänster är i sin slutfas, arbetet benämns VISA. (Verksamhetsstyrning, Informationsförvaltning, Systemförvaltning och Arkitektur) Under året har införandet med resursplanering och rollfördelning påbörjats. I nästa steg kartläggs viktiga processer och förutsättningar skapas för förvaltningarnas digitalisering och utveckling av digitala tjänster.

Tillsammans med Digitaliseringsrådet kraftsamlar Härnösand tillsammans med övriga kommuner i länet kring utformning av digitala tjänster. Genom projekt TEO (tillgängliga tjänster för offentlig sektor) utvecklas både befintliga och nya e-tjänster som medborgare och företag kan använda för att tillgodogöra sig den kommunala servicen.

I Årsplan 2022 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, båda dessa bedöms uppnådda vid årets slut. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Kommuninvånarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet	57	0	0	55	53	56	
Kommuninvånarens nöjdhet med kommunens myndighetsutövning	78	72	78	77	77		

En nolla (0) i tabellens kolumner för Resultat 2021 samt senaste utfall indikerar att inget utfall finns tillgängligt som en följd av förändringar i SCBs Medborgarundersökning.

Mål 7, Framtidens arbetsgivare

Härnösands kommun är en föregångare som arbetsgivare och erbjuder en attraktiv arbetsplats dit människor söker sig. Organisationen präglas av nyfikenhet med beredskap för nya utmaningar. Medarbetare ges ett gott ledarskap, möjlighet till personlig och professionell utveckling och inflytande över sitt arbete. Härnösands kommun är en jämställd och hälsofrämjande arbetsplats med låga sjuktal, mångfald och goda arbetsvillkor.

Bedömning: Målet bedöms vara delvis uppfyllt vid årets slut

Hållbart Medarbetarengagemang (HME) mäts en gång per år genom en enkät framtagen av Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Enkäten består av sammanlagt nio frågeställningar i form av påståenden. Totalindex HME utformas som ett medelvärde av samtliga nio frågeställningar som mäter förutsättningarna för medarbetarengagemang. För 2022 är medarbetarenkäten planerad till oktober månad. Därför finns inget resultat för HME vid tidpunkten för delårsrapporteringen.

Utveckling av kommunens chefs- och ledarutveckling har fortsatt under året utifrån den definierade strukturen för Kraftledningen. Kraftledningen syftar till att stärka och bidra till att organisationens chefer utvecklar sina förmågor och kompetenser att leda människor samt att bidra till långsiktigt hållbara chefer. Utbildningar erbjuds regelbundet inom kommunens HR-processer och med inriktning mot att utveckla ledarskapet. Kommunens chefsdagar och medarbetardagar utgör en del av Kraftledningen.

Inom området digital mognad har det inom ramen för förändringsarbetet VISA varit fokus på kompetensöverföring och samarbeten internt. Syftet med detta har varit att tillvara den kunskap och kompetens som finns och vidareutveckla denna för att implementera i hela kommunorganisationen. En förväntad effekt är att öka den digitala mognaden i alla förvaltningar, att skapa kraft och driv i utvecklingsfrågor, att stärka den digitala transformationen samt genom detta skapa en organisation som står trygg i sin digitalisering.

Arbetet för att bygga en högre grad av stolthet inom kommunorganisationen fortskrider. Internt i organisationen genomförs ett ständigt pågående arbete med att lyfta fram och visa exempel på sådant som styrker och ökar den interna stoltheten. Externt syns exempelvis "Kort om-annonserna" i lokal media där saker som görs inom kommunen som är värda att vara stolta över lyfts fram till invånarna. Strategin att anmäla verksamheter till olika "tävlingar" och galor (ex. framtidsgalan och kommunens egen medarbetargala) har visat sig lyckosam och har lett till nomineringar.

Härnösands kommun övergick i och med Årsplan 2022 från att mäta sjukfrånvaro till att fokusera på frisktal i målstyrningen. Frisktal mäts genom andelen medarbetare med fem eller färre sjukdagar den senaste 12-månadersperioden. Som en följd av bytet av lönesystem samt att integreringen mellan det nya lönesystemet och kommunens interna rapporteringssystem inte är färdigställt finns vid tiden för delårsrapporten inte något tillgängligt utfall för frisktal, vare sig för innevarande period eller historiskt. Genom detta kan ingen bedömning av målpuppfyllnaden i resultatuppdraget vid årets slut göras vid tiden för delårsrapporten.

I Årsplan 2022 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, ett av dessa bedöms uppnått vid årets slut, målpuppfyllnaden för det andra kan vid tiden för delårsrapporten inte bedömas. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara delvis uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Hållbart medarbetar-engagemang, HME	80		81	81	79	79	
Frisktal, kommunen totalt							

Mål 8, Välskött och stabil ekonomi

I Härnösands kommun används resurser effektivt, ändamålsenligt och med långsiktighet. Uppsatta budgetmål uppnås och kommunens ekonomiska ställning är god. Långsiktiga och rätt genomförda investeringar och upphandlingar ger utveckling på kort och lång sikt. God analys och uppföljning samt respekt för miljömässig och social hållbarhet är en självklarhet.

Bedömning: Målet bedöms vara uppfyllt vid årets slut

I juni 2022 beslutade kommunfullmäktige om en 10-årig investeringsplan som ger goda förutsättningar för planering av investeringsbudget 2023 och framåt. En av de prioriterade processerna inom ekonomiområdet är investeringsprocessen, i det pågående arbetet ingår att utveckla processen genom att tydliggöra, effektivisera och skapa en samsyn om processens olika steg och roller inom hela organisationen.

Självfinansieringsgraden för kommunens investeringar når vid tiden för delåret 374%. Prognosen för helåret är 95%

Med syfte att skapa goda förutsättningar för kommunen att även på sikt nå målet om välskött och stabil ekonomi har ett arbete att utvärdera och utveckla arbetssätt gällande det ekonomiska stödet till chefer inletts. Syftet med åtgärden är att öka kunskap och medvetande kring sin ekonomi och verksamhet, samt verksamhetens förväntade ekonomiska ställning. Under året har en kartläggning genomförts för att identifiera utvecklingsbehov inom området. Kartläggningen visar på ett behov av samverkan med andra stödfunktioner samt att de olika rollerna som finns inom organisationen behöver tydliggöras. Arbetet kommer att fortgå under 2022.

Resultatöverskott av skatter, stadsbidrag och utjämning når per den sista augusti 5,7 procent. Prognosen för helår når 2,4 procent.

I Årsplan 2022 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, båda dessa bedöms uppnådda vid årets slut. Det övergripande målet bedöms därmed vid årets slut vara i uppfyllt.

Mått	Mål 2022	Senaste utfall	Resultat 2021	Baslinje 2020	Resultat 2019	Resultat 2018	Bedömning
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar	83%	374%	105%				
Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning (KS)	2.00%	5.70%	0.30%	3.54%	0.20%	3.20%	

Av de 21 verksamhetsknutna resultatuppdrag som beslutats för året bedöms 14 helt eller delvis uppnådda vid årets slut, sex resultatuppdrag bedöms inte kunna nås. För ett av resultatuppdragen kan ingen bedömning av måluppfyllnaden göras vid tiden för delårsrapporten. Av de två resultatuppdrag som kopplas till det ekonomiska målet om välskött och stabil ekonomi bedöms båda vara uppnådda vid årets slut.

1.6.1.2 Bedömning avseende god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att kommunen når både sina finansiella och verksamhetsmässiga resultatuppdrag, samt att verksamheten bedrivs på ett långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt sätt. Lagen har utformats så att det är upp till varje kommun att definiera innebörden av god ekonomisk hushållning.

För att kommunen ska bedömas ha uppnått god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppnådda samt minst hälften av övriga resultatuppdrag. Ett resultatuppdrag bedöms uppnått om resultatet är bättre än baslinjen (delvis uppfyllt) eller att målnivån är uppnådd (helt uppfyllt).

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning för koncernen vägs utfallet på måluppfyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven in i bedömningen.

14 av kommunens 21 resultatuppdrag kopplade till verksamhet bedöms helt eller delvis uppfyllda vid årets slut. Sex resultatuppdrag bedöms inte kunna nås. De två resultatuppdrag som kopplats till det ekonomiska målet Välskött och stabil ekonomi bedöms båda uppnådda vid året slut. Kommunen bedöms därmed ha god ekonomisk hushållning 2022, då de två finansiella resultatuppdragen är uppfyllda samt att 67 procent av övriga resultatuppdrag är helt eller delvis uppfyllda.

Kommunen bedöms ha god ekonomisk hushållning men då kommunens bolag inte förväntas, helt eller delvis, uppnå sina ekonomiska mål som ägardirektiven anger så förväntas koncernen som helhet inte nå god ekonomisk hushållning 2022.

1.6.2 Resultat och ekonomisk ställning för den kommunala koncernen

1.6.2.1 Koncernens resultat

Periodens resultat	mnr	Andel av eget kapital
Kommunen	72,1	15,7%
HEMAB koncernen	19,5	5,3%
AB Härnösandshus koncernen	7,9	2,6%
Räddningstjänsten i Höga Kusten-Ådalen (33%)	1,2	14,6%
Invest i Härnösand AB	-0,2	-4,5%

Den kommunala koncernen uppvisar ett positivt resultat, som är bättre än för samma period 2021. Koncernbolagens resultat exklusive kommunen minskar dock från 42,0 mnr ifjol, till 28,4 mnr för delåret 2022. Hur det rådande världsläget vidare kommer att påverka ekonomin globalt och nationellt, och därmed även koncernbolagens ekonomiska resultat är i dagsläget okänt.

1.6.2.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Intäkts och kostnadsutveckling (%)	Förändring mot fg. År
Verksamhetens intäkter	-2,2%
Verksamhetens kostnader	0,4%

Koncernens intäkter har minskat med 2,2 procent jämfört med föregående period ifjol. HEMAB med dotterbolag rapporterar en intäktsminskning på 28,9 mnr, vilket beror på att elpriset varit lägre än vad som budgeterats för perioden, samt att vädret har varit mildt.

1.6.2.3 Investeringar

HEMAB med dotterbolag har för perioden främst reinvesterat i befintliga ledningsnät och anläggningar. Härnösandshus med dotterbolag har ett pågående investeringsarbete i vård- och omsorgsboendet på Saltvik.

1.6.2.4 Soliditet

SOLIDITET	2022 aug	2021 Dec
Soliditet %	28,4%	26,9%
Soliditet inkl samtliga pensionsförpl och löneskatt	10,0%	8,3%

Koncernens soliditet har förbättrats jämfört med årsbokslutet 2021. Ökningen beror på att det egna kapitalet ökar, till följd av att koncernen har ett bättre resultat per den sista augusti än för 2021. Av det samlade resultatet för perioden på 100,5 mnr utgör kommunens del 72,1 mnr.

1.6.2.5 Likviditet

LIKVIDITET	2022 aug	2021 Dec
Kassalikviditet	79,8%	60,9%
Rörelsekapital, mnkr	-144,20	-247,6
Anläggningsskapital, mnkr	1 097,90	1116,3

Kommunkoncernens kassalikviditet uppgår till 79,8 procent, vilket är en förbättring jämförd med årsskiftet. Även rörelsekapitalet har förbättrats sedan årsskiftet, vilket innebär att koncernens omsättningstillgångar (fordringar, kassa, bank etc) har ökat mer än de kortfristiga skulderna under perioden. Anläggningsskapitalet minskar något jämfört med årsskiftet, vilket innebär att koncernens anläggningar skrivs av i snabbare takt än de långfristiga skulderna och avsättningarna minskar.

1.6.2.6 Avvikelser mellan budget och prognos

Hemab uppvisar en negativ budgetavvikelse med 13,5 mnkr. Intäkterna är prognostiserade till 456,7 Mkr. Jämfört med budgeterade intäkter på 485,6 Mkr är det en minskning med 28,9 Mkr. De lägre prognostiserade intäkterna beror främst på elpriset och det milda vädret. I budget räknades med ett försäljningspris på 325 kr/MWh mot det faktiskt viktade genomsnittspriset på 210 kr/MWh. Även elproduktionen har varit lägre de första åtta månaderna än vad som budgeterats, detta på grund av lägre priser.

Prognosen för Härnösandshus uppgår till 10,5 mkr vilket är i nivå med den budget som lagts för året. För att möjliggöra ett resultat som är i nivå med budget bedöms det planerade underhållet i Härnösandshus behöva reduceras med ca 1,2 mkr under årets sista månader, till följd av de ökade räntekostnaderna.

1.6.3 Resultat och ekonomisk ställning kommunen

1.6.3.1 Kommunens resultat

Periodens resultat	2022 Aug	2021 Dec
Årets resultat, mnkr	72,1	4,8
Procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	5,7%	0,3%

Kommunen uppvisar ett positivt resultat på 72,1 mnkr för perioden vilket är en signifikant förbättring jämfört med motsvarande period föregående år. Den främsta förändringen jämfört med årets budget är att skatte- och statsbidragsintäkterna ökat, en ökning som prognostiseras uppgå till 50,0 mnkr på helår.

1.6.3.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Intäkts- och kostnadsutveckling 2022 (%)	Förändring mot föregående år
Verksamhetens intäkter	-2,1%
Verksamhetens kostnader	0,0%
Skatteintäkter och generella statsbidrag	5,8%

Verksamhetens intäkter har minskat med ca 5 mnkr sedan föregående år inom kostnadsslag bidrag, och beror på att kommunens bidrag för covid-19-relaterade kostnader har sjunkit med ca 5 mnkr sedan föregående period. Verksamhetens kostnader är i princip oförändrade jämfört med föregående år. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med ca 6 procent jämfört med samma period föregående år vilket motsvarar ca 70 mnkr.

1.6.3.3 Likviditet

LIKVIDITET	2022 Aug	2021 Dec
Kassalikviditet	112,1%	86,6%
Rörelsekapital, mnkr	43,6	-36,8
Varav semesterlöneskuld	45,4	76,0
Anläggningskapital, mnkr	414,4	422,8

Kommunens fordringar har för perioden ökat mer än de kortfristiga skulderna, vilket ger en positiv utveckling av kassalikviditeten och rörelsekapitalet. Med tanke på att investeringarna inte sker linjärt över året så kommer nästa tertiäl troligtvis att medföra en minskning av kassalikviditeten när årets kvarvarande investeringar ska utbetalas.

1.6.3.4 Soliditet

SOLIDITET	2022 Aug	2021 Dec
Soliditet %	39,2%	34,2%
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt %	-11,3%	-19,0%

Kommunens soliditet har förbättrats sedan årsskiftet, vilket innebär att den långsiktiga betalningsförmågan har förbättrats. Måttet för soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt är dock fortsatt negativt även om detta också har förbättrats sedan årsskiftet. Den huvudsakliga anledningen till förbättringen är att det egna kapitalet per den sista augusti ökat till följd av kommunens positiva delårsresultat på 72,1 mnkr.

1.6.3.5 Investeringar

INVESTERINGAR	2022 Aug	2021 Dec
Nettoinvesteringar, mnkr	-27,2	-43,6
Nettoinvestering i relation till avskrivningar	91,9%	102,0%

Kommunens nettoinvesteringar för perioden uppgår till 27,2 mnkr. Avskrivningarna för samma period uppgår till 29,6 mnkr, vilket betyder att kommunens nyinvesteringar för perioden uppgår till 91,9 procent av avskrivningsbeloppet.

1.6.3.6 Låneskuld och borgensåtagande

BORGENSÅTAGANDE (mnkr)	2022 Aug	2021 Dec
Borgen	1431,3	1404,6
Varav kommunala bolag	1410,6	1383,9
Varav övriga	20,7	20,7
Låneskuld kommun	206,5	209,0

Kommunens borgensåtaganden gentemot de kommunala bolagen har ökat med 26,7 mnkr sedan årsskiftet. Härnösandshus har via dotterbolaget Härnösands kommunfastigheter AB ökat belåningen med anledningar av uppförandet av det nya vård- och omsorgsboendet vid Saltvik. Kommunens låneskuld minskar till följd av amorteringar, och är vid utgången av augusti 206,5 mnkr.

1.6.3.7 Helårsprognos

Helårsprognos, mnkr	Budget helår	Prognosavvikelse helår	Prognostiserat resultat helår
Kommunstyrelse	0,0	7,6	7,6
Kommunfullmäktige	0,0	0,4	0,4
Kommungemensam verksamhet	0,0	5,4	5,4

Arbetslivsnämnd	0,0	0,4	0,4
Samhällsnämnd	0,0	0,0	0,0
Skolnämnd	0,0	-11,1	-11,1
Socialnämnd	0,0	-27,4	-27,4
Summa verksamhetens nettokostnader	0,0	-24,7	-24,7
Skatteintäkter och finansnetto	36,0	34,8	70,8
Summa	36,0	10,1	46,1

Kommunens prognos för helåret är 46,1 mnkr, vilket är 10,1 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 36,0 mnkr. Kommunens intäkter för skatter och statsbidrag prognostiseras öka med 50,0 mnkr jämfört med var som budgeterats för året, detta som en följd av den nya skatteunderlagsprognosen från 25/8 2022. Kommunfullmäktige har den 20/6 2022 (§68) beslutat om medelstillskott till Skolnämnden för uteblivna statsbidrag (11,5 mnkr) samt Samhällsnämnden för ökade kostnader för busstrafik samt uteblivna intäkter på grund av coronapandemin (3,5 mnkr). Verksamheternas prognostiserade budgetavvikelse inklusive medelstillskott uppgår till -24,7 mnkr och har främst uppstått inom Socialnämnden, till följd av ökade kostnader inom hemtjänsten.

- Kommunstyrelsens prognos för helåret är ett överskott på 7,6 mnkr, ett överskott som härleds till intäktsökningar till följd av samverkansavtal med Kramfors kommun avseende överförmyndare, samt kostnadsminskningar till följd av minskade personalkostnader till följd av vakanser och sjukskrivningar.
- Kommunfullmäktiges prognos för helåret är ett överskott på 0,4 mnkr, vilket främst beror på att kostnaderna för arvodering och annonsering förväntas bli lägre än budgeterat.
- Kommungemensam verksamhet prognostiserar ett överskott för helåret på 5,4 mnkr, vilket främst beror på mottagen pensionskompensation från Region Västernorrland.
- Arbetslivsnämndens prognos för året är ett överskott på 0,4 mnkr, vilket främst är hänförligt till verksamheten för vuxenutbildning.
- Samhällsnämndens prognos för helåret är 0,0 mnkr, dvs. nämnden prognostiserar följa budget.
- Skolnämndens prognos för helåret är ett underskott på 11,1 mnkr, vilket främst beror på att kostnaderna för personal prognostiseras öka med 37,6 mnkr jämfört med budget.
- Socialnämndens årsprognos är ett underskott på 27,4 mnkr mot för årets budget, varav 22,2 mnkr förväntas uppstå inom hemtjänsten. Underskottet inom den kommunala hemtjänsten prognostiseras uppstå främst inom personalkostnader och förbrukningsmaterial.
- Finansen prognostiserar ett överskott på 70,8 mnkr, vilket är 34,8 mnkr högre än budgeterat överskott på 36,0 mnkr. Överskottet grundar sig på den nya skatteunderlagsprognosen från 25/8 2022, där kommunens skatte- och statsbidragsintäkter för 2022 beräknas öka.

1.7 Balanskravsresultat

Balanskravsresultat (mnkr)	2022 Prognos	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	46,1	4,8	61,4
– Samtliga realisationsvinster	0,0	-2,1	-0,3
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0	0,0	0,0
Årest resultat efter balanskravsjusteringar	46,1	2,7	61,1

– Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	46,1	2,7	61,1

Kommunen har för räkenskapsåret inget ingående negativt balanskrav att återställa. Enligt det prognostiserade resultatet kommer kommunen att uppnå balanskravet även för räkenskapsåret 2022.

1.8 Väsentliga personalförhållanden

Väsentliga personalförhållanden redovisas i delårsrapporten för kommunen som organisation. Gällande koncernen redovisas väsentliga personalförhållanden i årsredovisningen.

Personalpolitisk policy

Kommunfullmäktige antog vid sammanträdet i februari en ny version av personalpolitisk policy (KF 2022-02-28, §5). Inför implementeringen av denna finns inom tjänsteorganisationen ett behov av att ställa policyn i relation till andra styrande dokument och principer såsom exempelvis dess betydelse för kommunens ledning och styrning. Det finns också ett behov av att identifiera hur en ändamålsenlig implementering kan genomföras och vilka tvärfunktionella funktioner som kan understödja implementeringen.

Samverkansavtal

Efter flertalet förhandlingar och överläggningar mellan kommunen som arbetsgivare och de 17 fackliga organisationerna avslutades förhandlingarna om samverkansavtal i oenighet under våren. Likalydande avtal bedömdes inte möjliga att nå med de fackliga organisationer som avvisat liggande förslag. Mot bakgrund av att det inte bedöms möjligt för kommunen att tillämpa både Lagen om medbestämmande i arbetslivet, MBL, parallellt med ett samverkansavtal, valde arbetsgivaren att avsluta förhandlingarna i oenighet. Organisationen kommer fortsättningsvis att hantera frågor utifrån de tillämpliga lagarna MBL och arbetsmiljölagen. Den långsiktiga ambitionen att nå ett samverkansavtal kvarstår.

Ny organisation Kommunstyrelseförvaltningen

Under vårvintern genomförde kommunstyrelseförvaltningen en omorganisation med syfte att skapa en mer ändamålsenlig och robust organisation. Den nya organisationen väntas öka funktionaliteten i processer kopplade till ledning och styrning samt skapa goda förutsättningar för fullödlig arbetsledning inom ekonomiprocesserna. Den nya organisationen trädde i kraft den 1 april.

1.8.1 Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i kommunen	2022 jan-aug (jan-juli)	2021 jan-juli
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,0 (7,4)	6,6
Andel sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer i % av total sjukfrånvaro	35 (34)	53
Sjukfrånvaron för kvinnor	7,7 (8,1)	6,9
Sjukfrånvaron för män	5,5 (5,7)	5,1
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre	6,0 (6,4)	4,8
Sjukfrånvaro i åldrarna 30-49 år	6,7 (7,1)	*
Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre.	7,7 (8,0)	*

**) Uppgift saknas. Tidigare år har redovisning skett i 10-årsintervall, exempelvis "Sjukfrånvaro i åldrarna 30-39 år" och "Sjukfrånvaro i åldrarna 40-49 år". För 2022 redovisas åldersfördelningen enligt 11 kap. 6 § LKBR i tre åldersintervall. Det innebär att det saknas jämförbara siffror mellan åren för åldersintervallen 30-49 år samt åldrarna 50 år eller äldre.*

Delårsrapporten avser redovisning för årets åtta första månader, januari-augusti. Perioden som redovisas i delårsrapporten 2021 avser januari-juli. För att möjliggöra jämförelse mellan åren redovisas även sjukfrånvaro 2022 för perioden januari-juli inom parentes i tabellen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen har ökat något i jämförelse med närmast föregående år. Kommunens totala sjukfrånvaro har ökat med 0,8 procentenheter under perioden, samtidigt har andelen sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer minskat kraftigt (-19 procentenheter) till ca 34 procent vilket är en relativt låg nivå även sett över längre tid. Mot bakgrund av kommunens byte av lönesystem, och att integreringen mellan det nya lönesystemet och kommunens interna rapporteringssystem inte är helt färdigställd vid tiden för delårsrapporten, bör statistiken tolkas med viss försiktighet.

Utfallet för sjukfrånvaron under året indikerar att andelen långtidssjukfrånvaro har minskat medan korttidsfrånvaron har ökat under årets första sju månader i jämförelse med samma period 2021.

Sjukfrånvaron för såväl kvinnor som män har ökat, för gruppen män är ökningen ca 0,6 procentenheter, för gruppen kvinnor når ökningen 1,2 procentenheter. Kvinnor har något mer än 2 procentenheter högre sjukfrånvaro än vad män har.

Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre ökat med ca 1,6 procentenheter. Det går inte att göra jämförelser mellan åren i åldrarna 30-49 år samt åldrarna 50 år och äldre då uppgifter saknas för motsvarande period föregående år för dessa grupper.

Sjukfrånvaro per förvaltning	2022 jan-aug (jan-juli)	2021 jan-juli
Arbetslivsförvaltningen	5,6 (6,0)	3,4
Kommunstyrelseförvaltningen	2,2 (2,4)	3,4
Samhällsförvaltningen	5,0 (5,0)	5,0
Skolförvaltningen	6,5 (6,8)	6,9
Socialförvaltningen	8,9 (9,4)	7,9

Delårsrapporten avser redovisning för årets åtta första månader, januari-augusti. Perioden som redovisas i delårsrapporten 2021 avser januari-juli. För att möjliggöra jämförelse mellan åren redovisas därför även sjukfrånvaro 2022 för perioden januari-juli inom parentes i tabellen.

Störst förändring i sjukfrånvaro mellan åren (+2,6 procentenheter) ses inom Arbetslivsförvaltningen följt av Socialförvaltningen som ökat med ca 1,5 procentenheter. Kommunstyrelseförvaltningen har en minskad sjukfrånvaro med omkring en procentenhet. Hos Skolförvaltningen och Samhällsförvaltningen ses en något minskad eller oförändrad sjukfrånvaro.

1.9 Förväntad utveckling

Omvärldens osäkerhet och de negativa effekter för organisationen och näringslivet som det hittills medfört väntas kvarstå på sikt, bland annat i form av kompetens- och materialbrist, logistikutmaningar samt sjukfrånvarande personal. Världslägets påverkan på material- och maskinkostnader är av stor vikt

för kommande investeringsprojekt i kommunen. Det gäller att samtidigt hålla ögonen på de omvärldsfaktorer som varit kända sedan tidigare; bland annat den demografiska utvecklingen. Behovet av både långsiktighet och flexibilitet i planering är stort och ställer höga krav på styrning och ledning. Även valresultatet kan medföra relativt snabba förändringar i kommunens förutsättningar att bedriva verksamhet.

De samhällsekonomiska prognoserna vägs i någon mån upp av det intresse som uppvisas för investeringar och etableringar i Västernorrland. Samverkan mellan kommuner i länet kommer att fortgå i syfte att attrahera nya etableringar och utveckla gemensamma arbetssätt, bland annat i form av elintensiva industrier till Torsboda och upplåtelse av ny industrimark i Antjärn. Under våren skrevs ett markanvisningsavtal med RASTA Sverige angående en etablering av serviceanläggning vid Höga Kusten-brons södra fäste. Under våren gav regeringen klartecken till nybyggnationen av ett nytt arkiv i Härnösand, ett arkiv som kommer att bli norra Europas största och mest moderna. Vidare har regeringen beslutat omlokalisera minst 70 arbetstillfällen till Härnösand. De verk och myndigheter som berörs är Skolverket, Socialstyrelsen, kammarkollegiet, SIDA och Skatteverket. Sammantaget väntas intresset för, och etableringarna i Härnösand och Västernorrland, bidra till en positiv lokal och regional utveckling.

Befintlig verksamhet kommer att spetsas och här spelar bland annat digitaliseringen en betydande roll. De gemensamma kliv som tas tillsammans med Digitaliseringsrådet och Regionen väntas skapa hög grad av värde och nytta för såväl kommunens verksamheter som för medborgarna. Förstudien kring utvecklingen av Fritisbåtsmuséet väntas spela en strategisk roll för utvecklingen framåt, då små och medelstora företag ges möjligheter att skapa kompletterande verksamheter till muséet. Detta kan också kopplas till arbetet med platsvarumärket och dess betydelse för invånarnas ökade stolthet, och under återstoden av hösten kommer bland annat en ny översiktsplan och en plan för utvecklingen av friluftslivet att beslutas.

2 Finansiella rapporter

2.1 Resultaträkning

(mnkr)		Kommun aug-22	Kommun aug-21	Kommun Prognos 2022	Kommun Budget 2022	Koncern aug-22	Koncern aug-21
Verksamhetens intäkter	Not 2	234,4	239,5	350,9	336,6	611,1	625,3
Verksamhetens kostnader	Not 3	-1398,6	-1398,7	-2148,6	-2094,8	-1669,1	-1663,1
Avskrivningar		-29,6	-28,6	-44,3	-44,6	-101,3	-96,4
Verksamhetens nettokostnad		-1193,8	-1187,8	-1842,0	-1802,8	-1159,3	-1134,2
Skatteintäkter		864,2	808,1	1291,7	1250,3	864,2	808,1
Generella statsbidrag och utjämning		401,1	387,5	594,9	585,2	401,9	387,5
Verksamhetens resultat		71,5	7,8	44,6	32,7	106,8	61,4
Finansiella intäkter		5,2	4,4	6,9	8,1	1,7	0,8
Finansiella kostnader		-4,6	-2,4	-5,4	-4,8	-8,1	-10,3
Resultat efter finansiella poster		72,1	9,8	46,1	36,0	100,5	51,9
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens resultat		72,1	9,8	46,1	36,0	100,5	51,9

2.2 Balansräkning

(mnkr)		Kommun 2022 Aug	Kommun 2021 Dec	Koncern 2022 Aug	Koncern 2021 Dec
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		3,2	2,2	3,2	2,2
Materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		580,8	582,7	1510,1	2577,1
Maskiner och inventarier		49,9	50,8	1003,9	183,1
Övriga materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	271,4	0,0
Finansiella anläggningstillgångar		195,9	194,7	40,1	37,0
Bidrag till infrastruktur		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar		829,8	830,4	2828,8	2799,4
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.		7,9	7,9	15,1	15,1
Fordringar		219,4	179,8	330,5	252,8
Kortfristiga placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank		110,6	109,1	239,6	156,5

Summa omsättningstillgångar		337,9	296,8	585,2	424,4
Summa tillgångar		1 167,7	1127,2	3414,0	3223,8
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not 4				
Eget kapital					
Periodens resultat		72,1	4,8	100,5	46,0
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital		385,9	381,1	868,1	822,7
Summa eget kapital		458,0	385,9	968,6	868,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		180,6	167,8	189,1	177,4
Andra avsättningar		0,2	0,2	137,5	136,8
Summa avsättningar		180,8	168,0	326,6	314,2
Skulder					
Långfristiga skulder		234,6	239,6	1404,3	1368,9
Kortfristiga skulder		294,3	333,6	714,3	672,0
Summa skulder		528,9	573,2	2118,6	2007,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 167,7	1127,2	3414,0	3223,8
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	Not 6				
Panter och därmed jämförliga säkerheter		1431,3	1404,6	20,7	20,7
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna		590,1	600,3	590,1	600,3
Övriga ansvarsförbindelser		2,1	8,5	2,1	8,7
Summa panter och ansvarsförbindelser		2023,5	2013,4	612,9	629,7

2.3 Noter

NOT 1 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Härnösands kommun har i enlighet med lagen för kommunal bokföring LKBR (2018:597) och Rådet för kommunal redovisning (RKR) upprättat delårsrapporten om inget annat anges.

Värdering

Härnösands kommun tillämpar försiktighetsprincipen vilket innebär att värdering i räkenskaperna ska göras med rimlig försiktighet. Förfaller en osäkerhet vid en värdering ska kommunen välja en lägre värdering av tillgångar och en högre värdering av skulder.

Anläggningstillgångar

Vid en klassificering och upptagning som en materiell anläggningstillgång tillämpar kommunen från och med räkenskapsår 2019 RKR R4. Det innebär att tillgångarna måste vara avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, bedömas ha en nyttjandeperiod om minst tre år samt överstiga värdet om ett helt prisbasbelopp. Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde i balansräkningen efter avdrag för planenliga avskrivningar. Undantaget för planenliga avskrivningar är mark, konst och pågående arbeten. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter tas från och med 2010 upp som en långfristig skuld och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningstider har fram till 2009 baserats på SKL:s förslag, sedan 2010 skrivs kommunens anläggningstillgångar av efter nyttjandeperioden. Det har inte genomförts någon anpassning av avskrivningstiderna mellan företagen i de sammanställda räkenskaperna. Avskrivningarna påbörjas den dag anläggningstillgången tas i bruk. Bedömning av nyttjandeperiod sker i samråd av personal med teknisk kompetens inom aktuellt område tillsammans med ekonomiavdelningen. Komponentavskrivningar görs på nya investeringar som har ett värde över 1 mnkr.

Fram till och med 2009 tillämpas huvudsakligen följande ekonomiska livslängder:

- Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år
- Maskiner och inventarier 5-10 år
- Energidistributionsanläggningar 25 år
- VA-anläggningar 10, 20 och 33 år
- Från och med 2010 tillämpas huvudsakligen följande nyttjandetider för investeringar som är gjorda 2010 och senare:
- Fritidsanläggningar 10-60 år
- Fastigheter och anläggningar 10-60 år
- Parker 15-25 år
- Gatu- och belysningsanläggning 25-60 år
- Maskiner och inventarier 3-10 år

Vid klassificering av immateriella anläggningstillgångar tillämpar kommunen RKR R3.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

En avsättning redovisas i balansräkningen i fallet att det föreligger en legal förpliktelse som är säker eller sannolik till sin förekomst men oviss till belopp eller infriandet av tidpunkt. Ansvarsförbindelser redovisas i det fall då en förpliktelse som härrör från inträffade händelser har en mer osäker natur och inte uppfyller kraven för skuld eller avsättning.

Finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld redovisas i balansräkningen när kommunen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Tillgångarna klassificeras som antingen anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar beroende på syftet med innehavet. Ska tillgången brukas och innehas stadigvarande klassificeras den som en anläggningstillgång varav det omvända genererar en omsättningstillgång. De finansiella skulderna klassificeras som antingen en långfristig eller kortfristig skuld varav allt klassificeras som långfristigt utom i det fall den finansiella skulden förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel.

Leasing

Från och med 2004 har all leasing redovisats i en tilläggsupplysning, från och med 2019 redovisas den i en not och ingår inte längre i ansvarsförbindelsen. Alla leasingavtal i kommunen har klassificerats som operationell leasing. Enligt RKR R5 ska klassificering ske vid leasingavtalets början och majoriteten av leasingavtalen har inte trätt i kraft under 2020. All leasing i kommunen är därtill fortsatt klassificerade som operationell leasing med grunden att leasingavtalen inte i all väsentlighet överför de risker och fördelar som är förknippade med att äga tillgången till leasingtagaren.

Extraordinära poster

Vid klassificering av extraordinära poster följer kommunen lagkrav och rekommendationer enligt 5 kap. 5 § LKBR samt RKR R11. Poster måste uppgå till ett väsentligt belopp, den ekonomiska händelsen får inte förväntas inträffa regelbundet samt att den måste sakna ett samband med kommunens normala verksamhet.

Jämförelsestörande poster

För att klassificera en ekonomisk händelse som en jämförelsestörande post följer kommunen RKR R11. Ramverket som ger upphov till en bedömning är att den ekonomiska händelsen inte är extraordinär men är viktig att uppmärksamma. Kommunen tillämpar en eventuell prövning i de fall då beloppet i all väsentlighet framgår som jämförelsestörande mellan åren.

Intäkter

Intäkter som är hänförliga till räkenskapsåret bokförs oavsett tidpunkten för betalningen. SKR:s senaste prognos på skatteavräkningen ligger till grund för beräkning och periodisering av årets skatteintäkt i enighet med RKR R2. Förutbetalda intäkter och övriga intäkter på balansräkningens skuldsida avses att periodiseras på nästkommande år om inget annat framgår av bokslutsbilaga. Investeringsbidrag intäktsförs enligt redovisningsprincipen för anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar en strikt tolkning gällande hanteringen av de generella statsbidragen.

Sammanställda räkenskaper

I enighet med RKR R16 omfattar de sammanställda räkenskaperna kommunen, företag och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande och där företaget eller förbundet har en väsentlig betydelse för kommunen. Proportionell konsolidering tillämpas. Undantaget är alla organisationer som inte nämns i tilläggsupplysningarna. Av flera skäl har kommunen valt att tillsvidare undanta Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse från de sammanställda räkenskaperna då det råder en oenighet i om och hur en pensionsstiftelse eventuellt ska konsolideras för att ge en rättvisande bild. Kommunen kommer ompröva sin hållning efter att RKR gjort sitt ställningstagande under 2022.

Nedskrivningar

Om det vid balansdagen framgår att en materiell anläggningstillgångs verkliga värde är lägre än vad som följer av LKBR (1-3§§) ska tillgångens skrivas ned om värdeminskningen anses vara bestående enligt RKR R6 vilken är applicerbar på kommunal verksamhet som regleras av självkostnadsprincipen. I det fall de materiella anläggningstillgångarna används i verksamhetsgrenar som inte omfattas av självkostnadsprincipen med laga stöd tillämpas 27 kap. Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR2012:1) om årsredovisning och koncernredovisning (K3). Eventuella nedskrivningar för finansiella anläggningstillgångar hanteras enligt RKR R7.

Pensionskostnader och pensionsskuld

Kommunen följer RKR 10 sedan 2019 och beräkningarna för pensionsskulden bygger på den modell som anvisas i senaste RIPS.

Internredovisningsprinciper

Intäkter och kostnaderna i driftredovisningen speglar varje nämnds individuella ekonomiska relation till omvärlden. Därav saknas skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader. Finansiella intäkter/kostnader finns i viss mån i driften (räntekostnader) men elimineras bort på justeringsrad på samma sätt som avskrivningarna samt extraordinära kostnader i driftsredovisningen jämfört mot resultaträkningen. Omvänt förhållande gäller interndebiteringar som enbart upptas i driftsredovisningen men ej är föremål för kommunens resultaträkning.

Investeringsredovisningen utgörs av kommunexterna utgifter och i vissa fall löneutgift inkluderat sociala avgifter och andra direkt anställningsrelaterade utgifter.

(mnkr)	Kommun 2022 Aug	Kommun 2021 Aug
NOT 2 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter	12,8	11,9
Taxor och avgifter	32,5	26,3
Hyror och arrenden	23,2	22,6
Bidrag från staten	120,1	146,1
Bidrag övriga	17,1	16,0
Försäljning verksamhet	28,4	16,2
Övrigt	0,3	0,4
Summa verksamhetens intäkter	234,4	239,5

(mnkr)	Kommun 2022 Aug	Kommun 2021 Aug
NOT 3 Verksamhetens kostnader		
Bidrag	-40,9	-45,2
Entreprenader och köp av verksamhet	-193,6	-199,4
Tjänster	-43,0	-46,8
Löner, ersättningar och sociala avgifter	-799,8	-791,7
Pensioner inkl. löneskatt	-76,4	-73,2
Pensioner inkl. löneskatt, ändrade beräkningsgrunder	0,0	-7,8
Lokalhyror	-133,0	-128,5
Fastighets- och driftskostnader	-20,4	-21,8
Material	-52,0	-48,4
Skattkostnad	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-39,5	-36,1
Summa verksamhetens kostnader	-1398,6	-1398,9

(mnkr)	Kommun 2022 Aug	Kommun 2021 Dec
--------	--------------------	--------------------

NOT 4 Eget kapital		
Ingående eget kapital	385,9	385,0
Periodens resultat	72,1	0,9
Utgående eget kapital	458,0	385,9

(mnkr)	Kommun	Kommun
	2022 Aug	2021 Dec
NOT 5 Ansvarsförbindelse för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner inkl. löneskatt	600,3	618,1
Ränte- och basbeloppsuppräknig	12,3	8,3
Nyintjänad pension (+)/Ädelreformen (-), Netto	-0,1	-0,2
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	12,8
Årets utbetalningar	-20,3	-31,5
Övrig post	-0,1	-3,7
Förändring av löneskatt	-2,0	-3,5
Summa ansvarsförbindelse för pensioner inkl. löneskatt	590,1	600,3

(mnkr)	Kommun	Kommun
	2022 Aug	2021 Dec
NOT 6 Panter och därmed jämförliga säkerheter		
Borgen i kommunala bolag	1410,6	1383,9
Borgensåtagande egna hem	0,0	0,0
Övriga borgensmässiga förpliktelser	20,7	20,7
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	1431,3	1404,6

Härnösands kommun har i december 1993 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 274 kommuner som per 2013-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Härnösands kommun hade vid årsskiftet 2012/2013 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,36 procent.

NOT 7 Övriga upplysningar

Delårsrapporten innehåller cykliska effekter och säsongvariationer så som svängningar av semesterlöneskuld, skatteavräkning & en generellt lägre grad av investeringar. Det finns inga ändrade uppskattningar och bedömningar som påverkar den aktuella rapportperioden om det inte framgår av redovisningsprinciperna. Delårsrapporten har använt samma redovisningsmetoder och beräkningsmetoder som i den senaste årsredovisningen. I det fall redovisningsprinciperna korrigerats eller utvecklats till och med delårsrapporten framgår det i avsnittet innehållandes redovisningsprinciperna.

2.4 Drift- och investeringsredovisning

NÄMNDERNAS DRIFTSREDOVISNING (mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettokostnad	Budget nettokostnad	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	16,5	-128,9	-112,4	-122,3	9,9
Kommunfullmäktige	0,5	-3,6	-3,1	-5,1	2,0
Arbetslivsnämnden	62,0	-109,9	-47,9	-46,8	-1,1
Samhällsnämnden	49,8	-176,3	-126,5	-124,9	-1,7
Skolnämnden	81,1	-504,0	-422,9	-423,1	0,2
Socialnämnden	75,9	-528,5	-452,6	-430,8	-21,8
Summa nämnder	285,8	-1 451,2	-1 165,5	-1 152,9	-12,5
Kommunövergripande verksamhet	59,7	-80,6	-20,9	-14,2	-6,8
Korrigerig interna poster	-111,1	111,1	0,0	0,0	0,0
Korrigerig avskrivningar	0,0	29,5	-29,5	0,0	0,0
Korrigerig statsbidrag	0,0	-11,0	11,0	0,0	0,0
Korrigerig finansiella poster nämnder	0,0	3,9	-3,9	0,0	0,0
Summa	234,4	-1 398,3	-1 208,8	-1 167,1	-19,3
Korrigerig finanserna		-0,3	91,4	55,9	35,5
Summa inkl. finanserna	234,4	-1398,6			16,2

Kommunens totala budgetavvikelse för perioden är ett överskott på 16,2 mnkr. Nämndernas samlade budgetavvikelse är negativ, 12,5 mnkr, men då skatteintäkter och statsbidrag har ökat jämfört med budgeterat så är kommunens totala budgetavvikelse för perioden ändå positiv.

- Kommunstyrelsens budgetavvikelse för perioden januari till augusti är ett överskott på 9,9 mnkr, vilket beror på minskade personalkostnader till följd av vakanser och sjukskrivningar, samt intäktsökning till följd av samverkansavtal med Kramfors kommun avseende överförmyndare.
- Kommunfullmäktige uppvisar ett överskott mot för budgeterat på 2,0 mnkr för perioden, vilket främst beror på att kostnader kopplat till valet och vissa konsultkostnader ännu inte utbetalats.
- Arbetslivsnämndens budgetavvikelse för perioden är ett underskott på 1,1 mnkr vilket främst beror på att intäkterna för perioden har minskat mer än kostnaderna. Den främsta intäktsminskningen avser bidrag från Arbetsförmedlingen för lönestöd.
- Samhällsnämnden visar per den sista augusti ett underskott på 1,7 mnkr jämfört med budget för perioden. Underskottet är främst hänförligt till ökade kostnader för livsmedel, transporter samt fastighets- och driftskostnader till följd av ökad inflation.
- Skolnämndens budgetavvikelse för perioden är ett överskott på 0,2 mnkr.
- Socialnämnden uppvisar ett underskott mot för budgeterat på 21,8 mnkr, varav hemtjänstens underskott utgör huvuddelen: 17,7 mnkr. Av hemtjänstens totala underskott på 17,7 mnkr har 16,8 mnkr uppstått inom den kommunala hemtjänsten, och beror främst på ökade kostnader avseende personal och förbrukningsmaterial.
- Kommungemensam verksamhet uppvisar ett budgetunderskott på 6,8 mnkr för perioden, ett underskott som beror på ökade pensionskostnader.

Investeringsredovisning	Utgifter sedan projektens start			Varav: årets investeringar		
Färdigställda projekt	Beslutad totalutgift	Ack. Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelse totalt	0,0	0,0	0,0	2,8	2,7	0,1
• varav Kommunstyrelse	1,8	1,7	0,1	2,8	2,7	0,1
• varav						
Utbyte av brandvägg 2022	1,6	1,6	0,0	1,6	1,6	0,0
Datalagring backup 2022	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Nytt lönesystem Pers.P	3,0	3,0	0,0	1,0	1,0	0,0
• varav kommungemensamt & finansn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetslivsnämnd	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0
• varav						
Utrustning tvättereri	1,4	1,4	0,0	1,4	1,4	0,0
K-Heat 2000T3 Maskin	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Samhällsnämnd	28,5	1,4	24,1	10,1	12,5	-1,4
• varav påbörjat och avslutat under året	3,0	0,0	0,0	2,0	3,0	0,0
• varav						
Volontärvägen	18,5	0,4	18,1	6,5	9,1	-2,6
Polleneringspark Änget	7,3	1,3	6,0	1,6	0,4	1,2
Polleneringspark Änget ink	-0,3	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Beläggningsåtgärder	5,5	7,2	-1,7	0,0	1,4	-1,4
Skolnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnd	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0
• varav						
Brandskydd Artillerigatan	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0
Justering finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,3
S:a färdigställda projekt	30,3	3,2	24,1	14,7	17,0	-1,3
Pågående projekt	Beslutad totalutgift	Ack. Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelse totalt	1,0	0,8	0,2	1,4	1,3	0,1
• varav Kommunstyrelse	1,0	0,8	0,2	1,4	1,3	0,2
-varav						
Uppdatering teknik Samb	0,6	0,4	0,2	0,6	0,4	0,2
It utbyte av databas serv. 22	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0
Digital skylt E4	0,4	0,4	0,0	0,4	0,4	0,0
Västra Saltvik Ind omr et1	0,0	0,1	-0,1	0,0	0,1	-0,1

• varav kommungemensamt & finansn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arbetslivsnämnd	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2
-varav						
Passage och fästen tak maskinh	0,1	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2
Samhällsnämnd	183,9	13,1	170,8	24,8	7,9	16,9
-varav						
Värmeskåp kostavdelningen	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0
Ny Utformning Stadsparken	0,7	0,1	0,6	0,7	0,1	0,6
Brunnshusgatan GC	6,0	1,3	4,7	1,3	1,2	0,1
Gerestabäcken 2020	0,8	1,1	-0,3	0,0	0,3	-0,3
Gerestabäcken 2020 ink	-1,2	-1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Re Hässjevägen 2022	2,0	0,3	1,7	2,0	0,3	1,7
Del av sockenvägen	1,5	0,2	1,3	1,5	0,2	1,3
Re Spjutgatan 2022	2,0	0,4	1,6	2,0	0,4	1,6
Re Lotsvägen 2022	1,5	0,1	1,4	1,5	0,1	1,4
Re Lotsgränd 2022	1,0	0,2	0,8	1,0	0,2	0,8
Nybron 2022 projektering	38,0	0,1	37,9	0,0	0,1	-0,1
Reinves, konstbyggnad	0,3	0,1	0,2	0,3	0,1	0,2
Hållplatsåtgärder 2022	1,7	0,1	1,6	1,7	0,1	1,6
Västra Saltvik Ind omr et1	11,0	4,4	6,6	9,0	3,1	5,9
Nya gungställningar 4 st 2022	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Nybrogatan RE Komponent	6,0	4,1	1,9	2,8	1,3	1,5
Nybro 2023-1	109,0	0,0	109,0	0,1	0,0	0,1
Talgoxvägen	2,8	1,5	1,3	0,1	0,1	0,0
Upprustning parkering Smitingen	0,6	0,2	0,4	0,6	0,2	0,4
Skolnämnd	1,0	0,2	0,8	1,0	0,2	0,8
-varav						
Geresta matsal ombyg.	1,0	0,2	0,8	1,0	0,2	0,8
Socialnämnd	1,0	0,6	0,4	1,0	0,6	0,4
-varav						
Nya möbler Artillerigatan	1,0	0,6	0,4	1,0	0,6	0,4
S:a pågående projekt	187,0	14,8	172,2	29,0	10,1	18,9
KSF Beslutade budget ej påbörjad				4,9		
ALF Beslutade budget ej påbörjad				1,2		
SAM Beslutade budget ej påbörjad				53,2		
SKO Beslutade budget ej påbörjad				7,1		
SOC Beslutde budget ej påbörjad				0,5		

S:a investeringsprojekt	217,3	18,0	196,3	110,1	27,2	82,9
--------------------------------	--------------	-------------	--------------	--------------	-------------	-------------

Kommunens totala investeringsbudget för året omfattar investeringar för 110,1 mnkr, varav huvuddelen budgeterats inom Samhällsförvaltningen. Att kommunens investeringstakt är låg vid delårsbokslutets upprättande är inget ovanligt, utan beror på att slutavräkning för projekt som görs under sommaren sker först under hösten. Kommunens samlade prognos är att 95,7 mnkr av de beslutade investeringsmedlen kommer att förbrukas vid årets slut.

- Kommunstyrelsen har genomfört investeringar för 4,0 mnkr under perioden. Prognosen är att 6,6 mnkr kommer att användas under 2022, vilket är 2,4 mnkr lägre än nämndens totala årsbudget för investeringar. Exploateringsverksamheten prognostiserar inte nyttja hela sin tilldelade budget för året.
- Arbetslivsnämnden har genomfört investeringar för 1,6 mnkr under perioden. Prognosen är att årsbudgeten på 3,0 mnkr kommer att användas i sin helhet under 2022.
- Samhällsnämnden har genomfört investeringar för 20,4 mnkr under perioden. Nämnden har under året fått två tillskott till sin ursprungliga investeringsram på 77,4 mnkr: 7,1 mnkr avseende idrottshall och naturgräsområde (KS2021-000398 §114) samt 3,6 mnkr i överflyttande investeringsmedel från 2021 (KS2022-000216 §68), vilket gör att nämndens investeringsram för 2022 uppgår till 88,1 mnkr. Prognosen är att nämnden kommer att nyttja 76,1 mnkr av dessa investeringsmedel, där bl.a. investering i idrottshall och naturgräsplaner inte bedöms genomföras under året.
- Skolnämnden har genomfört investeringar för 0,2 mnkr under perioden. Prognosen är att hela årsbudgeten på 8,1 mnkr kommer att användas under 2022 bl.a. genom inköp av nytt skolfartyg, och digitala verktyg.
- Socialnämnden har under perioden genomfört investeringar för 0,9 mnkr avseende inköp av inventarier samt ett nytt brandskydd inom särskilt boende. Prognosen är att nämnden kommer att förbruka tilldelad investeringsbudget på 1,9 mnkr i sin helhet.

3 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Härnösands kommun har i enlighet med lagen för kommunal bokföring LKBR (2018:597) och Rådet för kommunal redovisning (RKR) upprättat delårsrapporten om inget annat anges.

Värdering

Härnösands kommun tillämpar försiktighetsprincipen vilket innebär att värdering i räkenskaperna ska göras med rimlig försiktighet. Förfaller en osäkerhet vid en värdering ska kommunen välja en lägre värdering av tillgångar och en högre värdering av skulder.

Anläggningstillgångar

Vid en klassificering och upptagning som anläggningstillgång tillämpar kommunen från och med räkenskapsår 2019 RKR R4. Det innebär att tillgångarna måste vara avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, bedömas ha en nyttjandeperiod om minst tre år samt överstiga värdet om ett helt prisbasbelopp (46 500 kronor, 2019). Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde i balansräkningen efter avdrag för planenliga avskrivningar. Undantaget för planenliga avskrivningar är mark, konst och pågående arbeten. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter tas från och med 2010 upp som en långfristig skuld och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningstider har fram till 2009 baserats på SKL:s förslag, sedan 2010 skrivs kommunens anläggningstillgångar av efter nyttjandeperioden. Det har inte genomförts någon anpassning av avskrivningstiderna mellan företagen i de sammanställda räkenskaperna. Avskrivningarna påbörjas den dag anläggningstillgången tas i bruk. Bedömning av nyttjandeperiod sker i samråd av personal med teknisk kompetens inom aktuellt område tillsammans med ekonomiavdelningen. Komponentavskrivningar görs på nya investeringar som har ett värde över 1 mnkr.

Fram till och med 2009 tillämpas huvudsakligen följande ekonomiska livslängder:

- Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år
- Maskiner och inventarier 5-10 år
- Energidistributionsanläggningar 25 år
- VA-anläggningar 10, 20 och 33 år
- Från och med 2010 tillämpas huvudsakligen följande nyttjandetider för investeringar som är gjorda 2010 och senare:
- Fritidsanläggningar 10-60 år
- Fastigheter och anläggningar 10-60 år
- Parker 15-25 år
- Gatu- och belysningsanläggning 25-60 år
- Maskiner och inventarier 3-10 år

Leasing

Från och med 2004 har all leasing redovisats i en tilläggsupplysning, från och med 2019 redovisas den i en not och ingår inte längre i ansvarsförbindelsen. Alla leasingavtal i kommunen har klassificerats som operationell leasing. Enligt RKR R5 ska klassificering ske vid leasingavtalets början och majoriteten av leasingavtalen har inte trätt i kraft under 2019. All leasing i kommunen är därtill fortsatt klassificerade

som operationell leasing med grunden att leasingavtalen inte i all väsentlighet överför de risker och fördelar som är förknippade med att äga tillgången till leasingtagaren.

Extraordinära poster

Vid klassificering av extraordinära poster följer kommunen lagkrav och rekommendationer enligt 5 kap. 5 § LKBR samt RKR R11. Poster måste uppgå till ett väsentligt belopp, den ekonomiska händelsen får inte förväntas inträffa regelbundet samt att den måste sakna ett samband med kommunens normala verksamhet.

Jämförelsestörande poster

För att klassificera en ekonomisk händelse som en jämförelsestörande post följer kommunen RKR R11. Ramverket som ger upphov till en bedömning är att den ekonomiska händelsen inte är extraordinär men är viktig att uppmärksamma.

Intäkter

SKR:s senaste prognos på skatteavräkningen ligger till grund för beräkning och periodisering av årets skatteintäkt i enighet med RKR R2. Förutbetalda intäkter och övriga intäkter på balansräkningens skuldsida avses att periodiseras på nästkommande år om inget annat framgår av bokslutsbilaga. Investeringsbidrag intäktsförs enligt redovisningsprincipen för anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar en strikt tolkning gällande hanteringen av de generella statsbidragen.

Sammanställda räkenskaper

I enighet med RKR R16 omfattar de sammanställda räkenskaperna kommunen, företag och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande och där företaget eller förbundet har en väsentlig betydelse för kommunen. Proportionell konsolidering tillämpas. Undantaget är alla organisationer som inte nämns i tilläggsupplysningarna. Av flera skäl har kommunen valt att tillsvidare undanta Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse från de sammanställda räkenskaperna då det råder en oenighet i om och hur en pensionsstiftelse eventuellt ska konsolideras för att ge en rättvisande bild.

Pensionskostnader och pensionsskuld

Kommunen följer RKR 10 sedan 2019 och beräkningarna för pensionsskulden bygger på den modell som anvisas i senaste RIPS.

Byte av redovisningsprinciper

Som en effekt av Räddningstjänstens ändrade redovisningsprinciper under 2020 har motsvarande del i de sammanställda räkenskaperna justerats för 2019. Det har påverkat den ingående balansen med en ökning av mark, byggnader och tekniska anläggningar med 13,3 mnkr, långfristiga skulder med 13,4 mnkr samt en korrigering av eget kapital om ca 0,2 mnkr. 13,3 mnkr av kassa och bank har omklassificerats till fordringar eftersom medlen uppgår i Kramfors kommuns koncernkonto.

Internredovisningsprinciper

Intäkter och kostnaderna i driftredovisningen speglar varje nämnds individuella ekonomiska relation till omvärlden. Därav saknas skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära kostnader i driftsredovisningen jämfört mot resultaträkningen. Omvänt förhållande gäller interndebiteringar som enbart upptas i driftsredovisningen men ej är föremål för kommunens resultaträkning.

Investeringsredovisningen utgörs av kommunexterna utgifter och i vissa fall löneutgift inkluderat sociala avgifter och andra direkt anställningsrelaterade utgifter.

4 Ekonomisk ordlista

ANLÄGGNINGSTILLGÅNG

Tillgångar avsedda för stadigvarande innehav såsom anläggningar och inventarier.

AVSKRIVNING

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela kostnaden över tillgångens livslängd.

BALANSLIKVIDITET

Betalningsförmåga på kort sikt. Definieras som kvoten mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

BALANSRÄKNING

Visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och hur den har förändrats under året. Av balansräkningen framgår hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar), respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

EGET KAPITAL

Skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör det ackumulerade resultatet.

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Består av intäkter och kostnader hänförliga till rent finansiell verksamhet.

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

Är kostnader och intäkter som inte tillhör den ordinarie verksamheten och som är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNG

Tillgångar i likvida medel och kortfristiga fordringar m.m. Omsättningstillgångarna ska inom kort varsel kunna omvandlas och användas till betalning.

KORTFRISTIGA SKULDER OCH FORDRINGAR

Skulder och fordringar som förfaller inom ett år från balansdagen.

LÅNGFRISTIGA SKULDER OCH FORDRINGAR

Skulder och fordringar som förfaller senare än ett år från balansdagen eller lån som avses ersättas med andra lån.

SOLIDITET

Långfristig betalningsförmåga. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna.

RESULTATRÄKNING

Sammanställning av årets intäkter och kostnader som visar årets resultat (förändring av eget kapital).

RÖRELSEKAPITAL

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

LIKVIDITET

Tillgångar bestående av likvida medel som kan användas för betalning.

KASSALIKVIDITET

Omsättningstillgångar exklusive lager och pågående arbeten i procent av kortfristiga skulder.

5 Revisionsberättelse

Redovisning av kommunstyrelsens uppdragsbeslut t o m 2022-10-04 KS 2022-4

Kommunstyrelseförvaltningen

Uppdraget	KS- beslut, datum samt §	Ansvarig för ärendet	Kommentarer	Pågående / Avslutat
Uppföljning revisionsgranskning om investeringsprocessen att uppdraga åt kommundirektören att se över budget- och uppföljningsprocessen	2018- 09-04 § 148	Kommundirektören	Ingår i projekt "Styrleden".	Pågår. 2021 års budgetprocess blev en "göra och samtidigt lära process" – starkt påverkad av pandemin. Ambitionen är att 2022 års budgetprocess sedan är grunden för årshjulet även kommande år. Ett årshjul samt en schematisk bild över såväl budgetprocessen som kommunens styrmödel beräknas kunna presenteras för KS innan sommaren 2022. KLG har nu lämnat över sitt gemensamma arbete till den politiska ledningen för fortsatt dialog och beslut i KF i juni. Ambitionen är att före årsskiftet 22/23 återkomma till KS med ett nedtecknat förslag på budget- och uppföljningsprocessen framgent och därmed avslutas detta uppdrag.
Planprogram Skeppsbron att uppdraga till kommundirektören att upprätta planprogram för området Silviabron- Skeppsbron-Sälsten.	2020- 09-08 § 120	Kommundirektör		Pågår Planprogram Skeppsbron har varit vilande en period under 2022. Alla dialoger är färdiga och nästa steg är gestaltungs-förslag inför ett antagande av programmet. I mitten av oktober arrangeras två workshops kring Skeppsbron och dess gestaltning. Sommaren 2023 kommer några koncept att provas och det är hur dessa "provkoncept" ska utformas som nu ska processas i två workshops.
God och nära vård Västernorrland att uppdraga till kommundirektör, Lars Liljedahl, att slutligt fastställa och underteckna programdirektivet för Härnösands kommuns räkning	KF 2020- 02-22 § 8			Pågår. Härnösands kommun har genomfört en "Open Space" den 15/9-2021 där även Region Västernorrland deltog. Projektledare finns anställd sedan i våren 2021. Hastigheten i utvecklingsarbetet har påtagligt påverkats av pandemin. Detta eftersom arbetet behöver bedrivas tillsammans med Region Västernorrland (som precis som socialtjänsten) haft stort tryck på sig under snart 2 års tid. Under våren kommer bland annat ett "projekt teamarbete vid hemgång" att genomföras. Under hösten planeras utvecklingsarbeten kring a) rehabiliterande förhållningssätt, b) bistånds-handläggning c) vårdplanering/överslag mellan huvudmännen En läns-gemensam workshop är planerad den 26/10 och länets kommundirektörer/regiondirektör kommer att samlas kring frågan under SKR's ledning under senhösten.

<p>Kommunstyrelsens uppsiktsplikt – verksamhetsrapport skolnämnd 2021 att ge kommundirektören i uppdrag att initiera och samordna en utredning för att tydliggöra ansvaret för det kommunala skolväsendet i kommunen och hur skolnämndens systematiska kvalitetsarbete kan utgöra ett kunskapsunderlag inför kommande budgetprocesser</p>	<p>KS 2021-04-07 § 66</p>			<p>Pågår. Skolnämndens Systematiska kvalitetsarbete (SKA-arbete) har varit en viktig utgångspunkt i de planeringsföresättningar som KLG föreslog KS i mars. Arbetet med tydliggöra ansvaret för den kommunala skolväsendet i kommunen kommer att påbörjas på allvar under sommaren där målbilden är att ett tjänsteförslag till beslut är klart innan årsskiftet 2022/2023. Under hösten 2022 genomför kansliheten en mindre utredning inkluderat att också titta på andra kommuner när det gäller ansvarsfrågan för det kommunala skolväsendet.</p>
<p>Kommunstyrelsens Uppsiktsplikt 2021 - verksamhetsrapport socialnämnden att uppdra till kommundirektören att återkomma med förslag på revidering av riktlinje för uppföljning av privata utförare</p>	<p>KS 2021-06-01 § 119</p>			<p>Pågår. Målbild: Förslag på riktlinje presenteras vid decembersammanträdet 2022. Kansliheten utreder frågan under hösten.</p>
<p>Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2021 att kommundirektören, inför formerandet av ett nytt målprogram för kommunen, ges i uppdrag att tillsammans med kommunens bolag undersöka förutsättningarna för ett införande av ett målprogram för koncernen som helhet, för att synliggöra på vilket sätt bolagens egna mål kan bidra till kommunens övergripande mål</p>	<p>KS 2021-11-02 § 193</p>	<p>Kommundirektör</p>		<p>Pågår Arbetet kommer att påbörjas under andra halvan av december med målbilden att Årsplan 2023 ska innehålla ett målprogram för koncernen som helhet. Vid koncernledningsmötet i mars 2022 diskuterades hela koncernens möjligheter att bidra till att nå kommunens mål – och i synnerhet målområde 1 – med resultatuppdraget: "Härnösand ska vara en bra plats att leva och bo på." Jobbet med att synliggöra på vilket sätt bolagens egna mål kan bidra till kommunens övergripande mål behöver dock fortsätta under 2023 – med ambitionen att även bolagens mål kan bidra till kommunens övergripande mål under 2024. Årets 3:e (av fyra) koncernledningsträff genomfördes i slutet av september där vi fortsatte det gemensamma arbetet för att utveckla platsen Härnösand – för såväl invånare och besökare.</p>
<p>Hyesavtal nytt vård- och omsorgsboende inom fastighet Saltvik 2:35 att uppdra till kommundirektören att</p>	<p>KS 2021-11-02 § 195</p>	<p>Kommundirektör</p>		<p>Pågår I och med Kommunfullmäktiges beslut den 22/11 kan Härnösands Hus nu handla upp byggnationen av SoL-boendet. = Tilldelningsbeslut avseende entreprenaden har</p>

teckna avtal inom givna förutsättningar, att uppdra till kommundirektören att återkomma till kommunstyrelsen om förutsättningarna förändras, att undertecknat avtal ska delges kommunstyrelsen				lämnats till Jasab. Avtal beräknas skrivas under april månad. Bygglövsprocessen pågår helt enligt plan. Inflyttning oktober 2023. Utifrån det förändrade geopolitiska läget så kommer även möjligheten att inrymma nödvatten och reservkraft i Sol-boendet att övervägas.
Hyesavtal och tilldelning av investeringsmedel - ny idrottshall inom fastighet Fastlandet 2:24 samt Myrans naturgräsområde att uppdra till kommundirektören att teckna avtal inom givna förutsättningar, att uppdra till kommundirektören att återkomma till kommunstyrelsen om förutsättningarna förändras, att undertecknat avtal ska delges kommunstyrelsen	KS 2021- 11-02 § 197	Kommundirektör		Pågår I och med Kommunfullmäktiges beslut den 22/11 kan Härnösands Hus nu handla upp byggnationen av den nya idrottshallen. Bygglövsprocessen pågår. Förfrågningsunderlag har skickats ut, men inga anbud kom in. Omtag behöver göras avseende förändrad form för upphandling alternativt avvaka utvecklingen vad gäller tillgång och pris på byggvaror och gå ut med ny förfrågan när läget stabiliserats. Ambitionen är att Härnösands Hus genomför en så kallad "partneringupphandling" så snart som möjligt denna höst. Ett uppstarts- /omstartsmöte är inplanerat under första halvan av oktober. Utifrån det förändrade geopolitiska läget så kommer även möjligheten att inrymma nödvatten och reservkraft i Sol-boendet att övervägas.
KS uppsiktsplikt 2021 att kommundirektören ges i uppdrag att påbörja en dialog mellan bolaget (Technichus) och kommunstyrelsen för att utreda hur en fördjupad samverkan skulle kunna utformas.	KS 2021- 11-30 § 211 (dnr 2020- 513)			Pågår Just nu är samverkan i huvudsak inriktad på IT-verksamheten där samverkansformerna ska hitta en ändamålsenlig form direkt efter sommaren 2022.
Hyesavtal tvätterier Palmen 6 Kommunstyrelsen beslutar att godkänna hyresavtal avseende lokaler för kommunalt tvätterier, inom fastighet Palmen 6, samt att uppdra till kommundirektören att teckna bilagt hyresavtal avseende lokaler för kommunalt tvätterier till en	KS 2021- 11-30 § 219 (dnr 2021- 449)			Pågår Hyesavtalet är tecknat. Detaljplan för området behöver revideras. Fram till dess att den nya detaljplanen vunnit laga kraft så kommer tvätten att bedrivas i temporära lokaler på Ugglan och Härnögården. En särskild redovisning av händelseutvecklingen och nuvarande status presenteras vid dagens KS (3/5) Arbete pågår för att hålla högsta möjliga fart i detaljplanarbetet. Allt med ambitionen att den temporära lokallösningen ska bli så kortvarig som möjligt.

total årshyra om 520 300 kronor.				
Behov av nytt särskilt boende Kommunstyrelsen beslutar att uppdra till kommundirektören att från AB Härnösandshus inhämta förslag på hyresavtal omfattande förhyrning av de nya verksamhetslokaler som fastställts enligt socialnämndens beslut per 2021-06-17, § 82.	KS 2021-02-08 § 26 (dnr 2022-45)			Pågår Arbetet med lokalprogram pågår ambitionen är att kunna göra en upphandling kring årsskiftet med byggstart våren 2023 och färdigställande hösten 2024. Lokalgruppen har hittat en plats inom Gerestaområdet som verksamheten förordar. Detaljplanen gäller för allmänt ändamål vilket stämmer med att bygga äldreboende men planen tillåter endast en våning och vi behöver bygga 3 - 4 våningar. Detta medför att detaljplanen behöver förändras. PEX-gruppen har diskuterat frågan vid senaste sammanträdet. En politisk referensgrupp bildas under hösten med ordförande och andre vice ordförande från KS, Samhälls- och Socialnämnd samt Härnösands Hus styrelse. Referensgruppen ska följa arbetet och bidra i viktiga vägvalsfrågor – precis som under arbetet med ny sporthall.
Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2022 – Verksamhetsrapport arbetslivsnämnden att uppdra till kommundirektören att genomföra en översyn och dialog runt hur kommunens arbete med arbetslöshetsfrågor på förvaltningsnivå kan utvecklas och effektiviseras.	2022-03-01 § 38	Kommundirektör		Pågår Kommer att pågå under hela 2022.
Arbete med platsvarumärke att uppdra till kommundirektören att påbörja arbetet med platsvarumärket för Härnösands kommun, samt att kommundirektören delrapporterar arbetet till kommunstyrelsen i maj 2022.	2022-03-01 § 42	Kommundirektör		Pågår Vid senaste koncernledningsmötet vad platsvarumärket en av huvudpunkterna. En projektplan för det fortsatta arbetet är framtagen och under juni så bjöds nyckelpersoner från näringsliv, föreningsliv, kulturliv, myndigheter, akademi och civilsamhälle in till tre "workshops" för att fortsätta arbetet med att "mejsla fram Härnösands platsvarumärke". Arbetet beräknas vara klart i oktober/november 2022 och Koncernledningsgruppen fick en första presentation av arbetet i slutet av september.
Samverkansplan Torsboda industripark att ställa sig bakom förslaget att Härnösands kommun blir en mer aktiv part i arbetet med industrisatsningen i Torsboda, att uppdra till kommundirektören att ta	2022-03-01 § 48	Kommundirektör		Pågår En arbetsgrupp är formerad. Ett avtal är nu tecknat mellan parterna. Arbetet sker i nära och tät samverkan mellan Timrå, Sundsvall och Härnösand – där respektive kommuns Tillväxtchef/Näringslivschef ingår. KSO och kommundirektör/kommunchef i respektive kommun utgör styrgrupp. Ett flertal intressenter har visat intresse för att etablera sig på Torsboda industripark. Arbetet är just nu inne i en intensiv fas.

fram ett förslag på ett avtal, att uppdra till kommundirektören att säkerställa finansiering om 1 050 tkr för 2022 samt att delegera till kommunstyrelsens ordförande att underteckna avtalet.				
Kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2022 – verksamhetsrapport skolnämnden att uppdra till kommundirektören att genomföra en översyn och dialog runt hur kommunens arbete med arbetslöshetsfrågor på förvaltningsnivå kan utvecklas och effektiviseras	KS 2022-04-05 § 56 (dnr 2021-447)	Kommundirektör		Pågår Kommer att pågå under hela 2022.
Hyresavtal - Murbergets och Tullportens förskolor att uppdra till kommundirektören att teckna nya hyresavtal för Murbergets förskola samt Tullportens förskola.	KS 2022-05-31 § 102	Kommundirektör		Klart Nya hyresavtal tecknades i slutet av september.
Ansökan om verksamhetsbidrag 2023 – Kvinnojouren att uppdra till kommundirektören att i dialog med Föreningen Kvinnogemenskap Härnösands kvinno- och tjejjour, se över alternativ som bidrar till en mer långsiktig lösning för föreningens verksamheter,	KS 2022-09-06 § 135 Dnr 2022-306	Kommundirektör		Pågår Arbetet bedöms vara klart senast till årsskiftet 2022/23.
Reglemente överförmyndarnämnden att uppdra till kommundirektören att införliva överförmyndarnämndens reglemente i gemensamma reglementet för	KS 2022-09-06 § 137 Dnr 2022-336	Kommundirektör		Pågår Arbetet bedöms vara klart senast till årsskiftet 2022/23.

kommunstyrelse och nämnder i Härnösands kommun				
--	--	--	--	--